

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія наук України
Національний центр «Мала академія наук України»**

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
III етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту
науково-дослідницьких робіт учнів –
членів Малої академії наук України
2014**

Частина 1

**Київ
2014**

УДК 374

ББК 74.200.58

Контрольні завдання III етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів – членів Малої академії наук України у 2014 році. – Ч. 1. – 184 с.

Відповідальний за випуск – *О. Лісовий*

Упорядники – *О. Пономаренко, А. Малиш, І. Дудка,
А. Шинкарук, М. Павленко*

Верстка *Л. Северенчук*

Дизайн обкладинки – *Б. Лісовський*

Автори контрольних робіт:

*Адріанов В. Л., Борисенко О. В., Вербицький В. В., Гальона Н. П.,
Дудко І. В., Заседка Л. М., Ісаєва О. О., Коляда І. А., Масляк П. О.,
Плахотник В. В., Савченко І. В., Слива Т. В.*

У збірці розміщені умови контрольних робіт, що були запропоновані на III етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів – членів Малої академії наук України у 2014 році.

УДК 374

ББК 74.200.58

Офіційний партнер

© Національний центр
«Мала академія наук України», 2014

ЗМІСТ

ВІДДІЛЕННЯ ФІЗИКИ І АСТРОНОМІЇ.....	4
ВІДДІЛЕННЯ МАТЕМАТИКИ	9
ВІДДІЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ	13
ВІДДІЛЕННЯ ТЕХНІЧНИХ НАУК	17
ВІДДІЛЕННЯ ЕКОЛОГІЇ ТА АГРАРНИХ НАУК	26
ВІДДІЛЕННЯ ХІМІЇ ТА БІОЛОГІЇ	48
ВІДДІЛЕННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ НАУК	72
ВІДДІЛЕННЯ НАУК ПРО ЗЕМЛЮ	76
ВІДДІЛЕННЯ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА ФОЛЬКЛОРИСТИКИ ТА МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА.....	88
ВІДДІЛЕННЯ ІСТОРІЇ	104

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

**ВІДДІЛЕННЯ
ФІЗИКИ І АСТРОНОМІЇ**

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З ФІЗИКИ****9 клас**

1. На протилежних краях важеля довжиною 120 см знаходяться тіла масою 5 кг і 1 кг. Де необхідно поставити опору, щоб важіль перебував у рівновазі? Сам важіль вважати невагомим.

2. Як зміниться сила електростатичної взаємодії двох точкових зарядів, якщо величину кожного заряду зменшити в 3 рази, а відстань між ними зменшити в 2 рази?

3. Якою повинна бути площа плоскої крижини завтовшки 40 см, щоб людина масою не замочила ніг стоячи на ній? Густина льоду 900 кг/м^3 .

4. Електровоз, що працює за напруги 3 кВ і сили струму 1,6 кА, та йде зі швидкістю, розвиває силу тяги 360 кН. Який ККД двигунів електровоза?

5. Збиральна лінза дає уявне зображення предмета, збільшене у 4 рази. Визначить фокусну відстань лінзи, якщо відстань між предметом і зображенням 0,6 м. Зробити побудову.

6. Перші 6 годин руху мотоцикл рухався зі швидкістю 40 км/год, далі, за 3 години проїхав 90 км, а останні 180 км проїхав зі швидкістю 60 км/год. Визначить:

- 6.1. Мінімальну швидкість руху;
- 6.2. Максимальну швидкість руху;
- 6.3. Шлях, пройдений за перші 10 год руху;
- 6.4. Шлях, пройдений за останні 10 год руху;
- 6.5. Середню швидкість руху;
- 6.6. Побудуйте графік залежності пройденого шляху від часу;
- 6.7. За який час пройдена перша половина всього шляху.

7. Довжини двох провідників з одного матеріалу відрізняються у 3 рази, провідник меншої довжини має площу перерізу вдвічі більшу. Визначить:

7.1. Опір довшого провідника, якщо менший має опір 2 Ом.

7.2. Масу більш важкого провідника, якщо маса меншого 100 г.

7.3. Потужність коротшого провідника при з'єднанні провідників послідовно і включенні їх у мережу 12 В.

7.4. Потужність довшого провідника при з'єднанні провідників паралельно і включенні в мережу 12 В.

7.5. На скільки градусів нагріється довший провідник протягом 10 хв, якщо його підключити до акумулятора з напругою 12 В. Питомою теплоємністю матеріалу, з якого він зроблений 380 Дж/кг^oC.

7.6. Який заряд пройде через переріз провідника (пункт 7.5) за цей час?

7.7. Чому дорівнює робота електричного струму (пункт 7.5) за цей час?

10 клас

1. Бігун-спрінтер, що біжить стометрову дистанцію, розганяється за $t_1 = 3$ с до максимальної швидкості і біжить з нею до кінця дистанції. Знайти силу тяги і максимальну потужність, які розвиває бігун, якщо він долає всю дистанцію за $t_2 = 11$ с. Маса бігуна $m = 70$ кг. Опором повітря знехтувати.

2. У каструлі теплоємністю 300 Дж/К один літр води закипає за 5 х в. Знайти, за який час після початку кипіння вода в каструлі повністю википить, якщо початкова температура води 20 ^oC. Питомою теплоємністю води $c = 4,2$ Дж/(г \times К), її питома теплота пароутворення $q = 2250$ Дж/г. Випаровуванням води під час нагрівання до температури кипіння знехтувати.

3. Пустотіла сталева куля плаває у воді, занурившись у неї на половину свого об'єму. Об'єм кулі $V = 4 \cdot 10^3$ см³, густина сталі $r = 7,8$ г/см³. Знайти об'єм порожнини всередині кулі.

4. У суміш льоду з водою помістили нагрівач потужністю $P = 700$ Вт і підключили його до електромережі. Через $t = 5,5$ хв температура

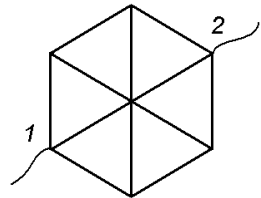

почала зростати зі швидкістю $a = 10 \text{ K/x}$ в. Визначити початкові маси льоду $m_{\text{л}}$ та води $m_{\text{в}}$ у суміші. Питома теплоємність води $c = 4,2 \text{ кДж/(кг}\times\text{K)}$, питома теплота плавлення льоду $l = 330 \text{ кДж/кг}$.

5. Спіраль електроплитки з опором $R = 40 \text{ Ом}$ при підключенні до мережі має температуру на $\Delta t_1 = 400^\circ \text{ C}$ вищу за температуру повітря. Подальше нагрівання припиняється внаслідок тепловіддачі у навколишнє середовище. Якою буде різниця температур спіралі плитки і повітря Δt_2 , якщо послідовно з плиткою включити опір $r = 10 \text{ Ом}$? Тепловіддача пропорційна різниці температур плитки і навколишнього повітря.

6. Вантажівка здійснює правий поворот радіуса $R = 50 \text{ м}$ на горизонтальній ділянці асфальтової дороги. З якою безпечною швидкістю v має рухатися вантажівка під час повороту, щоб не перекинутися і не бути знесеною на зустрічну смугу руху? Вантажівку вважати однорідним прямокутним паралелепіпедом висоти $h = 4 \text{ м}$ і ширини $d = 2,5 \text{ м}$ (відстань між колесами). Коефіцієнт тертя покришок коліс об асфальт $m = 0,6$.

7. Знайти опір між діаметрально протилежними вершинами 1 і 2 плоского дрітного шестикутника, великі діагоналі якого спаяні в центрі (див. рис). Опір кожного ребра дорівнює R .

11 клас

1. З якою швидкістю повинна рухатися маленька кулька всередині гладенької півсфери радіуса $R = 28 \text{ см}$, щоб увесь час залишатися в горизонтальній площині на висоті $h = 20 \text{ см}$ від нижньої точки півсфери?

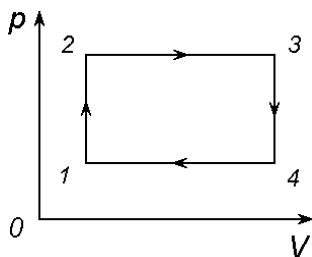
2. Свинцева кулька пробиває дерев'яну стінку, причому її швидкість в момент удару об стінку становила $v_1 = 400 \text{ м/с}$, а в момент вильоту $v_2 = 100 \text{ м/с}$. Яка частина кульки розплавилася, якщо на її нагрівання пішло $h = 60\%$ витраченої механічної енергії? Температура

кульки в момент удару $t_1 = 50^{\circ}\text{C}$, питома теплоємність свинцю $c = 125,7 \text{ Дж}/(\text{кг}\times\text{K})$, температура плавлення $t_{\text{пл}} = 327^{\circ}\text{C}$, питома теплота плавлення $l = 26400 \text{ Дж}/\text{кг}$.

3. Дві лампи з номінальною потужністю – одна з $P_1 = 40 \text{ Вт}$, а інша з $P_2 = 60 \text{ Вт}$, розраховані на однакову напругу, підключені послідовно до мережі з такою ж напругою. Які потужності будуть споживати ці лампи? Котра з них буде світити яскравіше?

4. Над ідеальним газом здійснюють циклічний процес, що складається з двох ізохор і двох ізобар (див. рис.). Температури газу в точках 1 і 3 дорівнюють T_1 і T_3 відповідно, а точки 2 і 4 лежать на одній і тій же ізотермі. Знайти роботу, яку виконує за цикл один моль газу.

5. Електрон влітає в область простору з однорідним електростатичним полем з напруженістю $E = 6 \cdot 10^4 \text{ В}/\text{м}$ перпендикулярно до ліній напруженості. Визначити величину і напрямок індукції магнітного поля, яке потрібно створити в цій області простору для того, щоб електрон пролетів її, не зазнаючи відхилення. Енергія електрона $W = 1,6 \cdot 10^{-16} \text{ Дж}$. Питомий заряд електрона $e/m = -1,76 \cdot 10^{11} \text{ Кл}/\text{кг}$.

6. Тонку лінзу з фокусною відстанню $F = 40 \text{ см}$ поклали на горизонтальне плоске дзеркало. На оптичній осі лінзи на висоті $d = 10 \text{ см}$ від неї знаходиться світна точка S . Де знаходиться зображення цієї точки?

7. На тягарець маси M , підвішений на пружині з коефіцієнтом жорсткості k , падає з висоти h шматочок пластиліну маси m і прилипає до нього. Під дією удару, який можна вважати абсолютно непружним, тягарець з пластиліном починають коливатися. Визначити амплітуду таких коливань. Опором повітря та масою пружини знехтувати.

**ВІДДІЛЕННЯ
МАТЕМАТИКИ**

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З МАТЕМАТИКИ****9 клас****I рівень**

1. Довести, що для довільних додатніх n справджується нерівність

$$\sqrt{25n+10} - \sqrt{4n+2} > \sqrt{9n+3}.$$

2. Навколо правильного трикутника ABC описано коло, M – довільна точка на ньому. Де саме має знаходитись точка M , щоб значення величини $AM + CM - BM$ було найменшим?

3. Знайти координати точок перетину двох кіл, заданих рівняннями $(x+1)^2 + y^2 = 2$ та $x^2 + (y+2)^2 = 3$.

II рівень

1. Скільки розв'язків у залежності від значення параметра a має рівняння $(a - x^2 + 4x - 5)(a - 2x + 4)(3a + x - 9) = 0$?

2. Нехай a, b, c – довжини сторін трикутника і справджуються рівності $a^2 + ab = b^2 + bc = c^2 + ac$. Довести, що $a = b = c$.

III рівень

1. Площа трикутника ABC дорівнює S . На сторонах AB і AC взято такі точки M, N відповідно, що $BM : MA = 5 : 3, BN : NC = 2 : 7$, O – точка перетину AN і CM . Знайти площу трикутника BON .

2. Знайти усі цілі числа n , для кожного з яких обидва числа $\frac{12n - 21143}{25}$ та $\frac{2n - 3403}{25}$ є квадратами простих чисел.

10 клас

I рівень

1. Нехай a, b, c – сторони трикутника. Довести, що $2a^2 + 2b^2 > c^2$.
2. Довести, що гострий кут між прямими, на яких лежать висоти острокутного трикутника дорівнює одному із внутрішніх кутів цього трикутника. Чи завжди таке твердження правильне для тупокутного трикутника?
3. Скільки різних чисел міститься серед чисел

$$\frac{2 + 4\sin 10^\circ}{\sqrt{3}}, \frac{2 - 4\sin 70^\circ}{\sqrt{3}}, \frac{1}{\sin 40^\circ}, -\frac{1}{\sin 80^\circ} ?$$

II рівень

1. Розв'язати рівняння $2\arctg x + \arccos \frac{3x}{2} = \frac{\pi}{2}$.
2. Скільки розв'язків у залежності від значення параметра a має рівняння $(a - x^2 + 4x - 5)(a - 2x + 4)(3a + x - 9) = 0$?

III рівень

1. Знайти усі цілі числа n , для кожного з яких обидва числа $\frac{12n - 21143}{25}$ та $\frac{2n - 3403}{25}$ є квадратами простих чисел.
2. Знайти величину двогранного кута між протилежними бічними гранями чотирикутної піраміди, усі ребра якої однакові за довжиною.

11 клас**I рівень**

1. Нехай a, b, c – сторони трикутника. Довести, що $2a^2 + 2b^2 > c^2$.
2. Скільки розв'язків у залежності від значення параметра a має рівняння $(a - x^2 + 4x - 5)(a - 2x + 4)(3a + x - 9) = 0$?
3. Скільки різних чисел міститься серед чисел

$$\frac{2 + 4\sin 10^\circ}{\sqrt{3}}, \frac{2 - 4\sin 70^\circ}{\sqrt{3}}, \frac{1}{\sin 40^\circ}, \frac{1}{\sin 80^\circ} ?$$

II рівень

1. Чи правда, що кожна дотична до графіка $y = x^3 - 3x$ має рівно дві спільні точки із цим графіком? Якщо відповідь позитивна, довести відповідне твердження. Якщо відповідь негативна, описати усі дотичні, які вказаної властивості не мають.
2. Знайти усі цілі числа n , для кожного з яких обидва числа $\frac{12n - 21143}{25}$ та $\frac{2n - 3403}{25}$ є квадратами простих чисел.

III рівень

1. Нехай AA_1, BB_1, CC_1 – бісектриси трикутника ABC . Відомо, що $\overrightarrow{AA_1} + \overrightarrow{BB_1} + \overrightarrow{CC_1} = \vec{0}$. Довести, що трикутник ABC рівносторонній.
2. Знайти величину двогранного кута між протилежними бічними гранями чотирикутної піраміди, усі ребра якої однакові за довжиною.

**ВІДДІЛЕННЯ
ЕКОНОМІКИ**

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З МАТЕМАТИКИ****9 клас****I рівень**

1. Що більше: число a , яке дорівнює 36% від 53, чи число b , яке дорівнює 48% від 40?
2. Через точку P всередині деякого кола проведено хорди AB і CD . Відомо, що $AP = 4$ см, $BP = 3$ см, $CP = 2$ см. Знайти довжину відрізка DP .
3. Знайти найменший член геометричної прогресії з першим членом 1, знаменником 3, який перевищує число 2014.

II рівень

1. Знайти усі цілі додатні числа n , для кожного із яких $2^n = 5n^2 - 28n + 47$.
2. При яких значеннях параметра a множиною розв'язків нерівності $\sqrt{x+2} \geq ax$ буде скінченний проміжок?

III рівень

1. Площа трикутника ABC дорівнює S . На сторонах AB і BC взято такі точки M, N відповідно, що $BM : MA = 5 : 4, BN : NC = 5 : 7$, O – точка перетину AN і CM . Знайти площу трикутника BON .
2. Дві точки рухаються по колу в один бік з постійними швидкостями. Перша точка проходить все коло на 3 секунди швидше, ніж друга і наздоганяє другу через кожні 90 секунд. За який час проходить коло перша точка?

10 клас**I рівень**

1. Кут між площиною основи і бічною гранню правильної семикутної піраміди дорівнює 60° . Знайти площу бічної поверхні піраміди, якщо площа її основи дорівнює 40 см^2

2. В колі радіуса 10 проведено хорду AB і діаметр CD , які перетинаються в точці P . Відомо, що $AP = 9, BP = 4, CP < DP$. Знайти CP .

3. Розв'язати рівняння $\sqrt[5]{x-31} + \sqrt[4]{8x} = 5$.

II рівень

1. Знайти усі цілі додатні числа n , для кожного із яких $2^{n+2} = 9n^2 - 24n + 23$.

2. Знайти кількість розв'язків рівняння $\sin 5x = \cos 7x$, які належать проміжку $[4\pi; 5\pi]$, і вказати найбільший із цих розв'язків.

III рівень

1. Площа трикутника ABC дорівнює S . На сторонах AB і BC взято такі точки M, N відповідно, що $BM : MA = 5 : 2, BN : NC = 3 : 7$, O – точка перетину AN і CM . Знайти площу трикутника BON .

2. Розв'язати нерівність $\sqrt{x^2 + 2x - 3} > x + 2$.

11 клас**I рівень**

1. Розв'язати рівняння $9^x - 2 \cdot 3^x - 4 = 0$.

2. Побудувати графік $y = \frac{|x|}{|x-1|}$.

3. Скільки всього існує непарних шестидесятицифрових чисел, які не діляться без остачі на 3

II рівень

1. Знайти усі цілі додатні числа n , для кожного із яких $3^n = 24n^2 - 84n + 63$.

2. Знайти кількість розв'язків рівняння $\sin 5x = \cos 7x$, які належать проміжку $[5\pi; 6\pi]$, і вказати найменший із цих розв'язків.

III рівень

1. В паралелепіпеді $ABCD A_1 B_1 C_1 D_1$ відомі координати таких вершин: $A(1; 1; 2), C(5; 7; 2), B_1(1; 5; 12), D_1(7; 1; 10)$. Знайти координати вершини C_1 .

2. Знайти найменше число M , для якого нерівність $\frac{8x^2 + 24x + 9}{8x^2 + 16x + 16} \leq M$ правильна при довільних значеннях числа x .

**ВІДДІЛЕННЯ
ТЕХНІЧНИХ НАУК**

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З ФІЗИКИ**

9 клас

1. Пішохід частину шляху йшов зі швидкістю 3 км/год, затративши на це $\frac{2}{3}$ всього часу, а час, що залишився йшов зі швидкістю в 2 рази більшою. Яка середня швидкість руху пішохода?

2. Лінза з оптичною силою -3 дптр дає зображення предмета зменшене у 3 рази. Визначить відстань між предметом та його зображенням.

3. Залізобетонний стовп довжиною 5 м и масою 50 кг лежить на землі. Яку роботу виконали робітники, коли поставили його вертикально?

4. Визначити густину сплаву, що складається з 30% золота по масі і 70% срібла. Густина золота та срібла відповідно дорівнюють 19,3 та 10,5 г/см³. Який об'єм цього сплаву, якщо його маса 50 г? Об'єм сплаву рівний сумі об'ємів його компонент.

5. Два точкових заряди q та $-9q$ взаємодіють з силою 1 мН. З якою силою вони будуть взаємодіяти після дотику і розведення їх на відстань удвічі більшу?

6. З ніхромового дроту перерізом 0,1 мм² потрібно виготовити нагрівач, на якому за 5 хвилин можна було б довести до кипіння 1,5 кг води, взятої при температурі 20 °С. Напруга в мережі 220 В, ККД нагрівача 90%. Питомий опір ніхрому 1,1 Ом.мм²/м, питома теплоємність води 4,2 кДж/(кгК), густина ніхрому 8400 кг/м³.

6.1 Визначити довжину дротини, яку потрібно взяти для виготовлення нагрівника;

6.2 Яка маса цієї дротини?

6.3 Якої довжини треба взяти ніхромову дротину площею перерізу $0,1 \text{ мм}^2$, щоб потужність нагрівника була вдвічі більшою?

7. У циліндричних сполучених посудинах налита вода, висота стовпчика води 20 см . Площі перерізу посудин відрізняються у 2 рази. У вузьке коліно налили стовпчик гасу висотою 20 см . Густина гасу та води відповідно 700 та 1000 кг/м^3 .

7. 1 На скільки піднявся рівень води у широкій посудині?
7. 2 На скільки відрізняються рівні води в посудинах?
7. 3 На скільки відрізняються верхні рівні рідин в посудині?
7. 4 На скільки змінився тиск на дно посудин?

10 клас

1. Судно на підводних крилах розвиває потужність $1,5 \text{ МВт}$ при ККД двигуна 30% . Знайти витрату пального на 100 км шляху при швидкості судна 72 км/год . Питома теплота згоряння пального 50 МДж/кг .

2. Дві мідні дротини мають однакову масу, але довжина першої на 20% більша за довжину другої. На скільки відсотків відрізняються електричні опори цих дротин?

3. Знайдіть площу плоскої крижини завтовшки 40 см , стоячи на якій людина масою не замочить ніг? Густина льоду 900 кг/м^3 , густина води 1000 кг/м^3 .

4. Яким має бути радіус орбіти супутника Землі, щоб він увесь час перебував над однією точкою екватора? Маса Землі $6 \cdot 10^{24} \text{ кг}$, гравітаційна стала $6,67 \cdot 10^{-11} \text{ Нм}^2/\text{кг}^2$.

5. Об'єм газу ізотермічно збільшують вдвічі, потім ізобарно нагрівають до збільшення температури втричі і, нарешті, при постійному об'ємі тиск збільшують вдвічі. Зобразіть цей процес в координатах $P(V)$. Визначить у скільки разів змінилась температура газу, об'єм, тиск після всіх процесів?

6. Вверх по площині, що нахилена під кутом 30° до горизонту, починає рухатись тіло з початковою швидкістю 10 м/с . Коефіцієнт тертя $0,2$. Якої максимальної висоти досягне тіло? Скільки часу тіло рухається до зупинки? Скільки часу тіло буде рухатись вниз? Якою буде швидкість тіла у основи похилої площини, коли тіло повернеться у початкове положення?

7. Кулька пружинного маятника масою 100 г рухається за законом $x=0,05\sin(4\pi t+\pi/3)$ (всі величини задані в СІ). Визначити:

- 7.1. Власну частоту коливань;
- 7.2. Кількість коливань за 1 хвилину;
- 7.3. Жорсткість пружини пружинного маятника;
- 7.4. Максимальну потенціальну енергію пружини;
- 7.5. Максимальну швидкість руху кульки пружинного маятника;
- 7.6. Максимальну силу, що стала причиною таких коливань;
- 7.7. Скільки разів за період кінетична енергія кульки дорівнює потенціальній енергії пружини.

11 клас

1. Початкова густина деякого газу дорівнює $1,5 \text{ кг/м}^3$. Чому буде дорівнювати густина цього газу після ізохорного збільшення температури в 2 рази?

2. Два конденсатора ємністю 100 мкФ і 200 мкФ з'єднали послідовно і підключили до джерела з напругою 12 В . Визначити напругу і заряд на кожному конденсаторі.

3. В металічну посудину, що містить 400 г води при температурі 15°C вливають 220 г води при 65°C . Після встановлення теплової рівноваги температура суміші виявляється рівною 32°C . Чому дорівнює теплоємність посудини?

4. Тіло масою m рухаючись зі швидкістю V пружно стикається з тілом вдвічі більшої маси, що рухалось назустріч зі швидкістю $3V$. У скільки разів відрізняються швидкості тіл після абсолютно пружного зіткнення?

5. З повітряної кулі, що рівномірно піднімається вгору зі швидкістю 5 м/с, через 6 с після початку руху випав баласт. Який час він буде перебувати у вільному падінні?

6. Вгору по площині, що нахилена під кутом 30° до горизонту, починає рухатись тіло з початковою швидкістю 10 м/с. Коефіцієнт тертя $0,2$. Якої максимальної висоти досягне тіло? Скільки часу тіло рухається до зупинки? Скільки часу тіло буде рухатись вниз?

7. В ідеальному коливальному контурі заряд на конденсаторі змінюється за законом $q=10^{-6}\sin 100\pi t$, індуктивність котушки $0,01$ Гн. Знайти:

7.1. Максимальний струм в коливальному контурі.

7.2. Максимальну енергію електричного поля конденсатора.

7.3. Силу струму в момент, коли заряд на конденсаторі вдвічі менший за максимальний.

7.4. Побудуйте графік залежності напруги на конденсаторі від часу.

7.5. Скільки разів за 1 с заряд на конденсаторі дорівнює нулю?

7.6. Скільки разів за 1 с енергія конденсатора максимальна?

7.7. Скільки разів за один період коливань енергія конденсатора рівна енергії котушки?

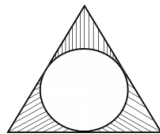
**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З МАТЕМАТИКИ****9 клас****I рівень**

*(повне і правильне розв'язання кожної задачі
оцінюється в 3 бали)*

1. Побудувати геометричне місце точок, координати яких задовольняють нерівність $y \leq \frac{-2}{x}$.

2. Розв'язати систему рівнянь
$$\begin{cases} x + y^2 = 2, \\ 2y^2 + x^2 = 3. \end{cases}$$

3. У рівносторонній трикутник зі стороною a вписане коло (див. рисунок). Обчисліть площу заштрихованої частини фігури.

II рівень

*(повне і правильне розв'язання кожної задачі
оцінюється в 5 балів)*

1. Вкладник поклав у банк 10 тис. грн. За перший рік йому було зараховано певний відсоток річних, а другого року банківський відсоток було зменшено на 2%. На кінець другого року на рахунку стало 14160 грн. Скільки відсотків становила банківська ставка в перший рік?

2. При яких значеннях a рівняння $\frac{x^2 - (a+1)x + a}{x^2 - 4x + 3} = 0$ не має розв'язків?

3. Спростити вираз $B = \frac{\sqrt{2} + \sqrt{3} + \sqrt{4}}{\sqrt{2} + \sqrt{3} + \sqrt{6} + \sqrt{8} + \sqrt{16}}$.

III рівень

(повне і правильне розв'язання кожної задачі оцінюється в 7 балів)

- Довести, що за умови виконання рівностей $\frac{x}{m} + \frac{y}{n} + \frac{z}{p} = 1$ та $\frac{m}{x} + \frac{n}{y} + \frac{p}{z} = 0$ справджується рівність $\frac{x^2}{m^2} + \frac{y^2}{n^2} + \frac{z^2}{p^2} = 1$.
- Розв'язати рівняння $2x^2 - 2x - 6 + \sqrt{6 + x - x^2} = 0$.

10 клас

I рівень

(повне і правильне розв'язання кожної задачі оцінюється в 3 бали)

- Побудувати графік функції $y = |\sqrt{x} - 3|$.
- Розв'язати систему рівнянь $\begin{cases} \sqrt[3]{y} - \sqrt{x} = 7, \\ \sqrt{x} \cdot \sqrt[3]{y} = 18. \end{cases}$
- При яких значеннях a, b, c функція $y = ax^2 + bx + c$ є парною? є непарною?

II рівень

(повне і правильне розв'язання кожної задачі оцінюється в 5 балів)

- Розв'язати рівняння $\sqrt{7 - \sqrt{x^2 - 4x + 4}} = x - 3$.
- У рівнобічну трапецію з бічною стороною 17 см вписано коло, діаметр якого 15 см. Знайдіть основи трапеції.
- При яких значеннях a сума квадратів коренів рівняння $x^2 + ax + (a - 2) = 0$ буде мінімальною?

III рівень

(повне і правильне розв'язання кожної задачі оцінюється в 7 балів)

1. Обчислити $\cos \frac{\pi}{5} + \cos \frac{3\pi}{5}$.
2. При яких значеннях параметра a система рівнянь $\begin{cases} x^2 + y^2 = z, \\ x + y + z = a \end{cases}$ має єдиний розв'язок?

11 клас**I рівень**

(повне і правильне розв'язання кожної задачі оцінюється в 3 бали)

1. Знайти, в яких координатних чвертях проходять асимптоти графіка функції $y = \frac{3-x}{x-2}$.
2. Знайти найменше значення функції $y = |||x| - 1| - 2| - 1|$.
3. При яких значеннях a система $\begin{cases} \cos^2 x = a^2 + a - 2, \\ \sin^2 x = a \end{cases}$ має розв'язки?

II рівень

(повне і правильне розв'язання кожної задачі оцінюється в 5 балів)

1. Довести, що при $\arctg x + \arctg y + \arctg z = \pi$, маємо $x + y + z = xyz$.
2. Два куба мають спільний відрізок, що сполучає центри двох протилежних граней, але один куб повернутий відносно другого на 45° . Знайти об'єм спільної частини кубів, якщо їх ребро дорівнює a .
3. Розв'язати рівняння $\log_8|x| + \log_8^2|x| + \log_8^3|x| + \dots = \frac{1}{2}$

III рівень

(повне і правильне розв'язання кожної задачі оцінюється в 7 балів)

1. З таблиці Брадїса вїдомо, що $\lg 5 \approx 0,6990$. Скїльки десяткових цифр мїстить число 2^{100} ? (вїдповїдь обгрунтувати)

2. Розв'язати систему рївнянь

$$\begin{cases} \sqrt{y} - 4 + x = \frac{\sqrt{x+y} + \sqrt{x+y-9} + 2}{\sqrt{y} - x + 4}, \\ 9 + (y-5)^2 = x + y. \end{cases}$$

**ВІДДІЛЕННЯ ЕКОЛОГІЇ
ТА АГРАРНИХ НАУК**

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З БІОЛОГІЇ**

9 клас

I рівень

(одна правильна відповідь)

1 завдання

1. Наука про водорості:
а) бріологія б) птеридологія в) ліхенологія г) альгологія
2. Гаметофіт Плауноподібних називається:
а) заросток б) зародковий мішок в) пилокве зерно
г) ендосперм
3. До якої родини належить арахіс:
а) Бобові б) Горіхові в) Хрестоцвіті г) Пасльонові
4. Видозміна коренів у батату:
а) каудекс б) коренеплоди в) кореневі бульби г) гаусторії
5. Дихотомічне жилкування характерне для:
а) подорожнику б) гінкго в) воронячого ока г) пшениці
6. До механічних тканин належить:
а) склеренхіма б) ситоподібні трубки в) паренхіма
г) епідерма

2 завдання

1. До анамній належать:
а) Амфібії б) Рептилії в) Птахи г) Ссавці
2. До типу Кільчасті черви належить:
а) п'явка медична б) гострик людський в) волосоголовець
г) ришта

3. Нервова система стовбурового типу в:
а) ланцетника б) павука в) планарії г) ставковика
4. До якого класу членистоногих належить переносник збудника африканської сонної хвороби:
а) Комахи б) Меростомові в) Павукоподібні г) Ракоподібні
5. Остаточним хазяїном малярійного плазмодія є:
а) людина б) малярійний комар в) велика рогата худоба
г) ставковик малий
6. Кількість шийних хребців в Амфібій:
а) один б) два в) чотири г) сім

3 завдання

1. Кількість оболонок спинного мозку людини:
а) одна б) дві в) три г) чотири
2. Центр голоду розташований у:
а) довгастому мозку б) задньому мозку в) середньому мозку
г) проміжному мозку
3. Кількість шарів кори головного мозку людини:
а) два б) чотири в) шість г) десять
4. Гормон окситоцин синтезується в:
а) гіпофізі б) гіпоталамусі в) щитоподібній залозі
г) епіфізі
5. Гормон тимозин утворюється в:
а) гіпофізі б) надниркових залозах в) загруднинній залозі
г) епіфізі
6. Клітини хрящової тканини називаються:
а) остецити б) хондроцити в) олігодендроцити
г) міелоцити

II рівень

1 завдання

Назвіть вченого, який:

- 1) відкрив подвійне запліднення
- 2) відкрив явище фагоцитозу
- 3) запровадив систему подвійних назв видів
- 4) відкрив резус-фактор
- 5) застосував першу вакцину
- 6) відкрив кола кровообігу
- 7) відкрив групи крові
- 8) одержав Нобелівську премію «За роботу з фізіології травлення»
- 9) довів інфекційну причину гепатиту
- 10) є автором праці «Рефлекси головного мозку»

2 завдання

Наведіть відповідний термін:

- 1) запліднена яйцеклітина
- 2) розщеплення органічних молекул
- 3) сильне короткочасне емоційне збудження
- 4) процес біологічного і соціального формування людини як виду
- 5) структурно-функціональна одиниця нирки
- 6) поява в окремих організмів предкових ознак
- 7) плазма крові, позбавлена фібриногену
- 8) запилення комахами
- 9) процес із двох поділів клітини, який призводить до зменшення кількості хромосом удвічі
- 10) несправжні ніжки амеби

III рівень

1 завдання

(декілька правильних відповідей)

1. Вкажіть, які тканини характеризуються збудливістю:
 - а) м'язова
 - б) хрящова
 - в) нервова
 - г) пухка сполучна
 - д) кров
 - е) лімфа

2. До ферментів належать:
а) лізоцим б) трипсин в) гуанін г) інсулін д) пепсин
е) рибоза
3. Вкажіть представників типу Хордови:
а) ланцетник б) морський їжак в) асцидія г) ящірка
д) кальмар е) скорпіон
4. До гормонів належать:
а) глюкогон б) гемоглобін в) тироксин г) аденін
д) соматотропін е) нікотин
5. Які тканини належать до сполучних:
а) кров б) нейроглія в) хрящова г) посмуговані м'язи
д) епідерміс е) жирова
6. До ендокринних залоз належать:
а) слинні б) потові в) епіфіз г) гіпоталамус
д) щитоподібна е) гіпофіз
7. До представників Голонасінних належать:
а) модрина б) гінкго в) магнолія г) секвоя
д) баобаб е) евкالیпт

2 завдання

1. Опишіть механізм подвійного запліднення у Квіткових.
2. Перелічіть фізіологічні центри довгастого мозку людини.
3. Перелічіть пристосування Плазунів до життя на суходолі.

10 клас

I рівень

(одна правильна відповідь)

1 завдання

1. Наука про водорості:
а) бріологія б) птеридологія в) ліхенологія г) альгологія
2. Гаметофіт Плауноподібних називається:
а) заросток б) зародковий мішок в) пилкове зерно г) ендосперм

3. Кількість хромосом у диплоїдному наборі квасолі – 22. Яка кількість хромосом в ендоспермі насінини?
 а) 22 б) 33 в) 11 г) 44
4. Видозміна коренів у батату:
 а) каудекс б) коренеплоди в) кореневі бульби г) гаусторії
5. Дихотомічне жилкування характерне для:
 а) подорожнику б) гінкго в) воронячого ока г) пшениці
6. До механічних тканин належить:
 а) склеренхіма б) ситоподібні трубки в) паренхіма
 г) епідерма

2 завдання

1. До анамній належать:
 а) Амфібії б) Рептилії в) Птахи г) Ссавці
2. До типу Кільчасті черви належить:
 а) п'явка медична б) гострик людський в) волосоголовець
 г) ришта
3. Нервова система стовбурового типу в:
 а) ланцетника б) павука в) планарії г) ставковика
4. До якого класу членистоногих належить переносник збудника африканської сонної хвороби:
 а) Комахи б) Меростомові в) Павукоподібні г) Ракоподібні
5. Остаточним хазяїном малярійного плазмодія є:
 а) людина б) малярійний комар в) велика рогата худоба
 г) ставковик малий
6. Кількість шийних хребців в Амфібій:
 а) один б) два в) чотири г) сім

3 завдання

1. Кількість оболонок спинного мозку людини:
 а) одна б) дві в) три г) чотири
2. Центр голоду розташований у:
 а) довгастому мозку б) задньому мозку в) середньому мозку
 г) проміжному мозку

3. Кількість шарів кори головного мозку людини:
а) два б) чотири в) шість г) десять
4. Гормон окситоцин синтезується в:
а) гіпофізі б) гіпоталамусі в) щитоподібній залозі г) епіфізі
5. Гормон тимозин утворюється в:
а) гіпофізі б) надниркових залозах в) загруднинній залозі г) епіфізі
6. Клітини хрящової тканини називаються:
а) остеоцити б) хондроцити в) олігодендроцити г) мієлоцити

II рівень

1 завдання

Назвіть прізвище вченого, який:

- 1) відкрив подвійне запліднення
- 2) відкрив явище фагоцитозу
- 3) відкрив нуклеїнові кислоти
- 4) відкрив резус-фактор
- 5) застосував першу вакцину
- 6) визначив співвідношення азотистих основ у нуклеїнових кислотах
- 7) відкрив віруси
- 8) відкрив клітину
- 9) відкрив клітинне ядро
- 10) сформулював «закон зародкової подібності»

2 завдання

Наведіть відповідний термін:

- 1) основний компонент клітинної стінки бактерій
- 2) з'єднання гомологічних хромосом у мейозі
- 3) структурно-функціональна одиниця нирки
- 4) мембрана, що оточує вакуоль рослин
- 5) плазма крові, позбавлена фібриногену
- 6) відокремлення протопласту від клітинної стінки в гіпертонічному розчині

- 7) поверхневий апарат мембрани тваринної клітини
- 8) синтез поліпептиду за матрицею мРНК
- 9) небілкова частина, пов'язана зі складним білком
- 10) здатність біологічних систем зберігати відносну сталість свого складу та властивостей

III рівень

1 завдання

(декілька правильних відповідей)

1. Укажіть, які органели мають подвійну мембрану:
 - а) рибосома б) хлоропласт в) лізосома г) мітохондрія
 - д) апарат Гольджі е) центріолі
2. До ферментів належать:
 - а) лізоцим б) трипсин в) гуанін г) інсулін д) пепсин
 - е) рибоза
3. До азотистих основ належать:
 - а) дезоксирибоза б) холестерол в) аденін г) урацил
 - д) рибоза е) тимін
4. Які речовини належать до моносахаридів:
 - а) лактоза б) глюкоза в) сахароза г) фруктоза д) рибоза
 - е) мальтоза
5. До гормонів належать:
 - а) глюкагон б) гемоглобін в) тироксин г) аденін
 - д) соматотропін е) нікотин
6. До фібрилярних білків належать:
 - а) кератин б) фіброїн в) токсини г) антитіла
 - д) ферменти е) колаген
7. До ендокринних залоз належать:
 - а) слинні б) потові в) епіфіз г) гіпоталамус
 - д) щитоподібна е) гіпофіз

2 завдання

Обов'язково наведіть перебіг розв'язання задачі

1. Фрагмент молекули ДНК містить 560 тимідилових нуклеотидів, що становить 28% загальної кількості. Визначте:

- кількість аденілових, гуанілових і цитидилових нуклеотидів у поданому фрагменті;
- розмір поданого фрагмента.

2. Альбумін сироватки крові людини має молекулярну масу 68 400. Молекулярна маса одної амінокислоти – 100. Визначте кількість нуклеотидів ДНК, які кодують цей білок.

3. У процесі енергетичного обміну утворилося 210 молекул АТФ. Повного розщеплення зазнали 5 молекул глюкози, а решта пройшли тільки безкисневий етап (гліколіз). Скільки загалом молекул глюкози розщепилося?

11 клас

I рівень

(одна правильна відповідь)

1 завдання

- Наука про водорості:
 - бріологія
 - птеридологія
 - ліхенологія
 - альгологія
- Гаметофіт Плауноподібних називається:
 - заросток
 - зародковий мішок
 - пилкове зерно
 - ендосперм
- Кількість хромосом у диплоїдному наборі квасолі – 22. Яка кількість хромосом в ендоспермі насінини?
 - 22
 - 33
 - 11
 - 44
- Видозміна коренів у батату:
 - каудекс
 - коренеплоди
 - кореневі бульби
 - гаусторії

5. Дихотомічне жилкування характерне для:
 - а) подорожнику
 - б) гінкго
 - в) воронячого ока
 - г) пшениці
6. До механічних тканин належить:
 - а) склеренхіма
 - б) ситоподібні трубки
 - в) паренхіма
 - г) епідерма

2 завдання

1. До анамній належать:
 - а) Амфібії
 - б) Рептилії
 - в) Птахи
 - г) Ссавці
2. До типу Кільчасті черви належить:
 - а) п'явка медична
 - б) гострик людський
 - в) волосоголовець
 - г) ришта
3. Нервова система стовбурового типу в:
 - а) ланцетника
 - б) павука
 - в) планарії
 - г) ставковика
4. До якого класу членистоногих належить переносник збудника африканської сонної хвороби:
 - а) Комахи
 - б) Меростомові
 - в) Павукоподібні
 - г) Ракоподібні
5. Остаточним хазяїном малярійного плазмодія є:
 - а) людина
 - б) малярійний комар
 - в) велика рогата худоба
 - г) ставковик малий
6. Кількість шийних хребців в Амфібій:
 - а) один
 - б) два
 - в) чотири
 - г) сім

3 завдання

1. Кількість оболонок спинного мозку людини:
 - а) одна
 - б) дві
 - в) три
 - г) чотири
2. Центр голоду розташований у:
 - а) довгастому мозку
 - б) задньому мозку
 - в) середньому мозку
 - г) проміжному мозку
3. Кількість шарів кори головного мозку людини:
 - а) два
 - б) чотири
 - в) шість
 - г) десять

4. Гормон окситоцин синтезується в:
а) гіпофізі б) гіпоталамусі в) щитоподібній залозі г) епіфізі
5. Гормон тимозин утворюється в:
а) гіпофізі б) надниркових залозах в) загруднинній залозі
г) епіфізі
6. Клітини хрящової тканини називаються:
а) остеоцити б) хондроцити в) олігодендроцити
г) міелоцити

II рівень

1 завдання

Назвіть прізвище вченого, який:

- 1) сформулював закон гомологічних рядів спадкової мінливості
- 2) сформулював «онтогенетичний закон»
- 3) відкрив нуклеїнові кислоти
- 4) є автором книги «Система природи»
- 5) відкрив резус-фактор
- 6) уперше дослідив успадкування ознак, зчеплених зі статтю
- 7) відкрив пеніцилін
- 8) відкрив цикл цитринової (лимонної) кислоти
- 9) розробив мутаційну теорію
- 10) запровадив поняття «популяційні хвилі» («хвилі життя»)

2 завдання

Наведіть відповідний термін:

- 1) подібність між незахищеним і захищеним видами тварин
- 2) гібрид пшениці та жита
- 3) підвищення життєздатності гібридів першого покоління відносно батьківських особин
- 4) схрещування близькоспоріднених організмів
- 5) плазма крові, позбавлена фібриногену
- 6) синтез ДНК за матрицею РНК
- 7) процес перетворення первинних продуктів транскрипції у зрілі функціональні молекули

- 8) відокремлення протопласту від клітинної стінки в гіпертонічному розчині
- 9) послідовна зміна одного біогеоценозу іншим
- 10) розщеплення молекули глюкози на дві молекули піровиноградної кислоти

III рівень

1 завдання

(декілька правильних відповідей)

1. Укажіть, які мутації належать до геномних:
 - а) делеція б) трисомія в) поліплоїдія г) трансверсія
 - д) дуплікація е) інверсія
2. До ферментів належать:
 - а) лізоцим б) трипсин в) гуанін г) інсулін
 - д) пепсин е) рибоза
3. До вуглеводів належать:
 - а) дезоксирибоза б) холестерол в) глікоген г) віск
 - д) амілаза е) лактоза
4. Вкажіть гомозиготну особину:
 - а) AABbCc б) WWGgPp в) wwggpp г) AABBXU
 - д) aаввссXX е) AABBXO
5. До гормонів належать:
 - а) глюкагон б) гемоглобін в) тироксин г) аденін
 - д) соматотропін е) нікотин
6. До фенотипових ознак належать:
 - а) група крові б) будова ядра в) шрам г) полідактилія
 - д) опік е) алель
7. До ендокринних залоз належать:
 - а) слинні б) потові в) епіфіз г) гіпоталамус
 - д) щитоподібна е) гіпофіз

2 завдання

Обов'язково наведіть перебіг розв'язання задачі

1. Визначте, скільки гектарів луки потрібно, щоб забезпечити життєдіяльність людини масою 58 кг (з них 66% становить вода). Розгляньте ланцюг живлення: трава – корова – людина. Суха біомаса трави з 1 м² луки становить 200 г за рік.

2. Фрагмент молекули ДНК містить 560 тимідилових нуклеотидів, що становить 28% загальної кількості. Визначте:

- а) кількість аденілових, гуанілових і цитидилових нуклеотидів у поданому фрагменті;
- б) довжину поданого фрагмента.

3. У дурману пурпурове забарвлення квіток (А) домінує над білим (а), а колючі коробочки (В) – над гладенькими (в). Рослину з пурпуровими квітками й колючими коробочками схрещено з рослиною, яка має білі квітки й гладенькі коробочки. В потомстві отримано 420 рослин із пурпуровими квітками й колючими коробочками та 412 рослин із пурпуровими квітками й гладенькими коробочками. Визначте генотипи батьківських особин.

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З ХІМІЇ****10 клас****I рівень**

1. Які пари сполук не можуть одночасно перебувати у водному розчині:

- а) алюміній нітрат і калій карбонат;
- б) ферум (III) хлорид і калій йодид;
- в) барій ацетат і аргентум нітрат;

Відповіді підтвердити рівняннями реакцій.

2. Чи можна, виходячи з алюмінію масою 2,0 г і кисню масою 1,4 г, добути алюміній оксид масою 3,4 г? Дайте відповідь на підставі розрахунків.

3. Після розчинення 10 г барій карбонату в хлоридній кислоті та випарювання добутого розчину досуха добуто 12,4 г кристалогідрату солі. Знайдіть формулу кристалогідрату.

II рівень

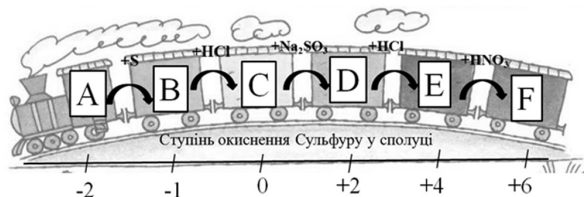
1. Для регенерації повітря на підводних човнах та космічних кораблях, а також в ізолюючих протигазках типу ПП-5 для пожежників використовується суміш «оксон» (основний компонент Na_2O_2), що здатна перетворювати вуглекислий газ на кисень. Складіть рівняння відповідної хімічної реакції. Яка маса Na_2O_2 необхідна, щоб задовольнити добову потребу однієї людини в повітрі (2800 л)?

2. У результаті прожарювання безводного нітрату деякого елементу (білий порошок) із поташем утворилися одна тверда сполука і суміш газів.

Визначте формулу нітрату, якщо співвідношення мас нітрату і поташу, які прореагували повністю, становило 1,37 : 1. Обчисліть середню молярну масу суміші газів, яка утворилася.

II рівень

1. Складіть схеми рівнянь реакцій за участю сполук Сульфуру, якщо А-Ф – сульфурвмісні сполуки із вказаними нижче ступенями окиснення.

2. При первинному дослідженні складу атмосфери Юпітера, доставленої на Землю космічним зондом, було проведено декілька експериментів. Виявилось, що розчин баритової води в цій атмосфері не мутніє, розрізане навпіл яблуко не змінює свого кольору, а малахітовий камінець при нагріванні розсипається в червоний порошок.

- Наведіть рівняння хімічних реакцій, що мали місце.
- Вважаючи, що один із двох основних компонентів атмосфери – Гелій, а середня молекулярна маса суміші двох газів в атмосфері становить 3,26, розрахуйте об'ємні частки основних компонентів атмосфери Юпітера.

11 клас**I рівень**

1. Напишіть рівняння реакції, якщо її продуктом (продуктами) є:

- сульфід натрію;
- сульфід натрію та сульфат натрію;
- сульфід натрію та монооксид вуглецю;
- сульфід натрію, сульфат натрію та вода.

Вкажіть умови реакцій, розставте коефіцієнти.

2. Розчин, що містить 3,7 г гідроксиду кальцію, поглинув 1,68 л (н. у.) CO_2 . Визначте масу осаду, що утворився.

3. Хлороформ часто використовується в хімічних лабораторіях та промисловості як розчинник. Напишіть три схеми реакцій його отримання. Вкажіть реагенти й умови реакцій. Яку з реакцій ви вибрали б для отримання хлороформу в промисловості? Чому?

II рівень

1. Визначте невідомі елементи А, В та С, якщо:

- прості речовини А і В при нагріванні до високої температури утворюють сполуку, яка гідролізує у воді з утворенням горючого газу, що має неприємний запах;
- елементи А та С утворюють сполуку, що належить до найтвердіших відомих речовин;
- елементи В та С утворюють газ, розчинний у воді, причому рН розчину менше семи;
- сполука всіх трьох елементів є безбарвною, розчинною у воді сіллю, яка гідролізує в розчині.

Напишіть рівняння реакцій, про які йдеться в задачі.

2. При термічній полімеризації бутадієну-1,3 утворюється, окрім полімеру, деяка кількість димеру, що не схильний до полімеризації. Для визначення будови димеру було проведено декілька дослідів, у результаті яких з'ясовано:

- димер реагує з воднем у присутності паладієвого каталізатора і приєднує бром (в обох випадках брали надлишки реагентів);
- окиснення перманганатом калію приводить до утворення 3-карбоксиадипінової кислоти.

Зобразіть структурні формули димеру і всіх сполук, що утворилися з нього в процесі дослідів (наведіть схеми перетворень). Які з цих сполук є хіральною? Назвіть димер і продукт його повного гідрування за номенклатурою IUPAC.

III рівень

1. Вуглеводневий ланцюг насиченої карбонової кислоти необхідно подовжити на одну CH_2 -групу (гомологізація). Запропонуйте схему синтезу, напишіть відповідні схеми реакцій.

2. Для циклопропену $\Delta H_{\text{утв}}^0 = 279,7 \text{ кДж/моль}$, $S^0 = 0,241 \text{ кДж/Кмоль}$; для пропіну $\Delta H_{\text{утв}}^0 = 186,1 \text{ кДж/моль}$, $S^0 = 0,249 \text{ кДж/Кмоль}$. Чи можлива реакція, що наведена нижче? Відповідь обґрунтуйте. Розрахуйте константу рівноваги для цієї реакції при 25°C ($R = 8,314 \text{ Дж/моль}\cdot\text{K}$).

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

11 клас

I рівень

1 завдання

For questions 1–10, read the text below and think of the word which best fits each space. Use only one word in each space. There is an example at the beginning (0). Write your answers in the answer boxes provided.

Example: (0) *every*

Europe's Headaches

The European Union is losing over €25 billion (0)..... year on the treatment of headaches and the loss (1)..... working days caused by them. Timothy Steiner, a member of (2)..... European Headache Federation (EHF) and consultant clinical physiologist in London, based this figure (3)..... the three main types of headache that workers (4)..... sick leave because of: migraine, tension headache and chronic daily headache. Steiner believes that this figure could (5)..... greatly reduced if people would not misuse the headache remedies available (6)..... them. «There are a lot of people,» he comments, «with daily headaches (7)..... take

daily analgesics. And if they stop (8)..... them, their headaches will go away.» This is (9)..... to the fact that continual use of headache pills may reinforce a person’s belief that they are seriously ill, thus creating tension and therefore causing (10)..... headaches. There is also the (11)..... that overuse of analgesics could cause liver damage in many people. The EHF wants to launch a large study to monitor the link (12)..... the overuse of painkillers and the chronic daily headache.

2 завдання

Correct the mistakes and write the correct words in the spaces provided. If a sentence contains no mistakes, put a tick (V) next to it.

1. There’s been a lot of resistance to the new no-smoking policy.

2. Childrens’ worlds are inhabited by imaginary friends and foes.

3. Most people can’t concieve of living in such poverty.

4. I was born in England, but my parents are scottish.

5. There are many diffcultys involved in settting up your own business.

6. Most women say they aren’t happy with their look.

3 завдання

Choose a, B, C or D to complete each sentence.

1. The boys have gone on a fishing) with their father.
a. trip b. journey c. trek d. hike
2. His voice was barely) above the loud music.
a. listened b. audible c. loud d. clear
3. I think you need a jacket, there’s a breeze blowing outside.
a. chilly b. frosty c. frigid d. glacial

4. He stood on the of the ship and watched the seagulls dive for fish.
a. floor b. ground c. platform d. deck
5. Guests are requested to state their for smoking or non-smoking accommodation upon booking.
a. likeness b. preference c. care d. inclination
6. It's impossible to travel in the heat of the desert.
a. bubbling b. smoldering c. blistering d. sizzling

II рівень

1 завдання

Choose the correct form or phrase in italics.

1. You are bound to be promoted; the boss thinks very *high/highly* of you.
2. The elephant trek took us *deep/deeply* into the rainforest.
3. In our school *fifty roughly/roughly fifty* students have mobile phones.
4. As we descended the hill the car began to go *more fast/faster*.
5. I haven't seen much of them *late/lately*.

2 завдання

Read the text and fill in the missing word to complete each gap. There is an example at the beginning: (0) *your/more*

Too Good to be True

Some say you can do it in seven days, others promise success in 24 hours, or you may prefer to take (0) time and do it in 5 weeks. What are we talking about? Believe it (1) not, these periods (2) time refer to language learning courses that promise excellent results in less time (3) it takes to say 'Bonjour'! However, the advertisements of these companies are not necessarily (4) best guide and if you don't know what to look for in a good course you could be left with little (5) than a large bill. A complaint was recently made to a consumer rights group (6) WhizzLearn Systems, a language school chain, and the company has been

forced to remove its claim that its technique is ten times better than any (7) method. The Managing Director of WhizzLearn Systems said (8) «..... we still believe our claim is true, we are willing to change our advert. But the fact remains, if you spend 3 hours (9) day for 5 weeks on our language course you will soon be speaking the language. What we should have done (10)..... to make it clearer in the advert.

III рівень

1 завдання

Read the text and then write the correct form of the word in CAPITALS to complete the gaps. There is an example at the beginning.

Example: (0) natural

Food Production

In the not-too-distant past farm animals were able to live (0) ... lives in what we would now term 'free-range' conditions. Such farming methods however, (were not able to supply the rapidly growing (1) ... of the world and the increasing demands on food (2) ... In order to cope with this rising demand, factory farming methods were introduced along with the (3) ... of genetically engineered (4) ... hormones, which resulted in a massive increase in food (5) ... However, these developments in the use of factory farming and drug (6) ... have led to a widespread feeling that animals are being caused a lot of distress and that the quality of the food itself suffers as a consequence. Certainly, many people disagree with the idea of keeping animals in one building for their entire (7) ... and argue that more emphasis should be given to alternative farming methods.

NATURE

POPULATE

CONSUME

DEVELOP

GROW

PRODUCE

TREAT

EXIST

2 завдання

For questions 1-7, complete the second sentence so that it has a similar meaning to the first sentence, using the word given. Do not change the word given. You must use between two and five words, including the word given.

1. I want to go to university this year.

INTERESTED

I to university this year.

2. «Have you been on holiday recently, Jane?» asked Tony.

BEEN

Tony asked Jane on holiday recently.

3. I was too tired to go to the party.

THAT

I was I couldn't go to the party.

4. There's no point asking Lynda to help as she's really busy.

WASTE

It's asking Lynda to help as she's really busy.

5. The union claims its members will only return to work if the company agrees to a meeting.

NOT

The union claims its members will the company agrees to a meeting.

6. I'm sure it was Ana I saw in town as I recognized her coat.

MUST

It Ana I saw in town as I recognized her coat.

7. We demanded to see the hotel manager to make our complaint.

SEEING

We the hotel manager to make our complaint.

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З МАТЕМАТИКИ**

11 клас

11–1. (3 бали)

Знайдіть найбільший спільний дільник чисел 1001 та 11011.

11–2. (3 бали)

Чи існують натуральні числа m, n, k , які задовольняють рівність:

$$\frac{1}{m} + \frac{1}{n} + \frac{1}{k} = \frac{1}{m+n} + \frac{1}{n+k} + \frac{1}{k+m} ?$$

11–3. (3 бали)

Знайдіть різницю між сумою всіх парних чисел від 2 до 100 і сумою всіх непарних чисел від 1 до 99.

11–4. (5 балів)

Розв'яжіть рівняння: $(x-1) \cdot |x^2+1| + |x-1| \cdot (x^2+1) = 0$.

11–5. (5 балів)

У квадраті розміром 4×4 клітин деякі клітини зафарбовані у чорний колір. При цьому виявилось, що жодна чорна клітина не має суміжної сторони більше ніж з однією іншою чорною клітиною. Яка найбільша кількість клітин могла бути зафарбована у чорний колір?

11–6. (7 балів)

У трикутнику ABC проведена бісектриса AD . Через точку C проведена пряма, що перпендикулярна відрізку AD і перетинає сторону AB у точці M . Доведіть, що $CD = DM$.

11–7. (7 балів)

Для яких цифр a, b, c п'ятицифрові числа \overline{abccc} та \overline{aabb} є послідовними натуральними числами?

**ВІДДІЛЕННЯ
ХІМІЇ ТА БІОЛОГІЇ**

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ З ХІМІЇ

9 клас

I рівень

1. Напишіть рівняння реакцій і вкажіть їх умови для наведеної схеми перетворень:

ферум (II) оксид \rightarrow ферум (II) хлорид \rightarrow ферум (III) хлорид \rightarrow
ферум (II) хлорид \rightarrow ферум (II) нітрат \rightarrow ферум (II) оксид.

Якщо ви не знаєте, як здійснити якесь перетворення, пропустіть його.

2. Число атомів водню в дієновому вуглеводні з відносною молекулярною масою 68 дорівнює???. Наведіть структурну формулу одного з можливих ізомерів.

3. Великий експериментатор Джозеф Прістлі заповнив 10-літрову колбу повітрям (за н. у.) і взявся вивчати його склад. Він з'ясував, що близько 78% припадає на газ, який пізніше назвали «безжиттєвим». Визначте кількість речовини і об'єм цього газу. Наведіть його формулу.

II рівень

1. Випишіть у порядку зменшення порядкові номери процесів, що тривають без зміни ступеня окиснення елементів:

- 1) перетворення сухого льоду у вуглекислий газ;
- 2) взаємодія хлориду алюмінію з водою;
- 3) термічний розклад сульфату барію без доступу повітря;
- 4) термічний розклад нітрату міді;
- 5) взаємодія пропілену з воднем у присутності паладію;
- 6) взаємодія твердого нітрату калію з концентрованою сірчаною кислотою;
- 7) взаємодія міді з водним розчином трихлориду заліза.

Напишіть рівняння відповідних реакцій, розставте коефіцієнти, вкажіть ступені окиснення в окисно-відновних реакціях, окисник та відновник.

2. В якій масі води потрібно розчинити 57,4 г глауберової солі ($\text{Na}_2\text{SO}_4 \cdot 10\text{H}_2\text{O}$), щоб отримати розчин сульфату натрію з масовою часткою 5%?

III рівень

1. З металу, що проявляє у своїх з'єднаннях валентність 2, виготовили дві однакові пластинки і помістили в надлишок розчинів солей, що мали однакові концентрації. Одну пластинку помістили в розчин солі свинцю, а іншу – в розчин солі кобальту. Через деякий час виявилось, що маса однієї пластинки збільшилася на 1,42%, а маса другої – зменшилася на 0,06%. З якого металу були виготовлені пластинки? Напишіть рівняння описаних в умові реакцій.

2. Купороси – це великий клас солей двовалентних металів. Зелені кристали купоросу X нагріли до 300 °С. При цьому маса зразка зменшилася на 44,9%. Розчин, що містить 2,000 г X, обробили надлишком підкисленого розчину хлориду барію. При цьому випав білий осад Y масою 1,662 г. Визначте склад купоросу X. Напишіть рівняння реакцій.

10 клас

I рівень

1. За часів алхімії замість номенклатури використовували тривіальні назви речовин. Деякі з них поширені й нині. Наприклад, часто трапляються такі назви солей як поташ, свинцевий цукор, ляпіс.

а) Запишіть формули солей та їх назви за систематичною номенклатурою.

б) Запропонуйте по одному способу їх добування.

2. У результаті нагрівання на повітрі порошку міді масою 1 г його маса збільшилася на 0,1 г. Які речовини містяться в порошок після нагрівання і яка маса кожної з них?

3. Після хімічного аналізу визначено, що у зразку кристалічної соди масова частка Натрію становить 12%. Чи є речовина чистою хімічною сполукою? Відповідь поясніть.

II рівень

1. Складіть рівняння реакції та наведіть схему електронного балансу: $\text{Fe}(\text{OH})_2 + \text{Cl}_2 \rightarrow$

2. Однією з особливостей філософського каменю, згідно з уявленнями алхіміків, є здатність перетворювати будь-який метал на золото чи срібло. На сьогодні хіміками запропоновано формулу нестійкої комплексної солі, яка при контакті з відновником розкладається з виділенням золота. Визначте формулу сполуки, що містить Аргентум, Аурум та невідомий елемент, у масовому співвідношенні $\text{Ag} : \text{Au} : \text{X} = 72 : 132 : 95$. Запропонуйте реакцію взаємодії цієї солі з цинком і реакцію її розкладу при нагріванні.

III рівень

1. Суміш алкану з киснем має густину за воднем 16,7. Після повного згоряння вуглеводню за рахунок кисню й охолодження продуктів реакції до кімнатної температури густина за воднем газової суміші становила 19. Визначте формулу вуглеводню.

2. На вершині індонезійського вулкана Келімуту (Kelimutu) є три озера, що змінюють колір своїх вод на червоний, чорний та синій упродовж року. Основним джерелом хімічних перетворень слугує постійно димляча тріщина, що виділяє у воду сірководень. Цей газ та продукти його часткового окиснення руйнують донні породи, чим і зумовлені зміни кольору. Вважаючи, що основними мінералами в донному ґрунті є сидерит FeCO_3 і малахіт $\text{Cu}_2(\text{OH})_2\text{CO}_3$, запропонуйте рівняння хімічних реакцій (до десяти), що можуть мати місце. Які з них належать до окисно-відновних? Які водорозчинні сполуки можуть відповідати за зміну кольору?

11 клас**I рівень**

1. Напишіть рівняння реакції між двома речовинами, якщо її продуктом (продуктами) є:

- а) вода;
- б) мідь та вода;
- в) сульфат міді (II) та вода;
- г) сульфат міді (II), діоксид сірки та вода.

2. Визначте масу карбонату кальцію, якщо відомо, що отриманий при його прожарюванні газ займає об'єм 25 мл при 15 °С і тиску 104 000 Па (температура і тиск за нормальних умов становлять, відповідно, 273 К та 101 300 Па). (Автори – Холін Ю. В., Слета Л. А.)

3. Напишіть три схеми реакцій, продуктом яких є 2-хлорпропан. Укажіть реагенти й умови реакцій. Яку з реакцій Ви вибрали б для препаративного отримання 2-хлорпропану в лабораторії? Чому?

II рівень

1. На 4,72 г суміші заліза, оксиду заліза (II) та оксиду заліза (III) подіяли за підвищеної температури воднем. Після закінчення реакції утворилося 3,92 г металічного заліза. Якщо на ту саму суміш із такою самою масою подіяти надлишком розчину сульфату міді, то маса твердого залишку після реакції, фільтрування та висушування становитиме 4,96 г. Знайдіть склад вихідної суміші. (Автори – Холін Ю. В., Слета Л. А.)

2. Зобразіть структурні (стерео) формули всіх ізомерів 2-метилциклопропан-карбонової кислоти та циклопропан-1,2-дикарбонової кислоти. Назвіть їх за номенклатурою IUPAC, укажіть абсолютну конфігурацію стереоцентрів.

III рівень

1. Вуглеводневий ланцюг насиченого бромалкану необхідно продовжити на одну CH_2 -групу (гомологізація). Запропонуйте п'ятистадійну схему синтезу, напишіть відповідні схеми реакцій.

2. Хлоретан реагує з йодидом калію в ацетоновому розчині при $60\text{ }^\circ\text{C}$ з утворенням хлориду калію і йодетану. Залежність швидкості реакції (V) від концентрації реагентів наведена в таблиці:

V , моль/лс	Концентрація, моль/л	
	хлоретан	KI
$5,44 \cdot 10^{-10}$	0,1	0,01
$2,72 \cdot 10^{-9}$	0,1	0,05
$5,44 \cdot 10^{-9}$	0,1	0,1
$5,44 \cdot 10^{-10}$	0,01	0,1
$2,67 \cdot 10^{-10}$	0,07	0,07

- 1) Напишіть кінетичне рівняння, що описує наведені дані.
- 2) Розрахуйте константу швидкості реакції.
- 3) Наведіть механізм реакції, який узгоджується з кінетичним рівнянням.
- 4) Яким буде механізм, якщо замість хлоретану взяти 2-хлор-2-метилпропан?
- 5) Яке кінетичне рівняння описує цей механізм? (Автори – Холін Ю. В., Слета Л. А.)

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З БІОЛОГІЇ**

9 клас

I рівень

(одна правильна відповідь)

1 завдання

(кожне запитання – 0,5 бала, загалом – 3 бали)

1. Наука про лишайники:
а) бріологія б) мікологія в) ліхенологія г) альгологія
2. Жіночий гаметофіт Голонасінних називається:
а) заросток б) зародковий мішок в) пилкове зерно
г) ендосперм
3. Кількість хромосом у диплоїдному наборі кукурудзи – 20. Яка кількість хромосом у синергіді зародкового мішку?
а) 20 б) 10 в) 30 г) 15
4. Видозміна листків у вигляді голок характерна для:
а) опунції б) глоду в) шипшини г) гінкго
5. До якого роду належить картопля:
а) картопля б) паслін в) томат г) топінамбур
6. До твірних тканин рослин належить:
а) склеренхіма б) камбій в) паренхіма г) епідерма

2 завдання

(кожне запитання – 0,5 бала, загалом – 3 бали)

1. До зародкових оболонок Амніот належить:
а) хоріон б) мезодерма в) ектодерма г) ентодерма
2. До якого типу тварин належать трилобіти?
а) Членистоногі б) Плоскі черви в) Моллюски г) Голкошкірі
3. Покриви у вигляді шкірно-м'язового мішку має:
а) ланцетник б) павук в) планарія г) ставковик

4. До якого роду належить лев:
а) кіт б) лев в) пантера г) ягуар
5. Остаточним хазяїном цїп'яка бичачого є:
а) людина б) свиня в) корова г) ставковик
6. Кількість шийних хребців у жирафи:
а) чотири б) два в) сім г) двадцять

3 завдання

(кожне запитання – 0,5 бала, загалом – 3 бали)

1. Середня оболонка головного мозку людини називається:
а) тверда б) м'яка в) павутинна г) пухка
2. Центр ковтання міститься в:
а) довгастому мозку б) задньому мозку в) середньому мозку
г) проміжному мозку
3. Кількість шлуночків головного мозку людини:
а) два б) чотири в) шість г) десять
4. Гормон вазопресин синтезується в:
а) гіпофізі б) гіпоталамусі в) щитоподібній залозі г) тимусі
5. Гормон норадреналін синтезується в:
а) мозковому шарі надниркових залоз
б) корковому шарі надниркових залоз в) гіпофізі г) епіфізі
6. Кількість кісток у вільній верхній кінцівці людини:
а) 14 б) 20 в) 27 г) 30

II рівень

1 завдання

(кожне запитання – 0,5 бала, загалом – 5 балів)

Назвіть прізвище вченого, який:

- 1) відкрив подвійне запліднення у Квіткових
- 2) є автором книги «Походження людини і статевий добір»
- 3) відкрив клітину
- 4) вперше спостерігав бактерії, сперматозоїди, еритроцити
- 5) відкрив групи крові системи АВ0

- 6) створив найкращу штучну систематику
- 7) відкрив ендокринні клітини підшлункової залози
- 8) одержав Нобелівську премію за фагоцитарну теорію імунітету
- 9) вперше сформулював принципи фізіології вищої нервової діяльності
- 10) відкрив вид дикого коня в Центральній Азії

2 завдання

(кожне запитання – 0,5 бала, загалом – 5 балів)

Наведіть відповідний термін:

- 1) частина головного мозку, що містить довгастих мозок, міст і середній мозок
- 2) сполука гемоглобіну і чадного газу
- 3) розділ біології, що вивчає розвиток зародка
- 4) спадкова хвороба: порушення процесу зсідання крові
- 5) склеювання і випадання в осад еритроцитів під дією специфічних речовин
- 6) пацієнт, який отримує кров від донора
- 7) скорочення шлуночків і передсердь під час серцевого циклу
- 8) стійке співжиття представників різних біологічних видів
- 9) випаровування води з поверхні рослин
- 10) розділ зоології, що вивчає павуків

III рівень

1 завдання

*декілька правильних відповідей;
оцінювання за принципом «усе або нічого»)*

1. До жиророзчинних вітамінів належать:
а) А б) К в) B_{12} г) С д) Е е) D
2. До екзокринних залоз належать:
а) печінка б) потові в) тимус г) гіпофіз д) молочна е) передміхурова
3. Укажіть представників типу Молюски:
а) мідія б) морський їжак в) асцидія г) кальмар д) наутілулус е) скорпіон

4. До гормонів належать:
 - а) інсулін б) міоглобін в) родопсин г) аденін
 - д) тироксин е) адреналін
5. Які клітини є видами лейкоцитів:
 - а) тромбоцити б) нейтрофіли в) еозинофіли г) фібробласти
 - д) лімфоцити е) адіпоцити
6. До тварин-паразитів належать:
 - а) малярійний плазмодій б) трипаносома в) амеба протей
 - г) п'явка д) планарія е) тарган
7. До представників Квіткових належать:
 - а) ялівець б) вельвічія в) магнолія г) секвоя
 - д) баобаб е) евкаліпт

2 завдання

1. (2 бали)
Будова квітки на прикладі вишні
2. (2 бали)
Етапи зсідання крові
3. (3 бали)
Перелічіть пристосування птахів до польоту

10 клас

I рівень

(одна правильна відповідь)

1 завдання

(кожне запитання – 0,5 бала, загалом – 3 бали)

1. Наука про лишайники:
 - а) бріологія б) мікологія в) ліхенологія г) альгологія
2. Жіночий гаметофіт Голонасінних називається:
 - а) заросток б) зародковий мішок в) пилкове зерно
 - г) ендосперм

3. Кількість хромосом у диплоїдному наборі кукурудзи – 20. Яка кількість хромосом у синергіді зародкового мішку?

а) 20 б) 10 в) 30 г) 15

4. Видозміна листків у вигляді голок характерна для:

а) опунції б) глоду в) шипшини г) гінкго

5. До якого роду належить картопля:

а) картопля б) паслін в) томат г) топінамбур

6. До твірних тканин рослин належить:

а) склеренхіма б) камбій в) паренхіма г) епідерма

2 завдання

(кожне запитання – 0,5 бала, загалом – 3 бали)

1. До зародкових оболонок Амніот належить:

а) хоріон б) мезодерма в) ектодерма г) ентодерма

2. До якого типу тварин належать трилобіти?

а) Членистоногі б) Плоскі черви в) Моллюски г) Голкошкірі

3. Покриви у вигляді шкірно-м'язового мішку має:

а) ланцетник б) павук в) планарія г) ставковик

4. До якого роду належить лев:

а) кіт б) лев в) пантера г) ягуар

5. Остаточним хазяїном цїп'яка бичачого є:

а) людина б) свиня в) корова г) ставковик

6. Кількість шийних хребців у жирафи:

а) чотири б) два в) сім г) двадцять

3 завдання

(кожне запитання – 0,5 бала, загалом – 3 бали)

1. Середня оболонка головного мозку людини називається:

а) тверда б) м'яка в) павутинна г) пухка

2. Центр ковтання міститься в:

а) довгастому мозку б) задньому мозку
в) середньому мозку г) проміжному мозку

3. Кількість шлуночків головного мозку людини:

а) два б) чотири в) шість г) десять

4. Гормон вазопресин синтезується в:
 - а) гіпофізі б) гіпоталамусі в) щитоподібній залозі г) тимусі
5. Гормон норадреналін синтезується в:
 - а) мозковому шарі надниркових залоз
 - б) корковому шарі надниркових залоз в) гіпофізі г) епіфізі
6. Кількість кісток у вільній верхній кінцівці людини:
 - а) 14 б) 20 в) 27 г) 30

II рівень

1 завдання

(кожне запитання – 0,5 бала, загалом – 5 балів)

Назвіть прізвище вченого, який:

- 1) відкрив подвійне запліднення у Квіткових
- 2) відкрив явище хемосинтезу
- 3) відкрив клітину
- 4) уперше спостерігав бактерії, сперматозоїди, еритроцити
- 5) відкрив групи крові системи АВ0
- 6) автор тези «кожна клітина – від клітини»
- 7) відкрив ендокринні клітини підшлункової залози
- 8) відкрив відновлювальний пентозо-фосфатний цикл під час фотосинтезу
- 9) запровадив термін «екологія»
- 10) запропонував першу цілісну еволюційну теорію

2 завдання

(кожне запитання – 0,5 бала, загалом – 5 балів)

Наведіть відповідний термін:

- 1) дифузія розчинника крізь напівпроникну мембрану
- 2) ділянка ферменту, яка безпосередньо взаємодіє із субстратом
- 3) рослина, яка поселяється на іншій рослині та отримує поживні речовини тільки з навколишнього середовища
- 4) руйнування пептидних зв'язків поліпептидного ланцюгу
- 5) синтез РНК по матриці РНК

- б) речовина, що сповільнює чи зупиняє перебіг ферментативних реакцій
- 7) інфекційні агенти суто білкової природи
- 8) ділянки хроматину, які протягом клітинного циклу перебувають у конденсованому стані
- 9) процес виправлення пошкоджень у молекулі ДНК
- 10) досягнення статевої зрілості тварин на личинковій стадії

III рівень

1 завдання

*(декілька правильних відповідей;
оцінювання за принципом «усе або нічого»)*

1. Укажіть, які речовини належать до полімерів:
а) глікоген б) пепсин в) холестерол г) амілаза
д) ДНК е) лактоза
2. До білків четвертинної структури належать:
а) каталаза б) гемоглобін в) кератин г) фіброїн
д) інсулін е) міоглобін
3. До амінокислот, що містять сірку, належать:
а) аланін б) цистеїн в) пролін г) лізин
д) метіонін е) тирозин
4. Укажіть елементи, які належать до групи «органогени»:
а) нітроген б) калій в) карбон г) сульфур
д) кисень е) водень
5. До стероїдних гормонів належать:
а) глюкагон б) альдостерон в) естрогени г) андрогени
д) тироксин е) окситоцин
6. До жиророзчинних вітамінів належать:
а) А б) К в) B₁₂ г) С д) Е е) D
7. До екзокринних залоз належать:
а) печінка б) потові в) тимус г) гіпофіз
д) молочна е) передміхурова

2 завдання

Обов'язково наведіть перебіг розв'язання задачі

1 задача (2 бали) Фрагмент молекули ДНК має молекулярну масу 62 100.

Молекулярна маса одного нуклеотиду – 345.

Визначте:

- а) кількість амінокислот, закодованих у поданому фрагменті;
- б) довжину поданого фрагмента (в нанометрах).

2 задача (2 бали) На одному з ланцюгів ДНК синтезована матрична РНК, в якій А – 14%, Г – 20%, У – 40%, Ц – 26%. Визначте процентний вміст нуклеотидів у молекулі ДНК.

3 задача (3 бали) У процесі дисиміляції розщепилися 7 молів глюкози, з яких тільки 2 молі зазнали повного (кисневого) розщеплення. Визначте, скільки при цьому утворилося молів пірвіноградної кислоти, вуглекислого газу й АТФ.

11 клас

I рівень

(одна правильна відповідь)

1 завдання

(кожне запитання – 0,5 бала, загалом – 3 бали)

1. Наука про лишайники:
 - а) бріологія б) мікологія в) ліхенологія г) альгологія
2. Жіночий гаметофіт Голонасінних називається:
 - а) заросток б) зародковий мішок в) пилкове зерно г) ендосперм
3. Кількість хромосом у диплоїдному наборі кукурудзи – 20. Яка кількість хромосом у синергіді зародкового мішку?
 - а) 20 б) 10 в) 30 г) 15
4. Видозміна листків у вигляді голок характерна для:
 - а) опунції б) глоду в) шипшини г) гінкго

5. До якого роду належить картопля:
а) картопля б) паслін в) томат г) топінамбур
6. До твірних тканин рослин належить:
а) склеренхіма б) камбій в) паренхіма г) епідерма

2 завдання

(кожне запитання – 0,5 бала, загалом – 3 бали)

1. До зародкових оболонок Амніот належить:
а) хоріон б) мезодерма в) ектодерма г) ентодерма
2. До якого типу тварин належать трилобіти?
а) Членистоногі б) Плоскі черви в) Молюски г) Голкошкірі
3. Покриви у вигляді шкірно-м'язового мішку має:
а) ланцетник б) павук в) планарія г) ставковик
4. До якого роду належить лев:
а) кіт б) лев в) пантера г) ягуар
5. Остаточним хазяїном цїп'яка бичачого є:
а) людина б) свиня в) корова г) ставковик
6. Кількість шийних хребців у жирафи:
а) чотири б) два в) сім г) двадцять

3 завдання

(кожне запитання – 0,5 бала, загалом – 3 бали)

1. Середня оболонка головного мозку людини називається:
а) тверда б) м'яка в) павутинна г) пухка
2. Центр ковтання міститься в:
а) довгастому мозку б) задньому мозку в) середньому мозку
г) проміжному мозку
3. Кількість шлуночків головного мозку людини:
а) два б) чотири в) шість г) десять
4. Гормон вазопресин синтезується в:
а) гіпофізі б) гіпоталамусі в) щитоподібній залозі
г) тимусі

5. Гормон норадреналін синтезується в:
- а) мозковому шарі надниркових залоз
 - б) корковому шарі надниркових залоз
 - в) гіпофізі
 - г) епіфізі
6. Кількість кісток у вільній верхній кінцівці людини:
- а) 14
 - б) 20
 - в) 27
 - г) 30

II рівень

1 завдання

(кожне запитання – 0,5 бала, загалом – 5 балів)

Назвіть прізвище вченого, який:

- 1) є автором терміну «екологія»
- 2) відкрив клітину
- 3) є автором книги «Досліди над рослинними гібридами»
- 4) відкрив групи крові системи АВО
- 5) сформулював тезу «кожна клітина – від клітини»
- 6) відкрив ендокринні клітини підшлункової залози
- 7) відкрив відновлювальний пентозо-фосфатний цикл під час фотосинтезу
- 8) розробив теорію стабілізуючого природного добору
- 9) створив капустяно-редьковий гібрид
- 10) відкрив статевий хроматин у ядрах клітин

2 завдання

(кожне запитання – 0,5 бала, загалом – 5 балів)

Наведіть відповідний термін:

- 1) тип взаємодії генів, за якої один ген пригнічується іншим
- 2) зміна в клітинах числа хромосом, некратна гаплоїдному
- 3) види, які можуть жити в широкому діапазоні дії екологічних факторів
- 4) руйнування пептидних зв'язків у поліпептидному ланцюгу
- 5) синтез РНК по матриці РНК
- 6) речовина, що сповільнює чи зупиняє ферментативну реакцію
- 7) зміна частот алелів у популяції під дією стохастичних (випадкових) факторів

- 8) ділянки хроматину, які протягом клітинного циклу перебувають у конденсованому стані
- 9) процес виправлення пошкоджень у молекулі ДНК
- 10) досягнення статевої зрілості тварин на личинковій стадії

III рівень

I завдання

*(декілька правильних відповідей;
оцінювання за принципом «усе або нічого»)*

1. Укажіть, які мутації належать до генних (точкових):
 - а) втрата пари нуклеотидів
 - б) автополіплоїдія
 - в) алополіплоїдія
 - г) транслокація
 - д) вставка пари нуклеотидів
 - е) моносомія
2. До білків четвертинної структури належать:
 - а) каталаза
 - б) гемоглобін
 - в) кератин
 - г) фіброїн
 - д) інсулін
 - е) міоглобін
3. До амінокислот, що містять сірку, належать:
 - а) аланін
 - б) цистеїн
 - в) пролін
 - г) лізин
 - д) метіонін
 - е) тирозин
4. Укажіть гемізиготи:
 - а) AaBbCc
 - б) RRGgPp
 - в) AABbXO
 - г) AABbXU
 - д) aаввссXX
 - е) wwggpp
5. До стероїдних гормонів належать:
 - а) глюкагон
 - б) альдостерон
 - в) естрогени
 - г) андрогени
 - д) тироксин
 - е) окситоцин
6. До ознак з широкою нормою реакції модифікаційної мінливості належать:
 - а) група крові
 - б) засмага
 - в) шрам
 - г) вага тіла
 - д) опік
 - е) кодон
7. До екзокринних залоз належать:
 - а) печінка
 - б) потові
 - в) тимус
 - г) гіпофіз
 - д) молочна
 - е) передміхурова

2 завдання

Обов'язково наведіть перебіг розв'язання задачі

1 задача (2 бали) Визначте площу (м^2) біогеоценозу, в якому може прогодуватися вовк масою 55 кг (масова частка води – 70%). Розгляньте трофічний ланцюг: трава – парнокопитні – вовк. Суха біомаса трави з 1 м^2 луки становить 200 г за рік.

2 задача (2 бали) Фрагмент молекули ДНК має молекулярну масу 62 100. Молекулярна маса одного нуклеотиду – 345. Визначте:

- а) кількість амінокислот, закодovаних у поданому фрагменті;
- б) довжину поданого фрагмента (в нанометрах).

3 задача (3 бали) Схрещено дві породи кролів: з короткою хвилястою шерстю і з довгою прямою. В результаті аналізуючого схрещування отримано потомство: з довгою прямою шерстю – 198 особин, із короткою хвилястою – 202, із довгою хвилястою – 48, з короткою прямою – 52. Визначте частоту кросинговеру (в процентах).

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

9 клас

I рівень

Завдання 1 Установіть відповідність:

1) бояри	А) постійне військо князя, члени якого брали участь в управлінні державою
2) віче	Б) старші дружинники, які брали участь в обговоренні державних справ
3) дружина	В) глава держави
4) князь	Г) народні збори у слов'ян, на яких вирішувалися важливі громадські справи

Завдання 2. Установіть послідовність описаних подій:

- А) «... Уперше прийшли печеніги на Руську землю і, вчинивши мир з Ігорем, пішли до Дунаю»;
- Б) «... підняв диявол розлад серед... Ярославичі в. І пішли Святослав із Всеволодом проти старшого брата Ізяслава, князя київського, старшого сина Ярослава»;
- В) «... лиха честь татарська! Данило Романович, що є князем великим, сидить перед ханом на колінах і хлопом ординським себе називає»;
- Г) «... і сів Олег в Києві, і мовив: “Хай буде се мати городам руським”».

Завдання 3. Зіставте події:

1) 1709 р.	А) Конституція П. Орлика;
2) 1710 р.	Б) Полтавська битва;
3) 1734 р.	В) Заснування Олешківської Січі;
4) 1687 р.	Г) Початок гетьманування Івана Мазепи;
5) 1711 р.	Д) Заснування Підпільненської Січі.

II рівень

Завдання 4. Розташуйте події у хронологічній послідовності:

- 1) укладення Зборівського мирного договору;
- 2) битва під Берестечком;
- 3) битва на Жовтих Водах;
- 4) Віленське перемир'я між Москвою та Річчю Посполитою;
- 5) битва під Батогом;
- 6) укладення Білоцерківського договору;
- 7) битва під Конотопом;
- 8) укладення Слободищенського трактату.

Завдання 5. Встановіть послідовність:

- 1) утворення Галицько-Волинської держави;
- 2) Любецький з'їзд князів;

- 3) початок князювання Данила Романовича у Галицько-Волинській державі;
- 4) коронація Данила Галицького;
- 5) запровадження християнства на Русі;
- 6) Люблінська унія;
- 7) Берестейська церковна унія.

III рівень

Завдання 6.

Кінець XIX століття став переломним у розвитку українського руху. Визначте основні ідеї вказаних суспільно-політичних течій в українському русі на Галичині у 60–90-х рр. XIX ст.

Москвофіли	Старорусини	Народовці	Радикали
1.	1.	1.	1.
2.	2.	2.	2.
3.	3.	3.	3.
	4.	4.	4.

Завдання 7.

Охарактеризуйте адміністративно-територіальний устрій Лівобережної та Слобідської України.

10 клас

I рівень

Завдання 1. Установіть відповідність:

1. Український національний союз	А) проголошення Західноукраїнської Народної Республіки
2. Всеукраїнський хліборобський конгрес	Б) прийняття першої Конституції УСРР
3. Українська Національна Рада	В) створення Директорії
4. III Всеукраїнський з'їзд рад	Г) обрання Павла Скоропадського гетьманом усієї України

Завдання 2. Установіть послідовність подій:

- А) початок земельної реформи П. Столипіна;
- Б) відкриття Харківського університету;
- В) земська реформа і впровадження місцевого самоврядування у південних та лівобережних губерніях України;
- Г) діяльність декабристських організацій в Україні.

Завдання 3. Установіть відповідність:

1. Намісник хана, який збирав данину з поневоленого населення;	А. баскак
2. Данина, яку сплачувало населення хану Золотої Орди;	Б. орда
3. Ханська грамота, що надавалась руським князям;	В. ярлик
4. Монгольське військо;	Г. ясак
	Д. улус

II рівень

Завдання 4. Установіть відповідність:

Дата	Царський указ
1) 1720	А) Закрито українські школи при полкових козацьких канцеляріях
2) 1729	Б) За наказом Синоду відбувається вилучення українських букварів з усіх шкіл
3) 1763	В) Петро I заборонив книгодрукування українською мовою
4) 1769	Г) Царський указ переписати з української мови на російську всі державні постанови та розпорядження
5) 1775	Д) Катерина II видала указ про заборону викладання української мовою в Києво-Могилянській Академії

Завдання 5. Які положення характеризують внутрішню політику Київської Русі за правління княгині Ольги?

- 1. Визначення чітких розмірів данини – «уроків».
- 2. Запровадження християнства як державної релігії.
- 3. Улаштування місць збирання данини – «погостів».

4. Приєднання племінних князівств уличів та тиверців.
5. Боротьба з місцевим сепаратизмом племінної знаті.
6. Повернення древлянських земель під владу.

III рівень

Завдання 6.

XIX – початок XX століття характеризується національно-визвольним рухом. Укажіть хронологічні межі та зміст наведених етапів в.

Етапи	Хронологічні межі	Зміст
Етнографічний		
Культурницький		
Політичний		

Завдання 7. Охарактеризуйте політику «коренізації» в УРСР.

11 клас

I рівень

Завдання 1. Встановіть відповідність:

А) архітектура	1. М. Березовський
Б) живопис	2. І. Григорович-Барський
В) література	3. Й. Пінзель
Г) музика	4. Г. Сковорода
Д) скульптура	

Завдання 2. Встановіть відповідність:

А) Святослав;	1. ініціював з'їзд князів у Любечі;
Б) Володимир Великий;	2. розгромив Хозарський каганат;
В) Ярослав Мудрий;	3. уклав перший збір права «Руська Правда»
Г) Володимир Мономах.	4. запровадив християнство як державну релігію;
	5. утворив Галицько-Волинську державу.

Завдання 3. Визначте послідовність подій:

- А) Написання П. Чубинським вірша «Ще не вмерла Україна...»
- Б) Відкриття музичного інституту у Львові.
- В) Видання у Петербурзі першого українського журналу «Основа».
- Г) Відкриття перших жіночих гімназій.

II рівень

Завдання 4. Розподіліть основні положення Другого універсалу УЦР на ті, які закріплювали автономію України (1), та ті, що стали компромісом з Тимчасовим урядом (2):

- А) Тимчасовий уряд зобов'язувався визнати Генеральний секретаріат найвищим крайовим органом влади;
- Б) склад Генерального секретаріату затверджувався Тимчасовим урядом;
- В) УЦР поповнювалася представниками національних меншин;
- Г) УЦР відмовлялася від самочинного запровадження автономії та погоджувалася чекати затвердження цього статусу Всеросійськими Установчими зборами.

Завдання 5. Які положення відповідають умовам Берестейської церковної унії:

- 1) збереження православних обрядів та юліанського календаря;
- 2) визнання деяких догматів-засад католицького віровчення;
- 3) утворення Української греко-католицької (уніатської) церкви;
- 4) визнання головою уніатської церкви Київського митрополита;
- 5) офіційна заборона Української православної церкви;
- 6) зрівняння у правах православного та католицького духовенства.

III рівень

Завдання 6. Заповніть таблицю щодо діяльності перших політичних партій на Західній Україні:

Назва партії	Лідери	Програма діяльності
Русько-українська радикальна партія (1890 р.)	1. 2 3	
Українська національно-демократична партія (1899 р.)	1. 2. 3.	
Українська соціал-демократична партія (1899 р.)	1. 2. 3.	

Завдання 7. Зміст земельної реформи П. Столипіна та її вплив на Україну

**ВІДДІЛЕННЯ
КОМП'ЮТЕРНИХ НАУК**

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З МАТЕМАТИКИ****9 клас****I рівень**

1. Чи обов'язково буде правильним трикутник, у якому точка перетину висот — центр вписаного кола?
2. Вияснити, яке із чисел $\frac{5^{2013} + 1}{5^{2014} + 4}$ чи $\frac{5^{2014} + 6}{5^{2015} + 25}$ більше.
3. Схематично зобразити на координатній площині Oxy лінії $x^2 + y^2 - 6x + 4y + 8 = 0$ та $y = 9 - 2x$, знайшовши їхні спільні точки.

II рівень

1. Скільки існує п'ятицифрових чисел, у яких немає двох однакових цифр і усі вони парні.
2. Знайти усі значення k , при яких квадратне рівняння

$$x^2 - kx - (3k + 2) = 0$$

має два цілих корені.

III рівень

1. Знайти принаймні одне дійсне ірраціональне число x , для якого обидва числа $x^2 + x$ та $x^3 - 9x$ є цілими.
2. Довести, що існує не більше одного чотирикутника, для якого існує вписане коло, існує описане коло і три послідовні сторони якого дорівнюють a, b, c .

10 клас**I рівень**

1. Довести, що $\sqrt[4]{3} \cdot \sqrt[7]{3} \cdot \sqrt[3]{3} \cdot \sqrt{3} = 3$.
2. Скільки коренів рівняння $\sin 5x = 1$ належать проміжку $[-\frac{3\pi}{7}; \frac{37\pi}{3}]$?
3. На графіку $y = x^2 - x$ знайти точку, найближчу до прямої, заданої рівнянням $y = x - 2$.

II рівень

1. Знайти найбільше натуральне число n , для якого існує таке натуральне число m , що $m + (m + 1) + \dots + (m + n - 1) + (m + n) = 3^6$.
2. Нехай α – гострий кут і $\sin 3\alpha = \frac{117}{125}$. Чи обов'язково справджується рівність $\sin \alpha = \frac{3}{5}$? Відповідь обґрунтувати.

III рівень

1. Знайти усі пари простих натуральних чисел $(p; q)$, для яких $24p^2 = q^2 + 71$.
2. Рівнобічна трапеція з периметром 16 має гострий внутрішній кут 60° . Точка M знаходиться на відстані l від площини трапеції і знаходиться на одній і тій самій відстані від усіх сторін трапеції. Знайти цю відстань.

11 клас**I рівень**

1. Нехай $ABCDEFGH$ – основа правильної 7-кутної піраміди $ABCDEFGH$.

Вкажіть якесь ребро піраміди, перпендикулярне до ребра AB .

2. Скільки коренів рівняння $\sin 5x = -1$ належать проміжку $[-\frac{3\pi}{7}; \frac{37\pi}{3}]$?

3. На графіку $y = x^2 - x$ знайти точку, найближчу до прямої, заданої рівнянням $y = x - 2$.

II рівень

1. Знайти найбільше натуральне число n , для якого існує таке натуральне число m , що $m + (m + 1) + \dots + (m + n - 1) + (m + n) = 3^6$.

2. Розв'язати нерівність $\sqrt{2\sin^2 x - 3\sin x + 1} \geq \cos x$, якщо $0 \leq x \leq \pi$.

III рівень

1. Знайти принаймні одне дійсне ірраціональне число x , для якого обидва числа $x^2 + x$ та $x^3 - 9x$ є цілими.

2. Нехай дві більші сторони трикутника дорівнюють 2 і 3. В яких межах може змінюватись середній за величиною кут трикутника?

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

**ВІДДІЛЕННЯ
НАУК ПРО ЗЕМЛЮ**

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З ГЕОГРАФІЇ**

**СЕКЦІЯ «ГЕОГРАФІЯ
ТА ЛАНДШАФТОЗНАВСТВО»**

9 клас

I рівень

1. Де найінтенсивніше зменшується населення?
а) у Рівненській області; б) у Чернігівській; в) у Закарпатській.
2. В якому місті знаходиться потужні атомна і теплова електростанції?
а) Бурштині; б) Нетішині; в) Енергодарі
3. Найпотужнішим машинобудівним вузлом України є:
а) Харків; б) Київ; в) Дніпропетровськ

II рівень

1. До корінних народів України належать:
а) поляки; б) росіяни; в) українці; г) болгарі;
д) росіяни; е) кримські татари
2. До Центрального економічного району належать наступні області:
а) Житомирська; б) АРК; в) Полтавська; г) Черкаська;
д) Кіровоградська; е) Миколаївська.

III рівень

1. Поясніть з фізико-географічної точки зору універсальність спеціалізації сільського господарства України.
2. Що в основному перевозять морським транспортом?

10 клас

I рівень

1. Штаб-квартира НАТО дислокується в:
а) Брюсселі; б) Парижі; в) Вашингтоні
2. До Океанії належить така країна:
а) Гаїті; б) Мальдіви; в) Науру
3. Більшу частину віруючих у Польщі становлять:
а) протестанти; б) православні; в) католики

II рівень

1. До конституційних монархій належать такі країни:
а) Італія; б) США; в) Іспанія; г) Бруней;
д) Норвегія; е) Велика Британія
2. До країн Африки, які не мають безпосереднього виходу до моря належать:
а) Кенія; б) Чад; в) Алжир; г) Нігер; д) Ангола; е) Малі

III рівень

1. Які функції виконують міста світу?
2. Що ви знаєте про шляхи вирішення демографічної проблеми людства?

11 клас

I рівень

1. На нашій планеті гори займають таку частину території суходолу:
а) 50%; б) 60%; в) 40%
2. Першими із європейців біля берегів Австралії з'явилися:
а) англійці; б) голландці; в) німці
3. В якій області найменша густина населення?
а) Рівненській; б) Кіровоградській; в) Чернігівській

II рівень

1. Льонокомбінати знаходяться в таких містах:
а) Полтаві; б) Сімферополі; в) Житомирі; г) Рівному;
д) Черкасах); е) Рівному
2. Монархічними державами Африки є:
а) Єгипет; б) Марокко; в) Лесото; г) Свaziленд;
д) Гана; е) Ангола

III рівень

1. Схарактеризуйте глобальні наслідки російської окупації Криму
2. Які галузі господарства України і чому визначають науково-технічний прогрес в її економіці?

СЕКЦІЯ «ГЕОЛОГІЯ, ГЕОХІМІЯ ТА МІНЕРАЛОГІЯ»

9 клас

I рівень

1. До центрів цементної промисловості належить:
а) Балаклія; б) Лубни; в) Ужгород
2. Опідзолені чорноземи охоплюють значні площі:
а) на Поліссі;
б) в північній частині Причорноморської низовини;
в) в північній частині Лісостепу
3. До Подільського економічного району належить така область:
а) Черкаська; б) Житомирська; в) Хмельницька

II рівень

1. Які три міста серед виділених є найбільшими?
а) Олександрія; б) Лубни; в) Умань;
г) Кам'янець-Подільський; д) Коростень; е) Ромни
2. До алюмінієвих руд належать:
а) лігніт; б) алуніт; в) нефелін; г) бурштин;
д) боксит; е) мергель

III рівень

1. Які чинники визначають розміщення підприємств хімічної промисловості?
2. В якій частині України і чому найвища густина сільського населення?

10 клас

I рівень

1. Найдовша мережа залізниць у:
а) Канаді; б) США; в) Росії
2. Найбільша агломерація світу сформувалася навколо:
а) Лондона; б) Мехіко; в) Токіо
3. В Індійському океані знаходиться така країна:
а) Вануату; б) Мальдіви; в) Тринідад і Тобаго

II рівень

1. До однонаціональних держав належать:
а) Японія; б) Польща; в) Росія; г) Канада;
д) Індія; е) Єгипет

2. Які країни Європи не є членами ЄС?
 а) Швейцарія; б) Португалія; в) Болгарія; г) Норвегія;
 д) Фінляндія; е) Сербія

III рівень

1. На які природні ресурси і чому багата Австралія?
 2. В чому полягає своєрідність населення Мадагаскару?

11 клас

I рівень

1. Об'єднання МЕРКОСУР виникло в:
 а) Південно-Східній Азії; б) Африці; Південній Америці
 2. Найпоширенішою у світі є наступна релігія:
 а) іслам; б) християнство; в) буддизм
 3. Монархічний державний устрій має:
 а) Єгипет; б) Гана; в) Марокко

II рівень

1. До країн з найвищим рівнем урбанізації належать:
 а) Велика Британія; б) Непал; в) Кувейт;
 г) Австралія; д) Індонезія; е) Гана
 2. Напишіть біля назви країни її столицю:
 а) Уругвай (); б) Парагвай (); в) Кенія ();
 г) Португалія (); д) Ліван (); е) Нова Зеландія ()

III рівень

1. Яким мінеральним ресурсам і чому загрожує вичерпання?
 2. Що ви знаєте про проблеми, які все гостріше постають перед країнами Океанії?

СЕКЦІЯ «ГІДРОЛОГІЯ»

9 клас

I рівень

1. ГАЕС знаходиться в такій області:
а) Полтавській; б) Херсонській; в) Київській
2. Найбільш урбанізованою областю України є:
а) Львівська; б) Одеська; в) Донецька
3. Найглибше озеро Африки це:
а) Танганьїка; б) Вікторія; в) Ньяса

II рівень

1. Виберіть правильні віднесення приток до відповідних басейнів річок:
а) Синюха–Південний Буг; б) Збруч–Тиса; в) Тетерів–Дніпро;
г) Оскіл–Сіверський Донець; д) Прут–Західний Буг;
е) Рось–Південний Буг
2. До складу Донецького металургійного району входять:
а) Алчевськ; б) Нікополь; в) Дніпродзержинськ;
г) Макіївка; д) Єнакієве; е) Вільнянськ

III рівень

1. На чому ґрунтується виникнення торговельного обміну між країнами?
2. Яке значення має освіта для розвитку сучасного суспільства?

10 клас

I рівень

1. Яка країна на початку ХХІ ст. загарбала найбільше територій інших країн:
 - а) США; б) Німеччина; в) Росія
2. Республіканську форму державного правління має:
 - а) Італія; б) Норвегія; в) Бахрейн
3. До найбагатших на водні ресурси країн світу належить:
 - а) Сомалі; б) Мексика; в) Канада

II рівень

1. До найзабрудненіших річок світу належать:
 - а) Замбезі; б) Рейн; в) Міссісіпі; г) Маккензі;
 - д) Дунай; е) Юкон
2. Біля назви столиці напишіть назву країни:
 - а) Бангкок (); б) Коломбо (); в) Найробі ();
 - г) Баку (); д) Асунсьйон (); е) Канберра ()

III рівень

1. Які форми міжнародного співробітництва вам відомі?
2. Які функції виконують міста світу?

11 клас

I рівень

1. Крайньою південною точкою Північної Америки є мис:
а) Сент-Чарльз; б) Мар'ято; в) Мерчісон
2. До басейну Дністра належить така річка:
а) Тясмин; б) Збруч; в) Черемош
3. Індія визнала незалежну Україну:
а) 17 січня 1992 р.; б) 15 травня 1995 р.; в) 26 грудня 1991 р.

II рівень

1. До басейну Атлантичного океану належать такі річки Північної Америки:
а) Маккензі; б) Міссісіпі; в) Ріо-Гранде; г) Юкон;
д) Святого Лаврентія; е) Колорадо
2. До Південно-Східної Азії належать такі країни:
а) Китай; б) Бангладеш; в) Лаос; г) Сінгапур;
д) Непал; е) Індонезія

III рівень

1. Як ви уявляєте залежність сільського господарства від природних умов нині, в минулому та в майбутньому?
2. Які чинники визначають розміщення підприємств хімічної промисловості?

**СЕКЦІЯ «КЛІМАТОЛОГІЯ
ТА МЕТЕОРОЛОГІЯ»**

9 клас

I рівень

1. Вуглегірська ТЕС розташована в такій області:
а) Київській; б) Донецькій; в) Харківській
2. В якій області з названих найбільша кількість населення?
а) Вінницька; б) Волинська; в) Кіровоградська
3. Найбільшою за площею областю України є:
а) Чернігівська; б) Дніпропетровська; в) Одеська

II рівень

1. До Карпатського району належать такі області:
а) Вінницька; б) Чернівецька; в) Волинська; г) Львівська;
д) Івано-Франківська; е) Тернопільська
2. Відмітьте центри суднобудування:
а) Київ; б) Вінниця; в) Миколаїв; г) Херсон;
д) Полтава; е) Кременчук

III рівень

1. Як кліматичні особливості України визначають спеціалізацію її сільського господарства?
2. Від яких чинників залежить розміщення галузей машинобудування?

10 клас

I рівень

1. Найінтенсивніші внутрішні міграції відбуваються в:
а) Австралії; б) США; в) Саудівській Аравії
2. До країн, які часто страждають на погодні катаклізми належать:
а) США; б) Шрі-Ланка; в) Ізраїль
3. Основним експортером кукурудзи:
а) Аргентина; б) США; в) країни ЄС

II рівень

1. До країн Південно-Західної Азії належать:
а) Пакистан; б) Афганістан; в) Ліван; г) Мальдіви;
д) Сомалі; е) Кувейт
2. Республіками є наступні країни:
а) Марокко; б) Перу; в) Саудівська Аравія; г) Індія;
д) Монголія; е) Таїланд

III рівень

1. Як впливають географічні чинники на долю країн і народів?
2. Як змінюється клімат нашої планети і як це впливає на господарство?

11 клас

I рівень

1. Близько 78% атмосфери Землі становить:
 - а) кисень; б) вуглекислий газ; в) азот
2. Найбільшою за площею рівниною Землі є:
 - а) Західносибірська; б) Амазонська; в) Ла-Платська
3. Найбільшим місто Подільського економічного району є:
 - а) Чернівці; б) Хмельницький; в) Вінниця

II рівень

1. Які три міста Німеччини є найбільшими за людністю?
 - а) Дрезден; б) Дуйсбург; в) Берлін; г) Мюнхен;
 - д) Ганновер; е) Гамбург
2. До лівих приток Дніпра належать:
 - а) Ворскла; б) Сула; в) Самара; г) Рось;
 - д) Тетерів; е) Інгулець

III рівень

1. Чим зумовлена велика поширеність ерозійних процесів на території України?
2. Чим загрожує світові російська окупація Криму?

**ВІДДІЛЕННЯ
ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА
ФОЛЬКЛОРИСТИКИ
ТА МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА**

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
ТА ЛІТЕРАТУРИ**

**СЕКЦІЇ
«УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ»
«ФОЛЬКЛОРИСТИКИ»
ТА «МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА»**

9 клас

I рівень

1. Дайте визначення дієслова як частини мови і назвіть його морфологічні ознаки.
2. Назвіть відомі вам зразки українських народних історичних пісень, визначте їх стильові особливості.
3. З'ясуйте особливості жанру ліро-епічної поеми. Які твори цього жанру вам відомі?
4. Зробіть віршовий аналіз уривка з поезії М. Петренка «Дивлюсь я на небо...» (ритмічна схема, вид стопи, поетичний розмір, характеристика рим та римування).

Дивлюсь я на небо та й думку гадаю:
Чому я не сокіл, чому не літаю,
Чому мені, Боже, ти крилів не дав?
Я б землю покинув і в небо злітав!

II рівень

1. Побудуйте і запишіть речення за поданою схемою. Визначте тип речення та підкресліть усі члени речення.

(Якби), [то], (щоб), [], [].

2. З'ясуйте значення киеворуського літописання для збереження відомостей про життя, культуру та звичаї наших предків

3. Визначте місце Г. Квітки-Основ'яненка в українському літературному процесі перших десятиліть XIX ст.

III рівень

1. Вставте пропущені розділові знаки. Поясніть орфограми у виділених словах

*Протягом **століть** **відбираючи** по словечку по зернятку геній народу витворив і передав нам у спадок у вічне **користування** неосяжне **розкішне** у своїй красі й блиску розуму лінгвістичне багатство. (О. Гончар)*

2. Напишіть твір на тему «Повсталий народ як герой поеми Т. Шевченка «Гайдамаки».

10 клас

I рівень

1. Дайте визначення частки як службової частини мови та назвіть групи часток за значенням і вживанням.

2. Дайте визначення понять «інверсія», «паралелізм», «анафора», «тавтологія». Проілюструйте їх прикладами з творів української літератури.

3. З'ясуйте особливості жанру соціально-побутової повісті — хроніки. Які твори цього жанру вам відомі?

4. Зробіть версифікаційний аналіз уривка з поезії Лесі Українки «Легенда» (ритмічна схема, вид стопи, поетичний розмір, характеристика рим та римування, вид строфи)

Було колись в одній країні:
сумний поет в сумній хатині
рядами думи шикував;
вони й «рівнялись», мов піхота,
аж тут співця взяла охота —
і він їм крила подавав.

II рівень

1. Побудуйте і запишіть речення за поданою схемою. Визначте тип речення.

[..., (який), ...], але [], (бо), (бо), [].

2. З'ясуйте значення понять «композиція» та «сюжет». Визначте позасюжетні елементи та їх ідейно-естетичну функцію у романі Панааса Мирного та Івана Білика «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»

3. Визначити і схарактеризувати адресата та провідну думку твору Т. Шевченка «І мертвим, і живим, і ненарожденним...»

III рівень

1. Вставте пропущені розділові знаки. Зробіть повний синтаксичний розбір речення (визначте тип, підкресліть члени речення, подайте схему). Поясніть орфограми у виділених словах.

*Серце Дороша **защеміло** він скинув кашкета став на коліна перед самотнім горбиком і довго стояв похиливши голову погладжуючи рукою **м'яку** зелену травичку що ніжним килимом покривала це **святе** місце. (Григорій Тютюнник)*

2. Напишіть твір на тему «Історична і художня правда у романі П. Куліша «Чорна рада»

11 клас

I рівень

1. Розкажіть про основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність

2. З'ясуйте особливості пригодницького роману. Хто з українських письменників ХХ ст. працював у цьому жанрі або використовував пригодницьку фабулу як основу для свого твору?

3. Дайте визначення літературознавчих понять «імпресіонізм», «неоромантизм», «експресіонізм»

4. Проаналізуйте ритмомелодіку уривка з вірша І. Жиленко «Весна. Синій вірш»:

Сто тисяч років тому так було.
Пливли вітри, дерева діували,
І сік ярів, веселий сік-ревун.
І ліхтарі, смеркаючи, зітхали,
І ця земля, вдихнувши ніжність талу,
Видихувала в сквериках траву./.../

Мине іще сто тисяч літ і двісті.
І знов з бруньок рвоне на волю листя,
І знов синичка в ньому задзвенить.
І я пливтиму, юна і врочиста,
В одному вальсі з цим безсмертним містом,
У вальсі, дзвінко-синім од весни!

II рівень

1. Розкажіть про типи безполучникових складних речень за характером смислових відношень між складовими частинами-реченнями. Наведіть приклади (2–3 приклади)

2. Назвіть літературні угруповання 80–90-х років ХХ ст. в Україні, коротко схарактеризуйте їх естетичні засади, вкажіть представників.

3. Визначте жанрово-композиційні особливості поеми Т. Шевченка «Сон» («У всякого своя доля...»), врахувавши і авторське визначення жанру твору як «комедії»

III рівень

1. Вставте пропущені розділові знаки. Зробіть повний синтаксичний розбір речення (визначте тип речення, підкресліть члени речення, подайте схему)

Всім би вистачило і землі і неба і пісень і матеріального достатку якби тільки люди навчилися жити без воєн якби ці дедалі зростаючі спалахи людинолюбства не забирали в народів стільки як вони забирають і розуму й сил а найголовніше життів людських квітучих обдарованих! (О. Гончар)

2. Напишіть твір на тему «Історико-фольклорна основа історичного роману у віршах «Маруся Чурай» Ліни Костенко.

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ ЗІ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

СЕКЦІЯ «РОСІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ»

9 клас

I рівень

1. Расставьте ударение в словах.

Камбала, значимость, арбуз, намерение, задолго, закупоренный, псевдоним, оркестровый, столяр, эксперт, ждала, мышление, индустрия, партер, черпачок, заголовок.

2. Определите род имен существительных.

Мальшика, малютка, мощь, сластена, акварель, дебаты, мазоль, кладезь, скряга, какаду, соло, Токио, чернила, насыпь, очки, Сибирь, стипендия, неженка, рагу, ясли, листва.

3. Определите особенности окончаний данных слов (формально выраженное, нулевое, нет вообще).

Окно, метро, коней, метелей, певуний, улей, дочь, хорошо (наречие), хорошо (краткое прилагательное), свеж, еще, ибо, знал, волчий, по-моему, яблонь.

4. Выпишите словосочетания.

Зеленая дубрава, липа шелестит, собаку съест, приехать в Киев, ни то ни се, читать сказки, сказка про белого бычка, веселый праздник, разговаривать громко, пусть расскажет, дорога на север, будем играть, огни горят, хорошее настроение, учитель рисования, учиться рисовать, в нашей школе, хвалиться силой, целый день, наступит будущее, подарок на праздник, родители и дети, печь хлеб.

II рівень

1. Замените заимствованные слова исконно русскими синонимами.

Инвестиция, интеллектуальный, индустрия, интенсивный, полемика, лингвистика, флора, экспорт, этимология, финал.

2. Выделите сказуемые в предложениях. Определите их тип.

1. Туман начинает клубиться над водой. 2. Я не стал ни моложе, ни старше. 3. О, если б голос мой умел сердца тревожить. 4. Ты теперь не так уж будешь биться, сердце, тронутое холодком. 5. Все лица казались ему милыми. 6. Я готова идти с вами куда угодно. 7. Огромным усилием воли Ольга Денисовна взяла себя в руки. 8. Ведь ты у нас была жар-птица.

3. Составьте предложения со словами, чтобы была видна разница в значениях.

Великий — величественный, ветреный — ветряной, встряхнуть — стряхнуть, дождевой — дождливый.

III рівень

1. Спишіте, раскрывая скобки, вставляя, где следует, пропущенные буквы.

Гроза ширилась и наступала на нас. (Не)успели мы оглянут(..)ся как туча почти (не)двигающаяся казалось с самого горизонта (не)ожида(..)о оказалась перед нами. Вот блес(..)нула огне(..)ая нить и густой смеша(..)ый лес через который мы проб(..)рались мгновенно оз(..)ряется зловецим светом (кроваво)красного плам(..)ни. Сразу же обижсе(..)о пророкотал гром ещ(..) (не)решительный но (как)будто тр(..)вожный и угрожающий и тотчас (же) по листьям забарабанили капли дождя.

Вряд (ли) знает грозу человек (не)встречавшийся с нею в лесу. Мы бросились искать убежище пока ливень (не)пустился (во)всю. Но было уже поз(..)но дождь хлынул на нас беше(..)ыми (не)укротимыми потоками. Оглушительно грохотал гром а молнии все время (не)перестававшие вспыхивать серебря(..)ыми о (..)блесками только осл(..)пляли. Лишь на какую (то) долю секунды можно было ра(..)мотреть почти (не)проходимые заросли едва (не)затопле(..)ые водой и крупные листья обвеш(..)(..)ые масл(..)нистыми каплями.

Скоро мы поняли что (не)смотря на все наши старания мы так и останемся соверше(..)о (не)защище(..)ыми от дождя. Но вот небо медле(..)о оч(..)щается от туч(..) и мы продолжаем идти по пута(..)ой тропинке которая пр(..)водит нас на малое(..)женую дорогу.

Мы проходим мимо (не)высокой но стройной листве(..)ицы вершина которой ра(..)щеплена и видим (н..)что иное как обещ(..)(..)ую нам избушку лесника. Пр(..)ветливый старик в холсти(..)ой рубаше с (не)свойстве(..)ой ему торопливостью ра(..)жигает печурку ставит на стол топле(..)ое молоко пече(..)ую в золе картошку суше(..)ые на солнце ягоды предлагает (не)надева(..)ый тулупчик. Старик потчует нас на славу.

В продолжени(..) целого дня дождь лил как из ведра но (в)последствии погода прояснилась. (После)полуде(..)ое со (..)нце

*безмятежно засияло и наступила ни (..)посла(..)ая благодать.
Начинался чудесный безветре(..)ый вечер.*

2. Просклоняйте числительное 341 764.

10 клас

I рівень

1. Расставьте ударение в словах

*Бездуржний, дремота, квартал, кедровий, кухонний, наня-
ла, бензопровод, бюрократия, вероисповедание, гастрономия,
донельзя, завидно, костюмированный, надолго, тирания.*

2. Какие из приведенных существительных не имеют формы единственного числа?

*Перила, детали, обстоятельства, чернила, воспоминания,
качели, предприятия, правила, заморозки, мемуары, припасы,
миллионы, шахматы, штаны, соавторы, очки, годы, сутки.*

3. Отметьте верные определения.

Бард — поэт-певец у древних кельтов

Бутафория — предметы, имитирующие подлинные

Гиацинт — минерал, разновидность опала

Жабо — небольшая птица отряда попугаев

Камертон — деталь мужского костюма

Камуфляж — один из способов маскировки, путем окраски
предметов

Каньон — глубокая речная долина с крутыми склонами

Кориндр — крученая нить большой прочности из химичес-
ких волокон

4. Подберите фразеологизмы с антонимичным значением.

*Рукой подать, кот наплакал, за словом в карман не полезет,
душа в душу, воспрянуть духом, засучив рукава.*

І рівень

1. Найдите словосочетания, в которых слова использованы в переносном значении. Определите тип переноса значения (метафора, метонимия, синекдоха).

Ледяное сердце, яркие краски, железные нервы, ноги моей здесь не будет, Киев просыпается, горный хребет, читать Пушкина, весенний день, черный юмор, вечерний сеанс, разбить стекло, отдел фарфора и фаянса, интересная книга, горлышко бутылки, хвост кометы, смешной случай, отец вскипел, теплая вода, школьники поздравляли ветеранов, серп месяца, блестящий талант, починить отопление, выпить бутылку, чайник вскипел.

2. Определите средства связи в предложениях (союз или союзное слово). Подчеркните союзные слова как члены предложения.

1. *А всё чуден и мост, по коем мы пойдём.*
2. *И оба, муж и жена, старались, чтобы я побольше ел и пил.*
3. *Как ты думаешь, чем всё это закончится?*
4. *Он сидел, откинувшись, в скрипучем кресле, и ждал, куда повернется разговор.*
5. *Вот дом, в котором мы жили раньше.*
6. *Утром, чуть начинает сереть, отправляемся домой.*
7. *Как начнёт рассказывать, так животики надорвёшь от смеха.*
8. *Только что вы ушли, она вдруг искренно стала раскаиваться.*
9. *Оттого, быть может, что в глазах мелькали деревья, телеграфные столбы и сугробы, самые разнообразные мысли приходили ей в голову.*
10. *На фотографии мы увидели, каким был наш город 100 лет назад.*
11. *О ты, чьей памятью кровавой мир долго, долго будет полн, приосенен твоею славой, почий среди пустынных волн!*
12. *А вы мне скажите, почему вы так боитесь молчания?*

3. Запишите словами и просклоняйте числительное 241 573.

III рівень

1. Продовжуйте ряди слів.

А) конторицик, кладовицик...

Б) переводчик, укладчик...

В) осетрина, свинина...

Г) издатель преподаватель...

Д) ухабистый, мозолистый...

2. Спишіть, вставляя пропущенні букви, розкриваючи скобки, розставляючи знаки препинання.

Стертые каме(..)ые ступени скользкие от мелкоого осе(..)его дождя вели вниз в стиснутые высокими скалами ущелья. Одна из ближних к лес(..)нице скал округлая и т(..)ж(..)лая напоминала силу(..)т (до)исторического животного. Складчатая спина чудовища покрыта как шерстью пучками увя(..)шей травы. Только что пр(..)бывали мы в ц(..)вилизованном мире высотных зданий автобусов и тро(..)ейбусов переполне(..)ых спешащ(..)ми людьми мощ(..)ных и ас(..)альтирова(..)ых улиц и площадей в мире гиган(..)ских сооружений и (не)скончаемых реклам. Но стоило перебраться через большой (не)подвижный водоем как мы нежда(..)о/негада(..)о очутились в царстве (не)живой природы.

Как ни странно эта жизнь казалась реальной а та отделе(..)ая тонкой сеткой дождя сквозь которую просвечивали контуры време(..)ых катакомб представлялась наваждением. И вот мы прикасаемся к древности и(..)ку(..)но созда(..)ой и сохраня(..)мой учеными/экологами. Мы пр(..)остановились у безлюдного берега озера любясь открывши(..)мся пейзажем серебря(..)ой ниткой прорезал не(..)чаную гряду ручей чуть-чуть пожухлая зелень трав обвивала кусты ольша(..)иков создавая живописный рисунок. Облетающие березы кустарники все это образовывало (не)повторимый лан(..)шафт. Мы стали продвигаться (в)глубь те(..)итории как вдруг услышали детские голоса. Посторонившись мы пропустили (не)большой отряд ребятишек в (не)промокаемых курточках и вяза(..)ых

из разноцветных ниток шапочках. Впереди шагал улыбч(..)вый весну(..)чатый мальчуган державший флаг. На бледно/голубом полотнище был нарисован дикови(..)ый рогатый жук/олень. Флажки поменьше тоже с изображением насекомых несли другие дети. Но вот мимо нас прошли последние следопыты и мы ра(..)просили руководителя наблюдавшего (из)дали за ребятами о цели их путешествия. Он объяснил нам что эти дети — ю(..)аты и что все члены общества охраны природы пр(..)водят сюда своих подшефных школьников что (бы) с детства привить им любовь к природе к прошлому своей страны.

По прибытии(..) в город мы не захотели идти н(..) в театр н(..) в кино потому что (н..)что другое кроме встречи с живым чудом (не)влекло нас.

11 клас

I рівень

1. Расставьте ударение в словах.

Каталог, квартал, безудержный, блокировать, включит, газопровод, аналог, торты, оптовый, отчасти, зубчатый, избалованный, асимметрия, облегчить, бомбардировать, вероисповедание, втридорога, закупорить, жалюзи, газированный, дипломированный, исчерпать, мельком, псевдоним, щавель.

2. Составьте словосочетания (предложения) с различными формами предложного падежа единственного числа приведенных существительных.

Например: Участвовать в беге на 100 метров — Задышаться на бегу.

Дух, круг, ряд, ход, час, шаг.

3. Определите тип придаточной части.

1. Не случалось видеть мне дружбы той святей и чище, что бывает на войне. 2. Даже не глядя в окно, он знал, что в лесу лежат росистые тени. 3. Озеро было так густо засыпано листьями, что даже в кабину проникал их сладковатый запах. 4. Оттого, что облака почти касались верхушек берез, на земле было тихо и тепло. 5. Слышно, как дачники компаниями возвращаются с вечернего купания. 6. Пассажирка вышла наверх и уселась на скамье, с той стороны, где не было ветра.

4. Найдите и исправьте ошибки.

День был более пасмурный, чем всегда. Разведчик поджег не только немецкий штаб, но и спас раненого офицера. Павел Петрович Кирсанов преклоняется перед английскими порядками. Вечер он провел в кругу своих друзей. Тихон находился в подчинении матери. Павел встретил и женился на Тае. Мы пошли в ту сторону, откуда доносились звуки. Плюшкин жил в доме, все окна которого были забиты или закрыты ставнями. Кабаниха относилась с Катериной очень плохо.

II рівень

1. От каких слов образованы нижеследующие слова? Определите способ словообразования.

Раскричаться, учительница, обезлесить, мяукать, сверхмощный, гладь, наестся, подстаканник, водохранилище, грациозный, почасовой, толпиться, двойка, кушиться, учиться, перешучиваться.

2. Запишите словами и просклоняйте числительное 3 491 865.

3. Какие из приведенных глаголов, не меняя своей формы, могут использоваться в значении и совершенного, и несовершенного вида? Составьте предложения, подтверждающие данную особенность таких глаголов.

Использовать, подсказывать, исследовать, отказывать, рекомендовать, полировать, атаковать, выдумывать.

III рівень

1. Спишіте, вставляя пропущенные буквы, раскрывая скобки, расставляя знаки препинания.

Оперись на форте(..)янопротод(..)яконшиа в колье и пеньюаре отдела(..)ом беличьим мехом пела низким контральто арию из оперы «Маньчжурская обезьяна» томно поглядывая на с(..)девшего в бель(..)таже флигель/ад(..)ютанта (не)брежно ж(..)вавшегомо(..)пансье. Хотя решительного об(..)яснения между ними еще (не)произошло, но по всему было видно что оно не за горами уж слишком фамильярно по мнению ра(..)кладывавшей пас(..)янспочтал(..)ониши с из(..)язвле(..)ым оспой лицом поглядывал во время последнего котильона этот суб(..)ект на бедную протод(..)яконшиу. (В)прочем сама певунья была без памяти от этого «славного кабалъеро из Севильи» как она его именовала еще с того в(..)южного вечера когда он с видом от(..)явле(..)ого злодея раз(..)е(..)жал по набережной на необ(..)е(..)же(..)ом коне по кличке Д(..)яволенок а она мирно прогуливалась держа под руку с(..)еж(..)вшегося от холода под(..)ячегосерь(..)зно раз(..)яснявшего ей смысл средневекового бар(..)льефаизображавш(..)го испанскую донью в об(..)ятях (не)когого с(..)ньора. С каким (то) (не)из(..)яснимым блаженством вспоминала протод(..)яконшиа с тех пор эту минуту первой влюбле(..)ости и всякий раз ложась спать клала в изголовь(..)постел(..) медаль(..)н с портретом флигель/ад(..)ютанта и пряча свой копьеобразный нос в крол(..)чем воротнике пеньюарапр(..)давалась сладким мечтаньям.

2. Приведите не менее 5-типримеров предложений, в которых глаголы в форме одного времени или наклонения используются в значении другого.

**СЕКЦІЯ
«СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ»**

10 клас

I рівень

1. Засіб художнього зображення, який через певну виразну подробицю допомагає представити створену автором картину, предмет чи характер, називається:
 - а) алегорією;
 - б) художнім образом;
 - в) художньою деталлю.
2. Назвіть (4–5) відомі вам літературні образи, що стали «вічними».
3. Продовжте речення: «Філософська лірика — це...».
4. Розкрийте поняття «підтекст».

II рівень

1. Поясніть, чому 19 ст. в історії світової літератури називають «золотим століттям» соціально-психологічного роману. Назвіть представників соціально-психологічного роману.
2. Підтвердіть або спростуйте думку російського письменника Івана Тургенєва про Федора Тютчева: «Про Тютчева не сперечаються, хто його не відчуває, тим доводить, що не відчуває поезії».
3. На прикладі творчості одного із письменників світової літератури (на ваш вибір) розкрийте поняття «індивідуальний стиль письменника».

III рівень

1. Розкрийте тему «Михайло Лермонтов і Тарас Шевченко».
2. Як відомо, книга сьогодні поступається комп'ютеру, Інтернету, кіно та іншим засобам масової інформації. Все менше та менше

з'являється людей, що не мислять себе без читання книжок. Напишіть твір-роздум на тему: «Як сучасну людину можна зацікавити у читанні художньої літератури?»».

11 клас

I рівень

1. Художній прийом, натяк, посилання до певного літературного твору, сюжету, образу, історичної події з розрахунку на ерудицію читача, покликаного розгадати зашифрований зміст, називається:

- а) інтертекстуальністю;
- б) алюзією;
- в) ремінесценцією.

2. У чому полягає «принцип айсбергу»? Хто його автор?

3. Продовжте речення: «Каліграма — це...».

4. Розкрийте поняття «гротеск».

II рівень

1. Прокоментуйте думку українського літературознавця Кіри Шахової: «Модернізм — це таке мистецтво, яке навіть у трагічних творах залишає віру в людину та її майбутнє, а постмодернізм суцільно песимістичний, розчарований, безнадійний».

2. Розкажіть, що вам відомо про перекладацьку діяльність Анни Ахматової.

3. Розкрийте тему: «Р. М. Рільке і Огюст Роден».

III рівень

1. Розкрийте тему: «Тарас Шевченко і світова література».

2. Напишіть есе на тему: «Що очікує книгу та художню літературу в майбутньому?»».

**ВІДДІЛЕННЯ
ІСТОРІЇ**

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ**

СЕКЦІЯ «АРХЕОЛОГІЯ»

9 клас

I рівень

Завдання № 1

1.1.1. До якого періоду давньої історії України належать зображені знаряддя праці?

- А** палеоліт
- Б** мезоліт
- В** неоліт
- Г** залізний вік

1.1.2. Житло якої археологічної культури описано: «Покрівля, як прачина, двосхила. Приміщення звичайно поділялися на дві або більше кімнат, в яких нерідко розташовувалися печі або відкриті вогнища?»

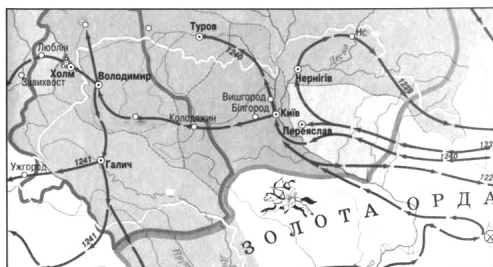
- А** дніпрово-прип'ятська
- Б** катакомбна
- В** ямна
- Г** трипільська

1.1.3. Про якого князя Київської Русі йдеться в уривку: «І принесли йому меч, і він, узявши, став любитися ним, і хвалити, і дякувати цесареві. І сказали послы “Лютим буде сей муж, бо майном нехтує, а зброєю бере. Згоджуйся на данину”»?

- А** Мстислава Великого
- Б** Олега Віщого
- В** Святослава Ігоревича
- Г** Володимира Святославовича

1.1.4. Які історичні події відображено на карті?

- А** напади половців на руські землі
- Б** гунська навала
- В** Велике переселення народів
- Г** монгольське завоювання Русі

Завдання № 2

1.2.1. Про яку битву першої половини XVII ст. йдеться: «30 тисяч запорозьких козаків заявили чудові взірці відваги. Коли турецький султан Осман II з величезним військом напав на обоз запорозьких козаків, запорожці його хоробро відбили. Пригнічений такою поразкою настільки, що відмовився в той день їсти, султан обіцяв 50 золотих кожному татарину, який приведе хоч якогось козака...»?

- А** Битва під Ольшаницею
- Б** Хотинська битва
- В** битва під Корсунем
- Г** Дрижипільська битва

1.2.2. Хто з гетьманів відправив московську царю листа такого змісту: «Шведи – люди чесні: пообіцявши дружбу і союз, вони дотримуються слова. Проте цар, уклавши перемир'я з поляками і маючи намір повернути в їхні руки, вчинив з нами безсердечно»?

- А** Б. Хмельницький
- Б** І. Виговський
- В** І. Мазепа
- Г** Ю. Хмельницький

1.2.3. Назвіть тип навчальних закладів, які було засновано протягом першої третини XVIII ст. у Чернігові, Переяславі, Харкові.

А гімназія

Б колегіум

В ліцей

Г братська школа

1.2.4. Якому козацько-селянському повстанню присвятив цитований вірш Т. Шевченко:

Зібрав... козаченьків –
 Поради прохати: «Отамани товариші,
 Брати мої, діти!
 Дайте мені порадоньку,
 Що будем робити?
 Бенкетують вражі ляхи –
 Наше безголов'я».
 «Нехай собі бенкетують,
 Нехай на здоров'я!
 Нехай, клятї, бенкетують,
 Поки сонце зайде, А ніч-мати дасть пораду, –
 Козак ляха знайде».
 Лягло сонце за горою,
 Зірки засяли,
 А козаки, як та хмара,
 Ляхів обступали.
 Як став місяць серед неба,
 Ревнула гармата;
 Прокинулись ляшки-панки –
 Нікуди втікати!
 Прокинулись ляшки-панки,
 Та й не повставали:
 Зійшло сонце – ляшки-панки
 Покотом лежали.

А повстання 1591–1593 рр.

Б повстання 1625 р.

В повстання 1630 р.

Г повстання 1635 р.

Завдання № 3

1.3.1. Опис якого регіону подано у документі: «Кількість громад, таких що переселяються в Україну, збільшується після видання Манифесту Катерини II (1762–1769) від 4 грудня 1762 року “Манифест *о* позволеніи, иностранцамъ, кромѣ [евреєв], выходит *и* селиться въ Россіи *и о* свободномъ возвращеніи въ свое отечество Русскихъ людей, бежавшихъ за границу”»?

А Слобожанщини

Б Полісся

В Закарпаття

Г Новоросії

1.3.2. Які події описав Тарас Шевченко: «Как жертва всесожженная, вспыхнула святая белокаменная и из конца в конец по всему царству раздался клич, чтобы выходили и стар и млад заливать вражеской кровью великий пожар...»?

А Російсько-турецька війна 1768–1774 рр.

Б Російсько-французька війна 1812–1814 рр.

В Російсько-турецька війна 1806–1812 рр.

Г Кримська війна 1853–1856 рр.

1.3.3. Про яку книгу писав І. Франко: «Книга, у котрій автор доводить, що Україна не тільки існує, але мусить швидче чи пізніше стати самостійною державою, є важливою як факт нашого політичного життя, як вияв національного почуття і національної свідомості...»?

А «Кобзар» Т. Шевченка

Б «Україна уярмлена» Ю. Бачинського

В «Самостійна України» М. Міхновського

Г «Історія України-Руси» М. Грушевського

1.3.4. Визначте регіон України, де активну релігійну і громадську діяльність розгорнув єпископ Юлій Фірцак

А Галичина

В Буковина

Б Наддніпрянщина

Г Закарпаття

Завдання № 4

1.4.1. Про якого історичного діяча йдеться: «У відповідь на звинувачення у зраді польських інтересів він опублікував на сторінках журналу “Основа” статтю під заголовком “Моя сповідь”, у якій закликав шляхтичів-поляків, які живуть в Україні й хочуть бути чесними перед собою, повернутися до українського народу, якого колись зреклися їхні предки?»

А Т. Рильський

В В. Антонович

Б А. Красовський

Г А. Потебня

1.4.2. Про яке друковане видання йдеться: «Австрійські власті зустріли... вороже, конфіскували і знищили майже увесь тираж (крім 250 примірників), а його авторів притягли до відповідальності й тривалий час переслідували...»?

А «Зоря Галицька»

Б «Русалка Дністрова»

В «Буквар Южноруський»

Г «Літературно-науковий вісник»

1.4.3. Яка подія відбулася на Південно-Західному фронті у 1915 р.?

А битва «усусів» із російськими військами в районі гори Лисоні

Б війська генерала Макензена прорвали оборону російських військ і змусили їх залишити Галичину

В чотири армії Південно-Західного фронту генерала Іванова завдали удару по Галичині

Г об'єднання Південно-Західного і Румунського фронтів в Український фронт

1.4.4. У якому році прийнято цитований нормативно-правовий акт: «...Прирівняти за своїм значенням майно колгоспів (урожай на полях, худобу, громадські фонди) до державного майна... Застосовувати за розкрадання колгоспного майна вищу міру покарання – розстріл з конфіскацією всього майна і з заміною при пом'якшуючих обставинах розстріл строком 10 років позбавлення волі...»?

А 1919

В 1929

Б 1923

Г 1932

II рівень

Завдання № 1

2.1.1. Установіть відповідність між подіями, про які йдеться у джерелах, та їх датами

1 «Пощо ми губимо Руську землю, самі проти себе зваду маючи? А половці землю нашу розносять і раді є, що межі нами війна донині. Відтепер з'єднаймося в одне серце і обережімо Руську землю. Кожен хай держить отчину свою...»	А 1068 р.
2 «...І поставив Батий пороки під город коло воріт Лядських, і пороки безперестану били день і ніч. Вибили вони стіни, і вийшли городяни на розбиті стіни, і було тут видіти, як ламалися списи і розколювалися щити, (а) стріли затьмарили світ переможеним, і Дмитро поранений був»	Б 1097 р.
3 «О, лихіша від лиха честе татарська! Данило Романович, що був князем великим, володів із братом своїм Руською землею, Києвом, і Володимиром, і Галичем, і іншими краями, нині сидить на колінах і холопом себе називає!»	В 1185 р.
4 «Що то шумить, що то дзвенить перед зорею ранньою? Ігор полки свої повертає, жаль йому брата любого Всеволода. Бились день та бились і другий, а на третій, в південну годину, похилились Ігореві стяги!»	Г 1240 р.
	Д 1245 р.

2.1.2. Установіть відповідність між цитованим документом і датою його прийняття

1 «Якщо судом Божим нинішньому і майбутньому гетьманові смерть трапиться, то щоб проміж Війська Запорозького козацького... справжнього козака гетьманом по стародавніх правах військових обирати на гетьманство по указу великого государя... а обраний гетьман в Москву їздити і великого государя пресвітлі очі бачити повинен буде так як нині гетьман нинішній за своєю обіцянкою учинив...»	А 1625 р.
2 «Чигирин, так як є в своєму обрубі, має бути завше при булаві Запорозького війська, який його королівська милість дає і теперішньому гетьманові війська Запорозького, доблорідному Богданов Хмельницькому, чинячи його вірним своїм слугою та Річі Посполитої...»	Б 1638 р.

3 «Через те, що король його милість бажає для кращого порядку знати число козаків... протягом шести тижнів козаків мусять скласти правильні реєстри, які не перевищують 6 тисяч із зазначенням скільки їх живе в кожному старостві...»	В 1649 р.
4 «На вічні часи позбавляємо козаків старшинства, всяких старовинних судових установ, права, доходів і інших відзнак набутих ними за вірні послуги від наших предків...»	Г 1659 р.
	Д 1665 р.

2.1.3. Установіть відповідність між гетьманом та укладеною угодою

1

2

3

4

- А «Рішительні пункти»
 В «Конотопські статті»
 Д «Корсунські статті»

- Б «Коломацькі статті»
 Г «Гадяцький трактат»

2.1.4. Установіть відповідність між періодом і його характеристикою

1 1729–1731 рр.	А запровадження спеціальних законів, спрямованих на русифікацію Малоросійського краю
2 1768–1769 рр.	Б поділ території Гетьманщини на п'ять намісництв; відновлення особистої залежності селянина від землевласника
3 1775–1828 рр.	В визначення і повернення в державне користування рангових земель, які безпідставно були захоплені в приватне володіння
4 1781–1783 рр.	Г переселення частини запорозьких козаків у Пониззя Дунаю на підвладні Туреччині землі
	Д поширення чуток про «Золоту грамоту» Катерини II і початок повстання, що охопило Київщину та Брацлавщину

Завдання № 2

2.2.1. Установіть відповідність між культурним діячем і його біографією

1 Іван Сошенко	А російський художник-портретист, працював у жанрі класицизму, створив жанрову картину «Весілля в Кукавці», портрети українських селян «Дівчина з Поділля», «Українець», «Українка», «Молодий український селянин»
2 Михайло Щепкін	Б працював у галузях станкового живопису, графіки, акварелі, малюнка олівцем і пером, автор понад тисячі мистецьких творів, автор поем «Гайдамаки», «Кавказ», циклу поезій «Три літа» та інших поетичних і прозових творів
3 Василь Тропінін	В актор Полтавського професійного театру, неодноразово приїздив з гастрольями до Харкова, Одеси, Києва, Полтави, Миколаєва, Херсона, Сімферополя, першим заклав основи «театру переживання»
4 Михайло Остроградський	Г живописець і педагог, автор портретів «Жіночий портрет», «Портрет бабусі М. Чалого», жанрових картин «Продаж сіна на Дніпрі», «Хлопчики-рибалки», пейзажів та ікон
	Д учений-математик, основні роботи присвячені математичному аналізу, аналітичній механіці, математичній фізиці

2.2.2. Установіть відповідність між періодом і характерними економічними процесами

1 1900–1914 рр.	А форсована індустріалізація, суцільна колективізація
2 1914–1917 рр.	Б заборона на приватну торгівлю хлібом, прямий обмін між містом та селом
3 1918–1921 рр.	В монополізація економіки, реформи у системі аграрних відносин, спрямовані на зміцнення приватновласницьких відносин на селі
4 1921–1928 рр.	Г запровадження продподатку і нової грошової одиниці – червінця
	Д мілітаризація економіки, збагачення підприємств, орієнтованих на виробництво військової продукції

2.2.3. Установіть відповідність між періодом і подіями Першої російської революції

1 грудень 1905 р.	А повстання на панцернику «Потьомкін»
2 червень 1905 р.	Б повстання солдат-саперів у Києві
3 листопад 1905 р.	В селянські виступи на Чернігівщині, Полтавщині
4 січень 1905 р.	Г Третьочервневий переворот
	Д розстріл мирної демонстрації у Петербурзі

2.2.4. Установіть відповідність між історичним діячем і фактами його біографії

1 Д. Вітовський	А громадсько-політичний діяч, Президент Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР)
2 К. Левицький	Б державний і політичний діяч, публіцист, організатор українських збройних сил, Головний отаман військ УНР (з листопада 1918 р.)
3 Є. Петрушевич	В прозаїк, драматург, художник, а також політичний і державний діяч, перший голова Генерального секретаріату
4 С. Петлюра	Г з листопада 1918 р. – голова Державного Секретаріату ЗУНР, потім – голова комісії з виборчої реформи
	Д один з керівників Листопадового чину 1918 р. у Львові, пізніше – державний секретар військових справ ЗУНР

Завдання № 3

2.3.1. Установіть послідовність подій

- А** битва на р. Альта
- Б** битва на р. Ворскла
- В** битва на р. Калка
- Г** битва на р. Сині Води

2.3.2. Установіть хронологічну послідовність появи документів XVI–XVII ст. за їхніми уривками

- А** «...треба невпинно стежити, щоб козацька вольниця не ховалась по островах... Разом з тим жоден козак не повинен наважуватись ходити на Запорожжя без паспорта комісара; спійманий комендантом козацьким, він підлягає смертній карі»
- Б** «Через те, що король його милість бажає для кращого порядку знати число козаків... протягом шести тижнів козаки мусять скласти правильні реєстри, які не перевищують 8 тисяч із зазначенням скільки їх живе в кожному старостві»
- В** «Дозволяємо і призначаємо організувати реєстрове військо в числі двадцяти тисяч чоловік. Цей військо гетьман і старшина повинні набрати і записати в реєстр, і воно мусить перебувати тільки в маєтках його королівської милості, що містяться у воеводстві Київському...»
- Г** «Польське королівство і Велике князівство Литовське, згідно з попередньою інкорпорацією між ними, складають з обох вищезазначених народів одно, нерозрізнюване, неподільне тіло, одно зібрання, один народ»

2.3.3. Установіть послідовність подій

- А** конституційне оформлення дуалістичної Австро-Угорської імперії
- Б** заснування Літературного товариства ім. Т. Шевченка
- В** утворення Русько-української радикальної партії (РУРП)
- Г** створення Револуційної української партії (РУП)

2.3.4. Установіть хронологічну послідовність подій

- А** розгром військ Врангеля у Криму
- Б** проголошення Донецько-Криворізької республіки
- В** скликання Всеукраїнського національного конгресу
- Г** створення Союзу Визволення України

III рівень

3.1. Охарактеризуйте відносини Русі та Візантії від князя Кия до князя Ярослава Мудрого.

3.2. Чому модернізація українського суспільства в середині – у другій половині XIX ст. розпочалася з реформування сільського господарства?

СЕКЦІЯ «ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ»

10 клас

I рівень

Завдання № 1

1.1.1. До якого періоду давньої історії України належать зображені знаряддя праці?

А палеоліт

Б мезоліт

В неоліт

Г залізний вік

1.1.2. Житло якої археологічної культури описано: «Покрівля, як правило, двосхила. Приміщення звичайно поділялися на дві або більше кімнат, в яких нерідко розташовувалися печі або відкриті вогнища?»

А дніпрово-прип'ятська

Б катакомбна

В ямна

Г трипільська

1.1.3. Про якого князя Київської Русі йдеться в уривку: «І принесли йому меч, і він, узявши, став любуватися ним, і хвалити, і дякувати цесареві. І сказали послы “Лютим буде сей муж, бо майном нехтує, а зброєю бере. Згоджуйся на данину”»?

А Мстислава Великого

В Святослава Ігоревича

Б Олега Віщого

Г Володимира Святославовича

1.1.4. Які історичні події відображено на карті?

- А** напади половців на руські землі
- Б** гунська навала
- В** Велике переселення народів
- Г** монгольське завоювання Русі

Завдання № 2

1.2.1. Про яку битву першої половини XVII ст. йдеться: «30 тисяч запорозьких козаків заявили чудові взірці відваги. Коли турецький султан Осман II з величезним військом напав на обоз запорозьких козаків, запорожці його хоробро відбили. Пригнічений такою поразкою настільки, що відмовився в той день їсти, султан обіцяв 50 золотих кожному татарину, який приведе хоч якогось козака...»?

- А** Битва під Ольшаницею
- Б** Хотинська битва
- В** битва під Корсунем
- Г** Дрижипільська битва

1.2.2. Хто з гетьманів відправив московську царю листа такого змісту: «Шведи – люди чесні: пообіцявши дружбу і союз, вони дотримуються слова. Проте цар, уклавши перемир'я з поляками і маючи намір повернути в їхні руки, вчинив з нами безсердечно?»

- А** Б. Хмельницький
- Б** І. Виговський
- В** І. Мазепа
- Г** Ю. Хмельницький

1.2.3. Назвіть тип навчальних закладів, які було засновано протягом першої третини XVIII ст. у Чернігові, Переяславі, Харкові

- А** гімназія
- Б** колегіум
- В** ліцей
- Г** братська школа

1.2.4. Якому козацько-селянському повстанню присвятив цитований вірш Т. Шевченко:

Зібрав... козаченьків –
 Поради прохати: «Отамани товариші,
 Брати мої, діти!
 Дайте мені порадоньку,
 Що будем робити?
 Бенкетують вражі ляхи –
 Наше безголов'я».
 «Нехай собі бенкетують,
 Нехай на здоров'я!
 Нехай, кляті, бенкетують,
 Поки сонце зайде, А ніч-мати дасть пораду, –
 Козак ляха знайде».
 Лягло сонце за горою,
 Зірки засіяли,
 А козаки, як та хмара,
 Ляхів обступали.
 Як став місяць серед неба,
 Ревнула гармата;
 Прокинулись ляшки-панки –
 Нікуди втікати!
 Прокинулись ляшки-панки,
 Та й не повставали:
 Зійшло сонце – ляшки-панки
 Покотом лежали.

А повстання 1591–1593 рр.

В повстання 1630 р.

Б повстання 1625 р.

Г повстання 1635 р.

Завдання № 3

1.3.1. Опис якого регіону подано у документі: «Кількість громад, таких що переселяються в Україну, збільшується після видання Маніфесту Катерини II (1762–1769) від 4 грудня 1762 року “Маніфестъ о позволеніи, иностранцамъ, кромѣ [евреєв], выходить и селиться

въ Росіи и о свободномъ возвращеніи въ свое отечество Русскихъ людей, бежавшихъ за границу”»)?

- А** Слобожанщини **Б** Полісся
В Закарпаття **Г** Новоросії

1.3.2. Які події описав Тарас Шевченко: «Как жертва всесожженная, вспыхнула святая белокаменная и из конца в конец по всему царству раздался клич, чтобы выходили и стар и млад заливать вражеской кровью великий пожар...»)?

- А** Російсько-турецька війна 1768–1774 рр.
Б Російсько-французька війна 1812–1814 рр.
В Російсько-турецька війна 1806–1812 рр.
Г Кримська війна 1853–1856 рр.

1.3.3. Про яку книгу писав І. Франко: «Книга, у котрій автор доводить, що Україна не тільки існує, але мусить швидче чи пізніше стати самостійною державою, є важливою як факт нашого політичного життя, як вияв національного почуття і національної свідомості...»)?

- А** «Кобзар» Т. Шевченка
Б «Україна уярмлена» Ю. Бачинського
В «Самостійна України» М. Міхновського
Г «Історія України-Руси» М. Грушевського

1.3.4. Визначте регіон України, де активну релігійну і громадську діяльність розгорнув єпископ Юлій Фірцак

- А** Галичина **Б** Наддніпрянщина
В Буковина **Г** Закарпаття

Завдання № 4

1.4.1. Про якого історичного діяча йдеться: «У відповідь на звинувачення у зраді польських інтересів він опублікував на сторінках журналу “Основа” статтю під заголовком “Моя сповідь”, у якій закликав шляхтичів-поляків, які живуть в Україні й хочуть бути чесни-

ми перед собою, повернутися до українського народу, якого колись зреклися їхні предки?»?

А Т. Рильський
В В. Антонович

Б А. Красовський
Г А. Потебня

1.4.2. Про яке друковане видання йдеться: «Австрійські власті зустріли... вороже, конфіскували і знищили майже увесь тираж (крім 250 примірників), а його авторів притягли до відповідальності й тривалий час переслідували...»?

А «Зоря Галицька»
Б «Русалка Дністрова»
В «Буквар Южноруський»
Г «Літературно-науковий вісник»

1.4.3. Яка подія відбулася на Південно-Західному фронті у 1915 р.?

А битва «усусів» з російськими військами в районі гори Лисоні
Б війська генерала Макензена прорвали оборону російських військ і змусили їх залишити Галичину
В Чотири армії Південно-Західного фронту генерала Іванова завдали удару по Галичині
Г об'єднання Південно-Західного і Румунського фронтів в Український фронт

1.4.4. У якому році прийнято цитований нормативно-правовий акт: «...Прирівняти за своїм значенням майно колгоспів (урожай на полях, худобу, громадські фонди) до державного майна... Застосовувати за розкрадання колгоспного майна вищу міру покарання – розстріл з конфіскацією всього майна і з заміною при пом'якшуючих обставинах розстріл строком 10 років позбавлення волі...»?

А 1919
В 1929

Б 1923
Г 1932

II рівень**Завдання № 1**

2.1.1. Установіть відповідність між подіями, про які йдеться у джерелах, та їх датами

1 «Пощо ми губимо Руську землю, самі проти себе зваду маючи? А половці землю нашу розносять і раді є, що межі нами війна донині. Відтепер з'єднаймося в одне серце і обережімо Руську землю. Кожен хай держить отчину свою...»	A 1068 р.
2 «...І поставив Батий пороки під город коло воріт Лядських, і пороки безперестану били день і ніч. Вибили вони стіни, і вийшли городяни на розбиті стіни, і було тут видіти, як ламалися списи і розколювалися щити, (а) стріли затьмарили світ переможеним, і Дмитро поранений був»	Б 1097 р.
3 «О, лихіша від лиха честе татарська! Данило Романович, що був князем великим, володів із братом своїм Руською землею, Києвом, і Володимиром, і Галичем, і іншими краями, нині сидить на колінах і холопом себе називає!»	В 1185 р.
4 «Що то шумить, що то дзвенить перед зорею ранньою? Ігор полки свої повертає, жаль йому брата любого Всеволода. Бились день та бились і другий, а на третій, в південну годину, похилились Ігореві стяги!»	Г 1240 р.
	Д 1245 р.

2.1.2. Установіть відповідність між цитованим документом і датою його прийняття

1 «Якщо судом Божим нинішньому і майбутньому гетьманові смерть трапиться, то щоб проміж Війська Запорозького козацького... справжнього козака гетьманом по стародавніх правах військових обирати на гетьманство по указу великого государя... а обраний гетьман в Москву їздити і великого государя пресвітлі очі бачити повинен буде так як нині гетьман нинішній за своєю обіцянкою учинив...»	A 1625 р.
---	------------------

<p>2 «Чигирин, так як є в своєму обрубі, має бути завше при булаві Запорозького війська, який його королівська милість дає і теперішньому гетьманові війська Запорозького, доблорідному Богданов Хмельницькому, чинячи його вірним своїм слугою та Річі Посполитої...»</p>	<p>Б 1638 р.</p>
<p>3 «Через те, що король його милість бажає для кращого порядку знати число козаків... протягом шести тижнів козаци мусять скласти правильні реєстри, які не перевищують 6 тисяч із зазначенням скільки їх живе в кожному старостві...»</p>	<p>В 1649 р.</p>
<p>4 «На вічні часи позбавляємо козаків старшинства, всяких старовинних судових установ, права, доходів і інших відзнак набутих ними за вірні послуги від наших предків...»</p>	<p>Г 1659 р.</p>
	<p>Д 1665 р.</p>

2.1.3. Установіть відповідність між гетьманом та укладеною угодою

- А** «Рішительні пункти»
- Б** «Коломацькі статті»
- В** «Конотопські статті»
- Г** «Гадяцький трактат»
- Д** «Корсунські статті»

2.1.4. Установіть відповідність між періодом і його характеристикою

<p>1 1729–1731 рр.</p>	<p>А запровадження спеціальних законів, спрямованих на русифікацію Малоросійського краю</p>
<p>2 1768–1769 рр.</p>	<p>Б поділ території Гетьманщини була на п'ять намісництв; відновлення особистої залежності селянина від землевласника</p>

3 1775–1828 pp.	В визначення і повернення в державне користування рангових земель, які безпідставно були захоплені в приватне володіння
4 1781–1783 pp.	Г переселення частини запорозьких козаків в Пониззя Дунаю на підвладні Туреччині землі
	Д поширення чуток про «Золоту грамоту» Катерини II і початок повстання, що охопило Київщину та Брацлавщину

Завдання № 2

2.2.1. Установіть відповідність між культурним діячем і його біографією

1 Іван Сошенко	А російський художник-портретист, працював у жанрі класицизму, створив жанрову картину «Весілля в Кукавці», портрети українських селян «Дівчина з Поділля», «Українець», «Українка», «Молодий український селянин»
2 Михайло Щепкін	Б працював у галузях станкового живопису, графіки, акварелі, малюнка олівцем і пером, автор понад тисячі мистецьких творів, автор поем «Гайдамаки», «Кавказ», циклу поезій «Три літа» та інших поетичних і прозових творів
3 Василь Тропінін	В актор Полтавського професійного театру, неодноразово приїздив з гастролями до Харкова, Одеси, Києва, Полтави, Миколаєва, Херсона, Сімферополя, першим заклав основи «театру переживання»
4 Михайло Остроградський	Г живописець і педагог, автор портретів «Жіночий портрет», «Портрет бабусі М. Чалого», жанрових картин «Продаж сіна на Дніпрі», «Хлопчики-рибалки», пейзажів та ікон
	Д учений-математик, основні роботи присвячені математичному аналізу, аналітичній механіці, математичній фізиці

2.2.2. Установіть відповідність між періодом і характерними економічними процесами

1 1900–1914 pp.	А форсована індустріалізація, суцільна колективізація
2 1914–1917 pp.	Б заборона на приватну торгівлю хлібом, прямий обмін між містом та селом

3 1918–1921 рр.	В монополізація економіки, реформи у системі аграрних відносин, спрямовані на зміцнення приватновласницьких відносин на селі
4 1921–1928 рр.	Г запровадження продподатку і нової грошової одиниці – червінця
	Д мілітаризація економіки, збагачення підприємств, орієнтованих на виробництво військової продукції

2.2.3. Установіть відповідність між періодом і подіями Першої російської революції

1 грудень 1905 р.	А повстання на панцернику «Потьомкін»
2 червень 1905 р.	Б повстання солдат-саперів у Києві
3 листопад 1905 р.	В селянські виступи на Чернігівщині, Полтавщині
4 січень 1905 р.	Г Третьочервневий переворот
	Д розстріл мирної демонстрації у Петербурзі

2.2.4. Установіть відповідність між історичним діячем і фактами його біографії

1 Д. Вітовський	А громадсько-політичний діяч, Президент Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР)
2 К. Левицький	Б державний і політичний діяч, публіцист, організатор українських збройних сил, Головний отаман військ УНР (з листопада 1918 р.)
3 Є. Петрушевич	В прозаїк, драматург, художник, а також політичний і державний діяч, перший голова Генерального секретаріату
4 С. Петлюра	Г з листопада 1918 р. – голова Державного секретаріату ЗУНР, потім – голова комісії з виборчої реформи
	Д один з керівників Листопадового чину 1918 р. у Львові, пізніше – державний секретар військових справ ЗУНР

Завдання № 3

2.3.1. Установіть послідовність подій

- А** битва на р. Альта
- Б** битва на р. Ворскла
- В** битва на р. Калка
- Г** битва на р. Сині Води

2.3.2. Установіть хронологічну послідовність появи документів XVI–XVII ст. за їхніми уривками

- А** «...треба невпинно стежити, щоб козацька вольниця не ховалась по островах... Разом з тим жоден козак не повинен наважуватись ходити на Запорожжя без паспорта комісара; спійманий комендантом козацьким, він підлягає смертній карі»
- Б** «Через те, що король його милість бажає для кращого порядку знати число козаків... протягом шести тижнів козаки мусять скласти правильні реєстри, які не перевищують 8 тисяч із зазначенням скільки їх живе в кожному старостві»
- В** «Дозволяємо і призначаємо організувати реєстрове військо в числі двадцяти тисяч чоловік. Цей військо гетьман і старшина повинні набрати і записати в реєстр, і воно мусить перебувати тільки в маєтках його королівської милості, що містяться у воеводстві Київському...»
- Г** «Польське королівство і Велике князівство Литовське, згідно з попередньою інкорпорацією між ними, складають з обох вищезазначених народів одно, нерозрізнюване, неподільне тіло, одно зібрання, один народ»

2.3.3. Установіть послідовність подій

- А** конституційне оформлення дуалістичної Австро-Угорської імперії
- Б** заснування Літературного товариства ім. Т. Шевченка
- В** утворення Русько-української радикальної партії (РУРП)
- Г** створення Революційної української партії (РУП)

2.3.4. Установіть хронологічну послідовність подій

- А** розгром військ Врангеля у Криму
- Б** проголошення Донецько-Криворізької республіки
- В** скликання Всеукраїнського національного конгресу
- Г** створення Союзу Визволення України

III рівень

3.1. Охарактеризуйте козацькі реформи польського уряду в 70-х рр. XVI ст.

3.2. Український історик Я. Грицак зазначив: «...Напередодні 1917 року український рух мав політичну програму, певні політичні та військові структури, набрав досвіду організації й агітації та міг сподіватися на підтримку українського населення та інших неросійських рухів у Росії...» На основі історичних фактів доведіть справедливість твердження історика.

11 клас

I рівень

Завдання № 1

1.1.1. Кого давньогрецький поет назвав «дивними доярами кобилиць і молокоїдами»?

А кіммерійців	Б скіфів
В готів	Г сарматів

1.1.2. Відповідно до повідомлень готського історика Йордана у басейні р. Вісла мешкали

А авари	В склавини
Б венеди	Г анти

1.1.3. Кого візантійці називали «варангами»?

- А норманів
- В ятвягів

- Б венедів
- Г русичів

1.1.4. Про якого князя Київської Русі повідомляє літопис: «Послав... послів до радимичів, питаючи: “Кому ви данину даєте?” Вони ж сказали: “Хозарам”. І мовив [ім князь]: “Не давайте хозарам, а давайте мені”»?

- А Кий
- Б Олег

- В Ігор
- Г Святослав

Завдання № 2

1.2.1. В якому князівстві у XII–XIII ст. правили Ольговичі та Давидовичі?

- А Галицькому
- Б Переяславському

- В Чернігівському
- Г Київському

1.2.2. Назвіть пам'ятку, зображену на малюнку

- А Пересопницьке Євангеліє
- Б Апостол Івана Федорова
- В Острозька Біблія
- Г Остромирове Євангеліє

1.2.3. За якою угодою Ягайло мав повернути Вітовту Кейстутовичу батьківські землі і визнати його довічним правителем Великого князівства Литовського?

А Віленською унією	Б Кревською унією
В Острівською унією	Г Горodelьською унією

1.2.4. Про яку битву першої половини XVII ст. йдеться: «30 тисяч запорозьких козаків заявили чудові взірці відваги. Коли турецький султан Осман II з величезним військом напав на обоз запорозьких козаків, запорожці його хоробро відбили. Пригнічений такою поразкою настільки, що відмовився в той день їсти, султан обіцяв 50 золотих кожному татарину, який приведе хоч якогось козака...»?

А Битва під Ольшаницею	Б Хотинська битва
В битва під Корсунем	Г Дрижипільська битва

Завдання № 3

1.3.1. Хто з гетьманів відправив московську царю листа такого змісту: «Шведи – люди чесні: пообіцявши дружбу і союз, вони дотримуються слова. Проте цар, уклавши перемир'я з поляками і маючи намір повернути в їхні руки, вчинив з нами безсердечно»?

А Б. Хмельницький	Б І. Виговський
В І. Мазепа	Г Ю. Хмельницький

1.3.2. Селянську громаду як суспільну інституцію, що гальмувала розвиток товарно-грошових відносин на селі, було ліквідовано відповідно до заходів

- А** Інвентарної реформи 1847–1848 рр.
- Б** Реформ Марії-Терезії та Йосифа II
- В** Селянської реформи в Російській імперії 1861 р.
- Г** Аграрної реформи П. Столипіна (1906–1911 рр.)

1.3.3. Про якого історичного діяча йдеться: «У відповідь на звинувачення у зраді польських інтересів він опублікував на сторінках журналу “Основа” статтю під заголовком “Моя сповідь”, у якій закликав шляхтичів-поляків, які живуть в Україні й хочуть бути чесними перед собою, повернутися до українського народу, якого колись зреклися їхні предки»?

А Т. Рильський
Б А. Красовський

В В. Антонович
Г А. Потебня

1.3.4. Про якого історичного діяча йдеться: «За дорученням Київської (Старої) громади він переїхав до Женеви, де заснував вільну українську друкарню. У ній друкувався перший український політичний журнал “Громада”. Після розриву з громадівцями, незадоволеними його ліворадикальними поглядами, він переїхав до Болгарії й оселився у Софії»?

А М. Драгоманов
Б Г. Галаган

В П. Чубинський
Г Б. Грінченко

Завдання № 4

1.4.1. Якому політичному режиму періоду Української революції 1917–1920 рр. належить цитований документ: «Управління Україною буде провадитися через посередництво призначеного мною Кабінету Міністрів і на остаточнім обґрунтованні нижче долучених до цього законів про тимчасовий державний устрій України»?

А Українська Соціалістична Радянська Республіка
Б Українська Держава П. Скоропадського
В Директорія УНР
Г Українська Центральна Рада

1.4.2. Яка подія відбулася на Південно-Західному фронті у 1915 р.?

А битва «усусів» з російськими військами в районі гори Лисоні
Б війська генерала Макензена прорвали оборону російських військ і змусили їх залишити Галичину

В Чотири армії Південно-Західного фронту генерала Іванова завдали удару по Галичині

Г об'єднання Південно-Західного і Румунського фронтів в Український фронт

1.4.3. Зацитований документ УЦР з'явився як доповнення-роз'яснення до

«Через це, оберігаючи все народне хазяйство, машини, ліси, будинки, коней, худобу і інше, дбаючи про порядок на Україні, Універсал не дозволяє ніяких самовільних захоплень земель і всякого добра, порубок лісів тощо, бо такі захоплення і порубки неминуче зруйнують відтепер уже народне багатство та викличуть розрухи і сварки в краю і серед селянства».

А I Універсалу

В III Універсалу

Б II Універсалу

Г IV Універсалу

1.4.4. Винайдення методу дугового зварювання під флюсом, методу консервації донорської крові; розробка «сироватки Богомольця» було здійснено в роки

А радянської індустріалізації

Б Великої Вітчизняної війни

В післявоєнної відбудови

Г десталінізації

II рівень

Завдання № 1

2.1.1. Установіть відповідність між літописним повідомленням та ім'ям князя

<p>1 «Він бо любив дружину, і золота не збирав, майна не жалів, а додав дружині; був же він князь доблесний і всякими чеснотами був сповнений. За ним же Україна багато потужила»</p>	<p>А Роман Мстиславович</p>
--	------------------------------------

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

2 «Був він самодержцем всієї Руської землі... кидався був на поганих, як той лев... і переходив землю їх, як той орел, а хоробрий був, як той тур, бо він ревно наслідував предка свого Монохаха»	Б Данило Романович
3 «Високо сидиш ти на своїм золотокованім престолі, підперши гори угорські своїми залізними полками, заступивши королю дорогу, зачинивши ворота на Дунаї»	В Ярослав Осмомисл
4 «...Був князем добрим, хоробрим, мудрим, який спорудив городі многі, і церкви поставив, і оздобив їх різноманітними прикрасами; братолюбством він світився був із братом своїм Васильком...»	Г Володимир Глібович
	Д Лев Данилович

2.1.2. Установіть відповідність між подіями, про які йдеться у джерелах, та їх датами

1 «Пощо ми губимо Руську землю, самі проти себе зваду маючи? А половці землю нашу розносять і раді є, що межі нами війна донині. Відтепер з'єднаймося в одне серце і обережімо Руську землю. Кожен хай держить отчину свою...»	А 1068 р.
2 «...І поставив Батий пороки під город коло воріт Лядських, і пороки безперестану били день і ніч. Вибили вони стіни, і вийшли городяни на розбиті стіни, і було тут видіти, як ламалися списи і розколювалися щити, (а) стріли затьмарили світ переможеним, і Дмитро поранений був»	Б 1097 р.
3 «О, лихіша від лиха честе татарська! Данило Романович, що був князем великим, володів із братом своїм Руською землею, Києвом, і Володимиром, і Галичем, і іншими краями, нині сидить на колінах і холопом себе називає!»	В 1185 р.
4 «Що то шумить, що то дзвенить перед зорею ранньою? Ігор полки свої повертає, жаль йому брата любого Всеволода. Бились день та бились і другий, а на третій, в південну годину, похилились Ігореві стяги!»	Г 1240 р.
	Д 1245 р.

2.1.3. Установіть відповідність між поняттям та його визначенням

1 калган-султан	А голова духівництва, тлумач законів
2 баскак	Б аналог міністра у мусульманських країнах
3 муфтії	В намісник хана за його відсутності
4 візир	Г голова місцевого суду
	Д монгольський збирач податків на теренах Русі

2.1.4. Установіть відповідність між гетьманом і укладеною угодою

1

2

3

4

- А** «Рішительні пункти»
В «Конотопські статті»
Д «Корсунські статті»

- Б** «Коломацькі статті»
Г «Гадяцький трактат»

Завдання № 2

2.2.1. Установіть відповідність між культурним діячем і його біографією

1 Іван Сошенко	А російський художник-портретист, працював у жанрі класицизму, створив жанрову картину «Весілля в Кукавці», портрети українських селян «Дівчина з Поділля», «Українець», «Українка», «Молодий український селянин»
2 Михайло Щепкін	Б працював у галузях станкового живопису, графіки, акварелі, малюнка олівцем і пером, автор понад тисячі мистецьких творів, автор поем «Гайдамаки», «Кавказ», циклу поезій «Три літа» та інших поетичних і прозових творів

3 Василь Тропінін	В актор Полтавського професійного театру, неодноразово приїздив з гастрольями до Харкова, Одеси, Києва, Полтави, Миколаєва, Херсона, Сімферополя, першим заклав основи «театру переживання»
4 Михайло Остроградський	Г живописець і педагог, автор портретів «Жіночий портрет», «Портрет бабусі М. Чалого», жанрових картин «Продаж сина на Дніпрі», «Хлопчики-рибалки», пейзажів та ікон
	Д учений-математик, основні роботи присвячені математичному аналізу, аналітичній механіці, математичній фізиці

2.2.2. Установіть відповідність між поняттями і визначеннями

1 наділ	А борги селян перед державою; несплачені своєчасно у повному обсязі податки або інші обов'язкові платежі
2 відрізки	Б землі, яких за селянською реформою 1861 р. позбавлялися селяни, якщо до цього вони користувалися більшим наділом, ніж тепер мали отримати у власність
3 недоїмки	В сума грошей, яку, за реформою 1861 р., селянин повинен був сплатити поміщикові для того, щоб отримати у власність садибну ділянку землі й польовий наділ
4 відробітки	Г ділянка землі, яку отримувала у користування селянська родина
	Д виконання селянином різних робіт поміщикові за <u>орендування землі, позичені гроші, продукти тощо</u>

2.2.3. Установіть відповідність між документом та епохою

1 «Враховуючи спільність економіки, територіальну близькість і тісні господарські та культурні зв'язки між Кримською областю та Українською РСР, Президія Верховної Ради СРСР постановляє...»	А Українська революція 1917–1920 рр.
2 «В. Масол оцінював наслідки кампанії, як недоодержання прибутку України в 10 млрд рублів, але водночас зменшилася кількість ДТП...»	Б період утвердження тоталітаризму

<p>3 «Слідом за “керівною” публікацією всі без винятку республіканські газети почали запопадливо “висвітлювати” перипетії цієї справи... Складається враження, що всі інші події... не мали такого значення, як суд “над академіками”»</p>	<p>В період десталінізації</p>
<p>4 «По всему Гуляйполю шли разговоры, что батько за последнее время стал много пить, и как бы не пропил армии. Но только немногие догадывались, что он был он хитер, скрытен, живуч как стреляный зверь...»</p>	<p>Г період загострення кризи командно-адміністративної системи</p>
	<p>Д «Горбачовська перебудова»</p>

2.2.4. Установіть відповідність між твором і його автором

<p>1 «Інтернаціоналізм чи русифікація»</p>	<p>А В. Мороз</p>
<p>2 «Україна наша радянська»</p>	<p>Б І. Дзюба</p>
<p>3 «Собор у риштуванні»</p>	<p>В П. Шелест</p>
<p>4 «Мойсей і Датан»</p>	<p>Г Є. Сверстюк</p>
	<p>Д В. Чорнів</p>

Завдання № 3

2.3.1. Установіть послідовність подій

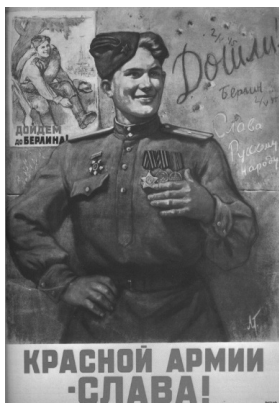
- А** битва на р. Альта
- Б** битва на р. Ворскла
- В** битва на р. Калка
- Г** битва на р. Сині Води

2.3.2. Установіть послідовність подій

- А** конституційне оформлення дуалістичної Австро-Угорської імперії
- Б** заснування Літературного товариства ім. Т. Шевченка
- В** утворення Русько-української радикальної партії (РУРП)
- Г** створення Революційної української партії (РУП)

2.3.3. Установіть хронологічну послідовність появи радянських плакатів

А

Б

В

Г

2.3.4. Установіть хронологічну послідовність подій

А проведення Євробачення в Україні

Б вихід збірної України з футболу до чвертьфіналу чемпіонату світу

В проведення в Україні чемпіонату Європи з футболу

Г Україна вперше виступила на літніх Олімпійських іграх в Атланті

III рівень

3.1. Охарактеризуйте основні напрями суспільно-політичних рухів в Україні наприкінці XVIII – першій третині XIX ст.

3.2. Голова РНК РСФРР В. Ленін у «Зверненні до селян України» писав: «...Правобережна Україна зібрала пречудовий урожай. Робітники і селяни голодуючого Поволжя... чекають допомоги від українських землеробів... Допомога потрібна швидка і щедра... Нехай не полишиться жодного землероба, який би не поділився своїми надлишками з селянами Поволжя...» Про яке явище йдеться у документі? Охарактеризуйте його причини, перебіг та наслідки.

СЕКЦІЯ «ЕТНОЛОГІЯ»

10 клас

I рівень

Завдання № 1

1.1.1. До якого періоду давньої історії України належать зображені знаряддя праці?

A палеоліт

B мезоліт

B неоліт

Г залізний вік

1.1.2. Житло якої археологічної культури описано: «Покрівля, як правило, двосхила. Приміщення звичайно поділялися на дві або більше кімнат, в яких нерідко розташовувалися печі або відкриті вогнища?»

A дніпрово-прип'ятська

B катакомбна

B ямна

Г трипільська

1.1.3. Про якого князя Київської Русі йдеться в уривку: «І принесли йому меч, і він, узявши, став любитися ним, і хвалити, і дякувати цесареві. І сказали послы “Лютим буде сей муж, бо майном нехтує, а зброєю бере. Згоджуйся на данину”»?

- А** Мстислава Великого **В** Святослава Ігоревича
Б Олега Віщого **Г** Володимира Святославовича

1.1.4. Які історичні події відображено на карті?

- А** напади половців на руські землі
Б гунська навала
В Велике переселення народів
Г монгольське завоювання Русі

Завдання № 2

1.2.1. Про яку битву першої половини XVII ст. йдеться: «30 тисяч запорозьких козаків заявили чудові взірці відваги. Коли турецький султан Осман II з величезним військом напав на обоз запорозьких козаків, запорожці його хоробро відбили. Пригнічений такою поразкою настільки, що відмовився в той день їсти, султан обіцяв 50 золотих кожному татарину, який приведе хоч якогось козака...»?

- А** Битва під Ольшаницею **В** битва під Корсунем
Б Хотинська битва **Г** Дрижипільська битва

1.2.2. Хто з гетьманів відправив московську царю листа такого змісту: «Шведи – люди чесні: пообіцявши дружбу і союз, вони дотримуються слова. Проте цар, уклавши перемир'я з поляками і маючи намір повернути в їхні руки, вчинив з нами безсеречно»?

- А** Б. Хмельницький **В** І. Мазепа
Б І. Виговський **Г** Ю. Хмельницький

1.2.3. Назвіть тип навчальних закладів, які було засновано протягом першої третини XVIII ст. у Чернігові, Переяславі, Харкові

А гімназія

Б колегіум

В ліцей

Г братська школа

1.2.4. Якому козацько-селянському повстанню присвятив цитований вірш Т. Шевченка:

Лягло сонце за горою,
Зірки засіяли,
А козаки, як та хмара,
Ляхів обступали.
Як став місяць серед неба,
Ревнула гармата;
Прокинулись ляшки-панки –
Нікуди втікати!
Прокинулись ляшки-панки,
Та й не повставали:
Зійшло сонце – ляшки-панки
Покотом лежали.

А повстання 1591–1593 рр.

В повстання 1630 р.

Б повстання 1625 р.

Г повстання 1635 р.

Завдання № 3

1.3.1. Опис якого регіону подано у документі: «Кількість громад, таких що переселяються в Україну, збільшується після видання Манифесту Катерини II (1762–1769) від 4 грудня 1762 року “Манифестъ о позволеніи, иностранцамъ, кромѣ[евреевъ], выходить и селиться въ Россіи и о свободномъ возвращеніи въ свое отечество Русскихъ людей, бежавшихъ за границу”»?

А Слобожанщини

В Закарпаття

Б Полісся

Г Новоросії

1.3.2. Які події описав Тарас Шевченко: «Как жертва всесожженная, вспыхнула святая белокаменная **и** из конца **в** конец по всему царству раздался клич, чтобы выходили **и** стар **и** млад заливать вражеской кровью великий пожар...»?

- А Російсько-турецька війна 1768–1774 рр.
- Б Російсько-французька війна 1812–1814 рр.
- В Російсько-турецька війна 1806–1812 рр.
- Г Кримська війна 1853–1856 рр.

1.3.3. Про яку книгу писав І. Франко: «Книга, у котрій автор доводить, що Україна не тільки існує, але мусить швидче чи пізніше стати самостійною державою, є важливою як факт нашого політичного життя, як вияв національного почуття і національної свідомості...»?

- А «Кобзар» Т. Шевченка
- Б «Україна уярмлена» Ю. Бачинського
- В «Самостійна України» М. Міхновського
- Г «Історія України-Руси» М. Грушевського

1.3.4. Визначте регіон України, де активну релігійну і громадську діяльність розгорнув єпископ Юлій Фірцак

- А Галичина
- Б Наддніпрянщина
- В Буковина
- Г Закарпаття

Завдання № 4

1.4.1. Про якого історичного діяча йдеться: «У відповідь на звинувачення у зраді польських інтересів він опублікував на сторінках журналу “Основа” статтю під заголовком “Моя сповідь”, у якій закликав шляхтичів-поляків, які живуть в Україні й хочуть бути чесними перед собою, повернутися до українського народу, якого колись зреклися їхні предки»?

- А Т. Рильський
- Б А. Красовський
- В В. Антонович
- Г А. Потебня

1.4.2. Про яке друковане видання йдеться: «Австрійські власті зустріли... вороже, конфіскували і знищили майже увесь тираж (крім 250 примірників), а його авторів притягли до відповідальності й тривалий час переслідували..»?

- А** «Зоря Галицька»
- Б** «Русалка Дністрова»
- В** «Буквар Южноруський»
- Г** «Літературно-науковий вісник»

1.4.3. Яка подія відбулася на Південно-Західному фронті у 1915 р.?

- А** битва «усусів» із російськими військами в районі гори Лисоні
- Б** війська генерала Макензена прорвали оборону російських військ і змусили противника залишити Галичину
- В** Чотири армії Південно-Західного фронту генерала Іванова завдали удару по Галичині
- Г** об'єднання Південно-Західного і Румунського фронтів в Український фронт

1.4.4. У якому році прийнято цитований нормативно-правовий акт: «...Прирівняти за своїм значенням майно колгоспів (урожай на полях, худобу, громадські фонди) до державного майна... Застосовувати за розкрадання колгоспного майна вищу міру покарання – розстріл з конфіскацією всього майна і з заміною при пом'якшуючих обставинах розстріл строком 10 років позбавлення волі...»?

А 1919	В 1929
Б 1923	Г 1932

II рівень

Завдання № 1

2.1.1. Установіть відповідність між подіями, про які йдеться у джерелах, та їх датами

1 «Пощо ми губимо Руську землю, самі проти себе зваду маючи? А половці землю нашу розносять і раді є, що межі нами війна донині. Відтепер з'єднаймося в одне серце і обережімо Руську землю. Кожен хай держить отчину свою...»	А 1068 р.
2 «...І поставив Батий пороки під город коло воріт Лядських, і пороки безперестану били день і ніч. Вибили вони стіни, і вийшли городяни на розбиті стіни, і було тут видіти, як ламалися списи і розколювалися щити, (а) стріли затьмарили світ переможеним, і Дмитро поранений був»	Б 1097 р.
3 «О, лихіша від лиха честе татарська! Данило Романович, що був князем великим, володів із братом своїм Руською землею, Києвом, і Володимиром, і Галичем, і іншими краями, нині сидить на колінах і холопом себе називає!»	В 1185 р.
4 «Що то шумить, що то дзвенить перед зорею ранньою? Ігор полки свої повертає, жаль йому брата любого Всеволода. Бились день та бились і другий, а на третій, в південну годину, похилились Ігореві стяги!»	Г 1240 р.
	Д 1245 р.

2.1.2. Установіть відповідність між цитованим документом і датою його прийняття

1 «Якщо судом Божим нинішньому і майбутньому гетьманові смерть трапиться, то щоб проміж Війська Запорозького козацького... справжнього козака гетьманом по стародавніх правах військових обирати на гетьманство по указу великого государя... а обраний гетьман в Москву їздити і великого государя пресвітлі очі бачити повинен буде так як нині гетьман нинішній за своєю обіцянкою учинив...»	А 1625 р.
2 «Чигирин, так як є в своєму обрубі, має бути завше при булаві Запорозького війська, який його королівська милість дає і теперішньому гетьманові війська Запорозького, доблорідному Богданов Хмельницькому, чинячи його вірним своїм слугою та Річі Посполитої...»	Б 1638 р.

3 «Через те, що король його милість бажає для кращого порядку знати число козаків... протягом шести тижнів козаки мусять скласти правильні реєстри, які не перевищують 6 тисяч із зазначенням скільки їх живе в кожному старостві...»	В 1649 р.
4 «На вічні часи позбавляємо козаків старшинства, всяких старовинних судових установ, права, доходів і інших відзнак набутих ними за вірні послуги від наших предків...»	Г 1659 р.
	Д 1665 р.

2.1.3. Установіть відповідність між гетьманом та укладеною угодою

- А «Рішительні пункти»
 В «Конотопські статті»
 Д «Корсунські статті»

- Б «Коломацькі статті»
 Г «Гадяцький трактат»

2.1.4. Установіть відповідність між періодом і його характеристикою

1 1729–1731 рр.	А запровадження спеціальних законів, спрямованих на русифікацію Малоросійського краю
2 1768–1769 рр.	Б поділ території Гетьманщини була на п'ять намісництв; відновлення особистої залежності селянина від землевласника
3 1775–1828 рр.	В визначення і повернення в державне користування рангових земель, які безпідставно були захоплені в приватне володіння
4 1781–1783 рр.	Г переселення частини запорозьких козаків в Понижзя Дунаю на підвладні Туреччині землі
	Д поширення чуток про «Золоту грамоту» Катерини II і початок повстання, що охопило Київщину та Брацлавщину

Завдання № 2

2.2.1. Установіть відповідність між культурним діячем і його біографією

1 Іван Сошенко	А російський художник-портретист, працював у жанрі класицизму, створив жанрову картину «Весілля в Кукавці», портрети українських селян «Дівчина з Поділля», «Українець», «Українка», «Молодий український селянин»
2 Михайло Щепкін	Б працював у галузях станкового живопису, графіки, акварелі, малюнка олівцем і пером, автор понад тисячі мистецьких творів, автор поем «Гайдамаки», «Кавказ», циклу поезій «Три літа» та інших поетичних і прозових творів
3 Василь Тропінін	В актор Полтавського професійного театру, неодноразово приїздив з гастрольями до Харкова, Одеси, Києва, Полтави, Миколаєва, Херсона, Сімферополя, першим заклав основи «театру переживання»
4 Михайло Остроградський	Г живописець і педагог, автор портретів «Жіночий портрет», «Портрет бабусі М. Чалого», жанрових картин «Продаж сіна на Дніпрі», «Хлопчики-рибалки», пейзажів та ікон
	Д учений-математик, основні роботи присвячені математичному аналізу, аналітичній механіці, математичній фізиці

2.2.2. Установіть відповідність між періодом і характерними економічними процесами

1 1900–1914 рр.	А форсована індустріалізація, суцільна колективізація
2 1914–1917 рр.	Б заборона на приватну торгівлю хлібом, прямий обмін між містом та селом
3 1918–1921 рр.	В монополізація економіки, реформи у системі аграрних відносин, спрямовані на зміцнення приватновласницьких відносин на селі
4 1921–1928 рр.	Г запровадження продподатку і нової грошової одиниці – червінця
	Д мілітаризація економіки, збагачення підприємств, орієнтованих на виробництво військової продукції

2.2.3. Установіть відповідність між періодом і подіями Першої російської революції

1 грудень 1905 р.	А повстання на панцернику «Потьомкін»
2 червень 1905 р.	Б повстання солдат-саперів у Києві
3 листопад 1905 р.	В селянські виступи на Чернігівщині, Полтавщині
4 січень 1905 р.	Г Третьочервневий переворот
	Д розстріл мирної демонстрації у Петербурзі

2.2.4. Установіть відповідність між історичним діячем і фактами його біографії

1 Д. Вітовський	А громадсько-політичний діяч, Президент Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР)
2 К. Левицький	Б державний і політичний діяч, публіцист, організатор українських збройних сил, Головний отаман військ УНР (з листопада 1918 р.)
3 Є. Петрушевич	В прозаїк, драматург, художник, а також політичний і державний діяч, перший голова Генерального секретаріату
4 С. Петлюра	Г з листопада 1918 р. – голова Державного секретаріату ЗУНР, потім – голова комісії з виборчої реформи
	Д один з керівників Листопадового чину 1918 року у Львові, пізніше – державний секретар військових справ ЗУНР

Завдання № 3

2.3.1. Установіть послідовність подій

- А** битва на р. Альга
- Б** битва на р. Ворскла
- В** битва на р. Калка
- Г** битва на р. Сині Води

2.3.2. Установіть хронологічну послідовність появи документів XVI–XVII ст. за їхніми уривками

- А** «...треба невпинно стежити, щоб козацька вольниця не ховалась по островах... Разом з тим жоден козак не повинен наважуватись ходити на Запорожжя без паспорта комісара; спійманий комендантом козацьким, він підлягає смертній карі»
- Б** «Через те, що король його милість бажає для кращого порядку знати число козаків... протягом шести тижнів козаки мусять скласти правильні реєстри, які не перевищують 8 тисяч із зазначенням скільки їх живе в кожному старостві»
- В** «Дозволяємо і призначаємо організувати реєстрове військо в числі двадцяти тисяч чоловік. Цей військо гетьман і старшина повинні набрати і записати в реєстр, і воно мусить перебувати тільки в маєтках його королівської милості, що містяться у воеводстві Київському...»
- Г** «Польське королівство і Велике князівство Литовське, згідно з попередньою інкорпорацією між ними, складають з обох вищезазначених народів одно, нерозрізнуване, неподільне тіло, одно зібрання, один народ»

2.3.3. Установіть послідовність подій

- А** конституційне оформлення дуалістичної Австро-Угорської імперії
- Б** заснування Літературного товариства ім. Т. Шевченка
- В** утворення Русько-української радикальної партії (РУРП)
- Г** створення Революційної української партії (РУП)

2.3.4. Установіть хронологічну послідовність подій

- А** розгром військ генерала П. Врангеля у Криму
- Б** проголошення Донецько-Криворізької республіки
- В** скликання Всеукраїнського національного конгресу
- Г** створення Союзу Визволення України

III рівень

3.1. Порівняйте внутрішню і зовнішню політику гетьманів І. Виговського та І. Мазепи. Визначте спільне та відмінне.

3.2. «Національно-побутові мотиви залишилися домінуючими в образотворчому мистецтві України другої половини XIX ст.». Обґрунтуйте і доведіть справедливість твердження.

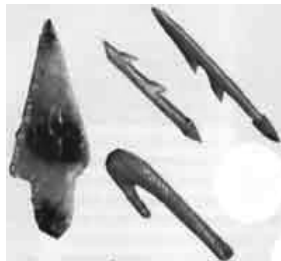
11 клас

I рівень

Завдання № 1

1.1.1. До якого періоду давньої історії України належать зображені знаряддя праці?

- А палеоліт
- Б мезоліт
- В неоліт
- Г залізний вік

1.1.2. Які племена ранньозалізного віку у стародавніх джерелах називали «дивними доїтелями кобилиць»?

- А кіммерійців
- Б сарматів
- В венедів
- Г аварів

1.1.3. Про якого князя йдеться: «Він був народжений для того, щоб панувати над багатьма тисячами. Син могутнього творця Галицького князівства...»?

- А** Ярослав Осмомисл
- В** Ігор Святославович

- Б** Володимир Глібович
- Г** Роман Мстиславович

1.1.4. Положення якого документу процитовано: «...треба невпинно стежити, щоб козацька вольниця не ховалась по островах... Разом з тим жоден козак не повинен наважуватись ходити на Запорозжя без паспорта комісара; спійманий комендантом козацьким, він підлягає смертній карі»?

- А** «Устави на волоки»
- Б** «Ординація Війська Запорозького»
- В** «Пункти для заспокоєння руського народу»
- Г** «Зборівський договір»

Завдання № 2

1.2.1. Які з наведених фактів відповідають біографії Іван Богуна?

- А** корсунський наказний полковник, проявив особисту винахідливість у битві під Пилявцями; загинув під час облоги Збаража
- Б** керував обороною Чернігово-Сіверщини від нападу військ князя Януша Радзивілла; загинув у бою з переважаючими силами ворога під Ріпками поблизу Лоева (тепер Білорусь)
- В** вінницький полковник, найближчий соратник Б. Хмельницького; виняткову винахідливість проявив у битві під Берестечком і зумів вивести з польського оточення багато козаків
- Г** полковник прилуцький, згодом ніжинський; командував повстанськими військами у Білорусії, за рік до смерті Б. Хмельницького виконував повноваження наказного гетьмана

1.2.2. Визначте характерні ознаки гетьманування І. Брюховецького

- А** активне обстоювання інтересів старшинської верхівки; щедрі роздачі землі українській покозаченій шляхті, що викликало повстання незаможного козацтва на початку його гетьманування
- Б** запровадження категорій козацької старшини (значкові та знатні товариші); впорядкування податків; заборона відбрівати у козаків землі, обтяжувати селян повинностями
- В** виділявся гарячим патріотизмом, широким розумінням завдань і перспектив боротьби за об'єднання всієї території України
- Г** позиціонував себе захисником черні, але організований перепис населення і запровадження великих податків, що надходили до царської скарбниці, призвели до невдоволення козаків і селян його політикою

1.2.3. Які події описав Тарас Шевченко: «Как жертва всесожженная, вспыхнула святая белокаменная и из конца в конец по всему царству раздался клич, чтобы выходили и стар и млад заливать вражеской кровью великий пожар...»?

- А** Російсько-турецька війна 1768–1774 рр.
- Б** Російсько-французька війна 1812–1814 рр.
- В** Російсько-турецька війна 1806–1812 рр.
- Г** Кримська війна 1853–1856 рр.

1.2.4. Про яку книгу писав І. Франко: «Книга, у котрій автор доводить, що Україна не тільки існує, але мусить швидче чи пізніше стати самостійною державою, є важливою як факт нашого політичного життя, як вияв національного почуття і національної свідомості...»?

- А** «Кобзар» Т. Шевченка
- Б** «Україна уярмлена» Ю. Бачинського
- В** «Самостійна Україна» М. Міхновського
- Г** «Історія України-Руси» М. Грушевського

Завдання № 3

1.3.1. Про яке повстання сучасники говорили: «Пожежа, подібна до Хмельниччини»?

- А** повстання під проводом М. Залізняка та І. Гонти
- Б** повстання Мухи
- В** повстання Петрика
- Г** повстання під проводом М. Пушкаря та Я. Барабаша

1.3.2. Визначте регіон України, де активну релігійну і громадську діяльність розгорнув єпископ Юлій Фірцак

- А** Галичина
- Б** Наддніпрянщина
- В** Буковина
- Г** Закарпаття

1.3.3. Визначте поняття: «Об'єднання людей, які на пайових засадах спільно займаються певним видом господарської діяльності»

- А** братство
- Б** корпорація
- В** кооператив
- Г** цех

1.3.4. Визначте, яка з описаних подій відбулася у 1914 р.

- А** битва «усусів» з російськими військами в районі гори Лисони
- Б** Чотири армії Південно-Західного фронту генерала Іванова завдали удару в Галичині
- В** війська генерала Макензена прорвали оборону російських військ і змусили їх залишити Галичину
- Г** об'єднання Південно-Західного і Румунського фронтів в Український фронт

Завдання № 4

1.4.1. Про яку подію писав П. Христюк: «Закінчився період Української революції – національно-культурницький і підготовчий – і почався другий період – національно-політичної боротьби...»?

- А** проголошення III Універсалу
- Б** проведення Українського національного Конгресу
- В** початок першої українсько-радянської війни
- Г** збройний виступ самостійників

1.4.2. Укажіть документ за цитатою: «Ми, Центральна Рада, завжди стояли за те, щоб не відділяти Україну від Росії... Прямуючи до автономного устрою, Центральна Рада підготовлятиме проекти законів про автономний устрій України для внесення їх на затвердження Учредительного зібрання... ми рішуче ставимось проти замірів самовільного здійснення автономії України до Всеросійського Учредительного зібрання...»

- А** I Універсал УНР
- Б** «Відозва до українського народу»
- В** «Закон про тимчасове управління Української держави»
- Г** II Універсал УНР

1.4.3. Яку назву мала найбільша фракція у Верховній Раді України після перших демократичних виборів 1990 р.?

- А** «група 239»
- Б** фракція «Народна рада»
- В** Народний рух України
- Г** блок «126»

1.4.4. Яка історична подія відображена на фото?

- А** страйк шахтарів 1989 р.
- Б** «живий ланцюг» 21 січня 1990 р.
- В** акція «Схід і Захід разом» 2004 р.
- Г** «Євромайдан-2013»

II рівень**Завдання № 1**

2.1.1. Установіть відповідність між назвою давньогрецького полісу і її перекладом

1 Херсонес	А «крабове місто»
2 Ольвія	Б «щаслива»
3 Керкінітида	В «півострів»
4 Пантікапей	Г «швидка ріка»
	Д «рибний шлях»

2.1.2. Установіть відповідність між литовським князем і характерною ознакою його політики

1 Міндовг	А отримав ярлик від хана Тохтамиша на управління руськими землями
2 Гедимін	Б розпочав приєднувати землі Київської Русі до ВКЛ
3 Ольгерд	В організував «Змову руських князів»
4 Вітовт	Г приєднав Чернігівське, Київське, Переяславське князівства та Поділля до ВКЛ
	Д об'єднав литовські племена в єдину державу

2.1.3. Установіть відповідність між битвами козацько-селянських війн 90-х рр. XVI – 20–30-х рр. XVII ст. та їх описом

1 Битва під П'яткою	А битва українських повстанців на чолі з Яковом Острянином та Дмитром Гунею проти урядового шляхетського війська
2 Битва в урочищі Солониця	Б бій між селянсько-козацьким і польсько-шляхетським військом біля одного з великих озер нині Полтавської області, який завершився підписанням мирної угоди

3 Битва під Кумейками	В повсталі на чолі з Павлюком розгорнули наступ на позиції польсько-шляхетського війська, але біля ворожого табору вони натрапили на непрохідне болото, повстанське військо почало відступати, але на нього зненацька напала польська кіннота
4 Битва під Жовнином	Г вирішальний бій поблизу міста Лубен під час повстання Наливайка 1594–1596 рр.
	Д вирішальна битва між повсталими козаками та армією Острозьких сталася наприкінці січня 1593 р. на землях південно-східної Волині неподалік Чуднова

2.1.4. Установіть відповідність між друкарем і видрукованими ним книгами

1 Швайполт Фіоль	А «Часослов»
2 Франциск Скорина	Б «Псалтир»
3 Іван Федоров	В «Книга о вере единой»
4 Єлисей Плетенецький	Г «Острозька Біблія»
	Д «Пересопницьке Євангеліє»

Завдання № 2

2.2.1. Установіть відповідність між гетьманом і наведеною характеристикою

1 П. Дорошенко	А «Своє прізвисько отримав за вправну стрільбу з лука...»
2 П. Полуботок	Б «Був кандидатом у гетьмани 1708 р., але московський цар його остерігався»
3 П. Конашевич	В «Міг стати ученим, письменником, але гетьманом та військовим діячем був слабким»
4 Ю. Хмельницький	Г «Одні називали його “Сонцем Руїни”, – інші зрадником України»
	Д «найбільший землевласник в українських землях, “некоронований король Речі Посполитої”»

2.2.2. Визначте авторство творів

1 С. Єфремов	А «Мина Мазайло», «Народний Малахій»
2 О. Довженко	Б «Заколот селян», «Тарас Шевченко – пастух»
3 І. Їжакевич	В збірки «Червона зима», «Залізниця»
4 В. Сосюра	Г «Звенигора», «Арсенал»
	Д «Історія українського письменства»

2.2.3. Установіть відповідність між періодом і характерними економічними процесами

1 1900–1914 рр.	А форсована індустріалізація, суцільна колективізація
2 1914–1917 рр.	Б заборона на приватну торгівлю хлібом, прямий обмін між містом та селом
3 1918–1921 рр.	В монополізація економіки, реформи у системі аграрних відносин, спрямовані на зміцнення приватновласницьких відносин на селі
4 1921–1928 рр.	Г запровадження продподатку і нової грошової одиниці – червінця
	Д мілітаризація економіки, збагачення підприємств орієнтованих на виробництво військової продукції

2.2.4. Установіть відповідність між періодом розвитку УРСР і притаманними йому ознаками суспільно-політичного та культурного життя

1 післявоєнна відбудова	А «золота п'ятирічка», «розвинутий соціалізм»
2 «Хрущовська відлига»	Б «конституційна ніч», «корупція»
3 «Брежнєвський застій»	В «гласність», «нове мислення», «плюралізм»
4 «Горбачовська перебудова»	Г «радянська», «продажна донька імперіалізму»
	Д ліквідовано «радянське кріпосне право», «наші діти будуть жити при комунізмі»

Завдання № 3

2.3.1. Установіть хронологічну послідовність появи документів XVI–XVII ст. за їхніми уривками

- А** «...треба невпинно стежити, щоб козацька вольниця не ховалась по островах... Разом з тим жоден козак не повинен наважуватись ходити на Запорожжя без паспорта комісара; спійманий комендантом козацьким, він підлягає смертній карі»
- Б** «Через те, що король його милість бажає для кращого порядку знати число козаків... протягом шести тижнів козаки мусять скласти правильні реєстри, які не перевищують 8 тисяч з зазначенням скільки їх живе в кожному старостві»
- В** «Дозволяємо і призначаємо організувати реєстрове військо в числі двадцяти тисяч чоловік. Цей військо гетьман і старшина повинні набрати і записати в реєстр, і воно мусить перебувати тільки в маєтках його королівської милості, що містяться в воеводстві Київському...»
- Г** «Польське королівство і Велике князівство Литовське, згідно з попередньою інкорпорацією між ними, складають з обох вищезазначених народів одно, нерозрізняване, неподільне тіло, одно зібрання, один народ»

2.3.2. Установіть хронологічну послідовність створення книжок

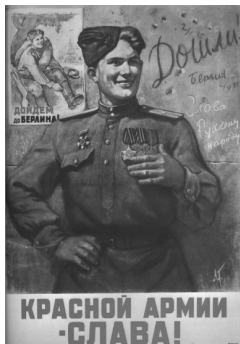
- А** «Острозька Біблія»
- Б** «Требник» П. Могили
- В** «Реймське Євангеліє»
- Г** «Пересопницьке Євангеліє»

2.3.3. Установіть послідовність подій

- А** Варшавський договір
- Б** проголошення ЗУНР
- В** вступ армії А. Денікіна до Києва
- Г** зречення Павла Скоропадського влади

2.3.4. Установіть хронологічну послідовність появи радянських плакатів

А

Б

В

Г

III рівень

3.1. Чому українська козацька старшина 8 січня 1654 року не одразу погодилася на складання присяги московському цареві?

3.2. Чому більшовики вирішили утворити «військово-політичний союз»? Розкрийте процес його юридичного оформлення.

**СЕКЦІЯ
«ІСТОРІЯ УКРАЇНИ»**

9 клас

I рівень

Завдання № 1

1.1.1. Які соціальні зміни були обумовлені неолітичною революцією?

- А** поява рабовласницьких держав
- Б** поява матріархальної родової громади
- В** перехід від матріархально-родових до патріархально-родових відносин
- Г** первісний гурт змінює родова громада

1.1.2. Племена скотарів ямної і катакомбної археологічної культури кочували на території України у добу

- А** неоліту
- Б** енеоліту
- В** бронзи
- Г** раннього залізного віку

1.1.3. Який народ описав римський поет Овідій: «Ворог, сильний конем і далеко летить стрілою, розоряє... сусідню землю»?

- А** сармати
- Б** венеди
- В** готи
- Г** кіммерійці

1.1.4. Який грецький поліс карбував зображену монету?

А Тіра

Б Ольвія

В Пантікапей

Г Херсонес

Завдання № 2

1.2.1. Назвіть святих мучеників, що були першими канонізованими православною церквою на Русі

А князі Борис і Гліб

Б княгиня Ольга та князь Володимир

В ченці Антоній і Феодосій Печерські

Г князі Аскольд і Дір

1.2.2. Який сусідній східним слов'янам народ сповідував іудаїзм?

А іжора

Б хозари

В варяги

Г авари

1.2.3. Хто з руських князів, зайнявши землі між Чудським озером і Балтійським морем, заснував м. Юріїв?

А Святослав Завойовник

Б Володимир Великий

В Ярослав Мудрий

Г Володимир Мономах

1.2.4. Який князь ВКЛ почав політику ліквідації самостійності найбільших князівських уділів Русі-України?

А Кейстут

Б Ольгерд

В Ягайло

Г Вітовт

Завдання № 3

1.3.1. Яку унію було підписано між ВКЛ та Польщею після описаних подій: «Князь великий Витовт Кестутьевич Литовский собрал воя многи, с ним же бе и царь Тахтамыш со своим двором, а с Витовтом литва, немцы, ляхи, жемоить, татарове, волохи, подоляне; единых князей с ним бе числом 50, и бысть сила ратных велика зело... И одолел царь Темир-Кутлуй и победи Витовта и всю силу литовскую...»?

А Горodelьську	Б Віленську
В Острівську	Г Люблінську

1.3.2. Які з перерахованих церков розташовані на території Свято-Успенської Києво-Печерської Лаври: 1) Успенський собор; 2) Троїцька Надбрамна церква; 3) Михайлівський Золотоверхий собор; 4) Церква Богородиці Пирогощі; 5) Кирилівська церква; 6) Трапезна церква.

А 1, 2, 3	Б 1, 2, 6
В 3, 4, 5	Г 1, 3, 4

1.3.3. Протягом другої половини XVI – першої половини XVII ст. найбільш швидко зростала кількість

А козацтва	Б шляхти
В духовенства	Г міщанства

1.3.4. Політика якого з українських гетьманів відзначена такими заходами: 1) скасування «індукти» й «евекти»; 3) проведення військової реформи; 4) поділ судів за сферою спеціалізації на кримінальні, господарські, цивільно-адміністративні?

А І. Скоропадського	Б І. Брюховецького
В К. Розумовського	Г П. Орлика

Завдання № 4

1.4.1. Назвіть українського художника – автора картин: «В'їзд Богдана Хмельницького до Києва 1648» (1929), «Бій під Жовтими Водами», «Абордаж турецької галери запорожцями» (1930), «Бій Івана Богуна під Монастирищем 1653» (1931) та ін.

А М. Самокиш

Б І. Труш

В С. Васильківський

Г Л. Жемчужников

1.4.2. Кому з гетьманів належав цитований уривок із промови: «Я знаю, що на мене чекають кайдани і що мене, за російським звичаєм, кинуть у жахливу темницю, щоб я там помер з голоду. Але мене це не турбує, бо я говорю від імені моєї Батьківщини?»

А І. Мазепі

Б Д. Многогрішному

В П. Дорошенку

Г П. Полуботку

1.4.3. Хто із греко-католицьких митрополитів завершив реорганізацію уніатського чернецтва на засадах статуту св. Василя?

А Вельямін Рутський

Б Іов Борецький

В Сильвестр Косів

Г Іпатій Потій

1.4.4. Кому належить цитоване: «...я – перевертень і пишаюся цим так само, як пишався б в Америці, якби з плантатора перевернувся на аболіціоніста, чи в Італії з папіста став би чесним працюючим слугою спільної народної справи...Сподіваюсь, що працюю і любов'ю заслужу коли- небудь, що українці признають мене сином свого народу...»?

А Тадею Рильському

Б Павлу Чубинському

В Володимирі Антоновичу

Г Михайлу Грушевському

II рівень

2.1.1. Установіть відповідність між періодом давньої історії України та головними винаходами, зробленими людиною

1 палеоліт	А поява мікролітичних знарядь праці
2 мезоліт	Б використання тяглової сил тварин для оранки землі
3 неоліт	В шліфування та свердління каменю
4 енеоліт	Г навчилися добувати вогонь
	Д навчилися виплавляти перший штучний метал

2.1.2. Установіть відповідність між народом і описами давніх авторів:

1 «жертвників і храмів вони за звичаєм не споруджують, за винятком Арея: для нього вони це роблять»	А греки
2 «я не завалюватиму демократичного ладу й не дозволю цьому тому, хто зраджує і звалює...»	Б венеци
3 «... хоч і гідні презирства через слабкість зброї, однак могутні своєю кількістю... Але нічого не варта велика кількість нездатних до війни...»	В скіфи
4 «серед них немає жодного, хто не носив би сагайдака, лука та стріл, смертоносних через зміїну отруту...»	Г сармати
	Д гуни

2.1.3. Установіть відповідність між твором часів Київської Русі та його уривком

1 «Слово про закон і благодать» Іларіона	А «Заклав Ярослав місто велике, біля якого зараз Золоті ворота, заклав і церкву святої Софії, митрополію, і потім церкву святої Богородиці Благовіщення на Золотих воротах...»
2 «Повчання» Володимира Мономаха	Б «... Блаженний... пострижений був при ігумені Никоні, добре навчався іконописній майстерності. Дуже добре вмів ікони писати...»
3 «Повість минулих літ»	В «... Найбільше ж за все убогих не забувайте, але, скільки зможете, по силі своїй, годуйте їх, давайте милостиню сироті... і не дозволяйте сильним погубити людину»

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

4 «Києво-Печерський патерик»	Г «Бо ж закон попередником був і слугою благодаті й істини; істина ж і благодать – слуга майбутньому вікові, життю нетлінному»
	Д «Позлазили всі з коней, бо хотіли, б'ючись, дійти до ріки Дінця; бо вони казали: “Якщо відпустимо і втечемо самі, а чорних людей залишимо, то гріх нам буде від Бога”...»

2.1.4. Установіть відповідність між стародруком і його змістом

1 «Адельфотес»	А розкриває становище православ'я на території українських і білоруських земель, стиль вибудований як плач церкви-України
2 «Роксоланія»	Б підручних граматики церковнослов'янської та грецької мов
3 «Тренос»	В поетичний твір, у якому населення Русі-України представлено як окремих народ
4 «Требник»	Г містить докладний опис і порядок найрізноманітніших церковних обрядів
	Д присвячений звитяжній боротьбі козацтва проти турецько-татарських завойовників

Завдання № 2

2.2.1. Установіть відповідність між письменником XVIII ст. і його твором

1 Л. Баранович	А «Разговор Великороссии с Малороссией»
2 Г. Сковорода	Б «Меч духовний»
3 І. Галятовський	В «Історія Русів»
4 С. Дівович	Г «Байки харковские»
	Д «Наука альбо способ уложення казанія»

2.2.2. Установіть відповідність між гетьманом і ознаками його політики

1 І. Брюховецький	А активне обстоювання інтересів старшинської верхівки; щедрі роздачі землі українській покозаченій шляхті, що викликало повстання незаможного козацтва на початку його гетьманування
2 П. Дорошенко	Б запровадження категорій козацької старшини (значкові та знатні товариші); впорядкування податків; заборона відбивати у козаків землі, обтяжувати селян повинностями
3 Д. Апостол	В виділявся гарячим патріотизмом, широким розумінням завдань і перспектив боротьби за об'єднання всієї території України
4 І. Мазепа	Г позиціонував себе захисником черні, однак організований перепис населення і накладання великих податків, що надходили до царської скарбниці, призвели до обурення селян і козаків його політикою
	Д проведення «Генерального слідства про маєтності», вперше було визначено точний розмір державних видатків

2.2.3. Установіть відповідність між картиною та історичною подією, яку художник на ній відобразив

- А** в'їзд Б. Хмельницького у Київ
- Б** козацька рада на Січі
- В** дипломатична місія до Б. Хмельницького
- Г** Люблінський з'їзд
- Д** Переяславська рада

2.2.4. Установіть відповідність між поняттям і його визначенням

1 інтеграція	А політика активного втручання однієї держави або групи держав у політику інших країн, нав'язування їм чужих політичних, економічних, культурних цінностей
2 інкорпорація	Б політика, спрямована на злиття суспільних, політичних, військових, економічних структур або етносів у рамках однієї держави
3 експансія	В заселення і господарське освоєння вільних територій
4 колонізація	Г засіб досягнення етнічної однорідності; процес розчинення раніше самостійного народу в середовищі іншого
	Д приєднання однієї держави до іншої

Завдання № 3

2.3.1. Розташуйте стоянки первісних людей за їхньою давністю (від найдавнішої)

- А** стоянка Королеве
- Б** стоянка у печері Киїк-Коба
- В** стоянка Кам'яна Могила
- Г** Трипілля

2.3.2. Розташуйте релігії за часом їх виникнення (від найдавнішої)

- А** буддизм
- Б** іслам
- В** християнство
- Г** індуїзм

2.3.3. Розташуйте у хронологічній послідовності появу таких творів

А «Синопис»

Б «Київський псалтир»

В «Історія Русів»

Г «Літопис С. Величка»

2.3.4. Установіть хронологічну послідовність подій і процесів

А Інститут гетьманської влади був ліквідований і влада була передана колегіальному органу на чолі з П. Румянцевим

Б почався подушний перепис населення й опис міст і сіл з метою збільшення податків і надходжень до царської скарбниці

В частина запорозьких козаків після зруйнування Січі переселилася в Пониззя Дунаю на землі, підвладні Туреччині

Г поширилася чутка про «Золоту грамоту» Катерини II, і вибухнуло повстання, що охопило Київщину і Брацлавщину

III рівень

3.1. Український історик Ю. Терещенко у своїй книзі «Україна: європейський світ» стверджує, що «утвердження влади Гедиміновичів в Україні, яке до того не супроводжувалося культурною асиміляцією литовської знаті, тривалий час не перешкоджало державно-політичному буттю українського народу».

Наскільки справедлива така оцінка становища українських земель у складі Великого князівства Литовського? Охарактеризуйте суспільний устрій та господарське життя українських земель у складі князівства.

3.2. Порівняйте судові реформи періоду Данила Апостола, Кирила Розумовського та 1864 р. Як змінився характер суду? Аргументуйте свою думку.

1.1.3. Яка пам'ятка давньоруської літератури створена у XIII ст.?

- А** «Ізборник Святослава»
- Б** «Слово о полку Ігоревім»
- В** «Слово про закон і благодать»
- Г** «Києво-Печерський патерик»

1.1.4. В якому документі містилися такі положення: «2) Православні мали право обирати вищу православну ієрархію на чолі з митрополитом; 3) Православні мали право відбувати церковні обряди; 4) Православні отримали право відкривати нові церкви, друкарні, монастирі, школи?»

- А** «Городельська унія»
- Б** «Пункти для заспокоєння руського народу»
- В** «Зборівська угода»
- Г** Бахчисарайський договір

Завдання № 2

1.2.1. Про який навчальний заклад ідеться: «Відкритий у 1631 р., організований за західноєвропейським зразком, надавав повнішу освіту, ніж братські школи?»

- А** Єзуїтська колегія
- Б** Києво-Могилянський колегіум
- В** Острозька академія
- Г** Лаврська школа

1.2.2. Який уривок відображає ситуацію в Україні кінця 60-х – поч. 80-х рр. XVIII ст.?

- А** «Від Корсуня і Білої Церкви, потім на Волинь і в князівство Руське, до Львова... і далі подорожуючи, бачив я багато городів і замків безлюдних...»
- Б** «Козаки такі відважні, що не лише за рівних сил, але й 20 чайок не бояться 30 галер падишаха, як це видно щорічно на ділі...»

В «Кияни були йому раді вдвічі, у десять разів більше, ніж якому своєму воеводі, і честь йому більшу показували...»

Г «Ці провінції належить найлегшим способом привести до того, щоб вони обрусіли й перестали позирати, як вовки в ліс...»

1.2.3. Про якого з українських гетьманів ідеться: «Великий патріот, романтик і оптиміст – до останніх днів – більше тридцяти років – плекав ідею Української державності під протекторатом Швеції, Туреччини, Франції чи Польщі»?

А П. Орлика

В І. Мазепу

Б К. Розумовського

Г Д. Апостола

1.2.4. В якому архітектурному стилі побудований палац Кирила Розумовського у м. Батурині?

А готичному

В бароко

Б ренесанс

Г класицизм

Завдання № 3

1.3.1. Хто є автором картини?

А Т. Шевченко

Б В. Тропінін

В О. Мурашко

Г І. Сошенко

1.3.2. Яке історичне явище безпосередньо пов'язане з терміном «аракчєєвщина»?

А урочна система

Б місячина

В військові поселення

Г рекрутський набір

1.3.3. Про яке друковане видання йдеться: «Часопис белетристичного напрямку з громадсько-публіцистичним звучанням, місячник на зразок західноєвропейських “revue”»?

- А** «Черниговский листок»
- Б** «Русалка Дністрова»
- В** «Буквар Южноруський»
- Г** «Літературно-науковий вісник»

1.3.4. Про яке економічне явище у Наддніпрянській Україні писала газета «Ранок Росії» (1907): «Ні для кого не було таємницею, що в залізобудівній промисловості влада “Продамету” майже безмежна. Поклавши в основу своєї діяльності принцип, що не залізо існує для споживача, а споживач існує для заліза, “Продамет” з найперших кроків свого існування рішуче повів лінію в чітко зазначеному напрямку...»?

- А** розгортання промислового перевороту
- Б** завершення промислового перевороту
- В** концентрація виробництва та капіталу
- Г** зростання на ринку попиту на залізо

Завдання № 4

1.4.1. Яка із запропонованих цитат є положенням II Універсалу УЦР?

- А** «...Не одділяючись від всієї Росії, не розриваючи з державою Російською... Хай порядок і лад на Україні дають вибрані вселюдним, рівним, прямим і тайним голосуванням Всенародні Українські збори (Сойм). Всі закони, що повинні дати той лад тут у нас, на Україні, мають право видавати тільки наші Українські збори»
- Б** «Ми, Центральна Рада, завжди стояли за те, щоб не відділяти Україну від Росії... ми рішуче ставимось проти замірів самовільного здійснення автономії України до Всеросійського Учредительного зібрання...»

В «...Народе український і всі народи України! Віднині Україна стає Українською Народною Республікою!.. Маючи силу і владу на рідній землі, ми тою силою і владою станемо на сторожі прав і революції не тільки нашої землі, але і всієї Росії»

Г «...Владу... буде належати тільки народові України, іменем якого, поки зберуться Установчі Збори, будемо правити ми, Українська Центральна Рада, представництво робочого народу, селян, робітників і солдатів, та наш виконавчий орган, який однині матиме назву Ради народних міністрів...»

1.4.2. Назвіть адміністративні одиниці, які були в УСРР у 1925–1930 рр.: 1) повіт; 2) район; 3) округа; 4) волость; 5) село; 6) губернія

А 2, 3, 5

В 1, 3, 4

Б 1, 2, 6

Г 4, 5, 6

1.4.3. Назвіть кінокартини українського радянського режисера І. Кавалерідзе: 1) «Звенигора»; 2) «Коліївщина»; 3) «Арсенал»; 4) «Земля»; 5) «Стожари»; 6) «Запорожець за Дунаєм»; 7) «Аероград»; 8) «Щорс».

А 1, 3, 4

Б 2, 5, 8

В 4, 5, 6

Г 2, 5, 6

1.4.4. Зображений рекламний плакат було створено

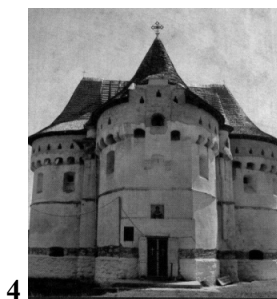

- А у період «воєнного комунізму»
- Б у період НЕПу
- В у період індустріалізації
- Г у період промислового перевороту

II рівень

Завдання № 1

2.1.1. Установіть відповідність між храмом і його назвою

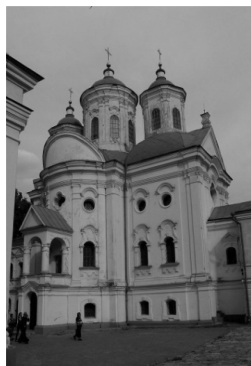
- А Успенська церква у м. Львові
- Б Церква-фортеця в с. Сутківці
- В Церква Зішестя Св. Духа у с. Потеличі
- Г Церква св. Пантелеймона у м. Галичі
- Д Церква Успіння Богородиці Пирогощі у м. Києві

2.1.2. Установіть відповідність між храмом і його назвою

1

2

3

4

А Покровський собор у м. Харкові

Б Троїцький собор Густинського монастиря

В Покровська церква у м. Києві

Г Успенська соборна церква Почаївської лаври

Д Троїцька соборна церква у м. Новомосковську

2.1.3. Установіть відповідність між режимом і його політикою у промисловості та робітничому питанні

1 УЦР	А компенсація власникам підприємств збитків, заподіяних націоналізацією, відновлення 12-годинного робочого дня
2 Гетьманат	Б проголошення 8-годинного робочого дня і запровадження державного контролю над виробництвом

3 Директорія УНР	В гарантовано право створювати фабрично-заводські комітети, недоторканність земель промислових підприємств
4 ЗУНР	Г повна націоналізація промисловості, мілітаризація праці
	Д запровадження державної монополії на торгівлю лісом і нафтою, дозвіл страйків і діяльності профспілок

2.1.4. Установіть відповідність між термінами і пов'язаними з ними подіями в історії України

1 колективізація	А зростання товарності приватних селянських господарств
2 соцзмагання	Б прискорений розвиток галузей важкої промисловості
3 продподаток	В посилення оподаткування індивідуальних господарств
4 індустріалізація	Г поширення руху з дострокового виконання п'ятирічного плану
	Д прискорений розвиток народного господарства на основі НТР

Завдання № 2

2.2.1. Установіть відповідність між подіями козацької доби і твором Т. Шевченка

1 доба козацьких морських походів	А «Тарасова ніч»
2 козацько-селянські повстання 20–30-х рр. XVII ст.	Б «Якби-то ти, Богдане п'яний...»
3 Коліївщина	В «Іван Підкова»
4 Руїна	Г «Заступила чорна хмара...»
	Д «Гайдамаки»

2.2.2. Установіть відповідність між поняттям і його визначенням:

1 промисловий переворот	А досягнення суб'єктом господарювання домінуючого становища на ринку, зосередження у його руках більшості підприємств однієї галузі
--------------------------------	--

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

2 монополізація	Б зростання і розвиток міських поселень, збільшення питомої ваги міського населення
3 урбанізація	В неминуче в умовах капіталізму розорення і зубожіння дрібних товаровиробників (селян, кустарів та ін.) і перетворення їх на пролетарів
4 кооперація	Г форма організації економічної діяльності людей і організацій для спільного досягнення загальних цілей або задоволення потреб
	Д перехід від ручного, ремісничо-мануфактурного до великого машинного, фабрично-заводського виробництва

2.2.3. Установіть відповідність між резонансними судовими процесами та роком їх проведення

1 Справа Дрейфуса	А 1928 р.
2 «Шахтинська справа»	Б 1930 р.
3 Процес «Спілки Визволення України»	В 1894 р.
4 Справа Бейліса	Г 1935 р.
	Д 1913 р.

2.2.4. Установіть відповідність

1 угода між польським урядом і УНДО про примирення	А денационалізація
2 політика поділу землі на дрібні ділянки та їх роздача населенню	Б пацифікація
3 кампанія польської влади у Східній Галичині з метою «втихомирення» українського населення	В нормалізація
4 політика планомірного заселення українських земель польськими військовими та цивільними колоністами	Г осадництво
	Д парцеляція

Завдання № 3

2.3.1. Установіть хронологічну послідовність описаних подій

- А** «Київ два дні піддавався небаченому доти спустошенню, в результаті якого не було зроблено винятку ні для кого: ані святої Софії Київської, ані Десятинної церкви...»
- Б** «...смерть братів обірвала князівську династію Романовичів та потягнула за собою у подальшому політичну кризу...»
- В** «галицько-волинський князь відверто ігнорував цей ритуал, аж поки до нього не дійшов ханський наказ “дай Галич”»
- Г** «нападникам спочатку вдалося увірватись на стіни першого поясу захисного муру, згодом проткнути за нього... останнім прихистком захисників, очолюваних Дмитром, стала Десятинна церква...»

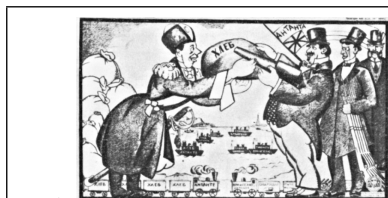
2.3.2. Розташуйте у хронологічній послідовності історичні процеси та явища, характерні для періоду середньовічної історії України

- А** поява писаного кодифікованого права
- Б** виникнення першої князівської міжусобиці
- В** запровадження вотчинного принципу престолонаслідування
- Г** встановлення монгольського володарювання

2.3.3. Установіть хронологічну послідовність появи нормативно-правових актів козацької доби

- А** «Корсунські статті»
- Б** «Гадяцький трактат»
- В** «Глухівські статті»
- Г** «Коломацькі статті»

2.3.4. Установіть хронологічну послідовність появи карикатур

А БУДА ДЕБАТ ХЛІБ ВРНГЕЛЬ

Б

III рівень

3.1. Порівняйте політику реформ гетьманів Данила Апостола та Кирила Розумовського.

3.2. Поясніть, чому на початку XIX ст. в Україні розпочинається національне відродження.

11 клас

I рівень

Завдання № 1

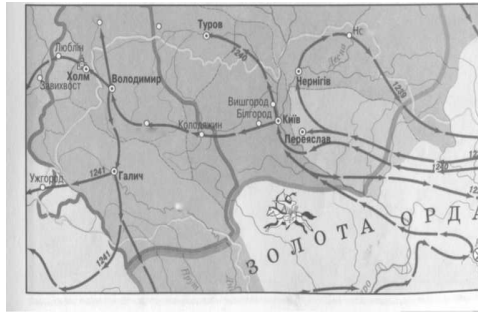
1.1.1. Який народ періоду ранньозалізного віку в Україні зображено на етрусській вазі?

- А кіммерійці
- Б венеди
- В готи
- Г авари

1.1.2. Які історичні події відображено на карті?

- А** напади половців на руські землі
- Б** гунська навала
- В** Велике переселення народів
- Г** монгольське завоювання Русі

1.1.3. Про які події йдеться в уривку: «...Ми, Катерина II... об'являємо всім нашим людям... православного віровизнання, які живуть у воєводствах Київському, Подільському, Брацлавському, Волинському... Ми змушені з жалем прийняти до відома, що... кріпаки... допустились убивств... Грішать вони... внаслідок обману розбишак, що видають ніби вони є частиною Війська Запорізького...»

- А** Хмельниччина
- Б** Паліївщина
- В** «Київська козаччина»
- Г** Коліївщина

1.1.4. Про кого йдеться в уривку: «Мусили жити в цнотливості, бідності, покорі аж до самопожертви, однак у той же момент сповідували принцип “Мета виправдовує засоби”»?

- А** козаки
- Б** єзуїти
- В** зем'яни
- Г** уходники

Завдання № 2

1.2.1. Про який навчальний заклад ідеться в уривку: «Це по суті була перша слов'яно-греко-латинська школа, тут знаходилися і відомі доктори, і відомі культурні діячі – Андрій Римша, Василь Суразький, Іван Вишенський?»

- А** Львівська братська школа
- Б** Києво-Могилянський колегіум
- В** Острозька академія
- Г** Лаврська школа

1.2.2. Яке з наведених повідомлень відображає ситуацію, що склалася на українських землях у 60–80-х рр. XVII ст.?

- А** «Від Корсуня і Білої Церкви, потім на Волинь і в князівство Руське, до Львова ...і далі подорожуючи, бачив я багато городів і замків безлюдних...»
- Б** «Козаки такі відважні, що не лише за рівних сил, але й 20 чайок не бояться 30 галер падишаха, як це видно щорічно на ділі...»
- В** «Кияни були йому раді вдвічі, у десять разів більше, ніж якому своєму воеводі, і честь йому більшу показували...»
- Г** «Ці провінції належить найлегшим способом привести до того, щоб вони обрусіли й перестали позирати, як вовки в ліс...»

1.2.3. Про кого з українських гетьманів ідеться в уривку: «Трос його синів стали видатними людьми того часу. Олексій – сенатор, міністр народної освіти; Андрій – дипломат; Григорій – один із перших визначних геологів, відкрив новий мінерал, названий на честь його прізвища?»

- А** П. Орлика
- Б** К. Розумовського
- В** І. Мазепу
- Г** Д. Апостола

1.2.4. У якому архітектурному стилі побудована Успенська церква у Львові, при якій виникло перше в Україні православне братство?

- А готичному
 Б ренесанс
 В бароко
 Г класицизм

Завдання № 3

1.3.1. Хто є автором зображеної картини?

- А Т. Шевченко
 Б В. Тропінін
 В О. Мурашко
 Г І. Сошенко

1.3.2. Назвіть найпоширеніший спосіб, в який поміщики обходили максимально визначені норми панщини для кріпосних селян

- А урочна система
 В заміна оброком
 Б місячина
 Г шарварки

1.3.3. Про яке друковане видання йдеться: «Австрійські власті зустріли... вороже, конфіскували і знищили майже увесь тираж (крім 250 примірників), а його авторів притягли до відповідальності й тривалий час переслідували...»?

- А «Зоря Галицька»
 В «Буквар Южноруський»
 Б «Русалка Дністрова»
 Г «Літературно-науковий вісник»

1.3.4. Про кого з відомих представників музичного мистецтва йдеться: «Всі досі записані його пісні можна поділити на: думи та історичні пісні, духовні і моралістичні, сатиричні і гуманістичні. Крім того він знає багато козачків, багато обрядових, путових пісень»?

- А М. Лисенко
 Б А. Ведель
 В Д. Бортнянський
 Г О. Вересай

Завдання № 4

1.4.1. У якому році було створено цитований документ: «Ми всі думаємо, що абсолютно необхідний крайовий з'їзд представників робітничих, солдатських і селянських депутатів України... Ще раз повторюю, наша загальна думка: негайно скликати крайовий з'їзд робітничих, солдатських і селянських депутатів на Україні. Питання про Радянську владу в центрі і на місцях: не допускають ніяких поступок)?

А 1916 р.

В 1919 р.

Б 1917 р.

Г 1920 р.

1.4.2. До якого заходу вдалися більшовики, аби не допустити після Брест-Литовського договору відновлення влади УЦР?

А проголосили утворення Української Соціалістичної Радянської Республіки

Б проголосили утворення Донецько-Криворізької Радянської Республіки

В створили Тимчасовий робітничо-селянський уряд України

Г підняли загальноукраїнське повстання проти німецьких окупаційних військ

1.4.3. Утворення «живого ланцюга» від Львова до Києва у 1990 р. присвячувалось:

А проголошенню Першого Універсалу УЦР

Б проголошенню незалежності УНР

В роковинам бою під Крутами

Г проголошенню Акту Злуки УНР із ЗУНР

1.4.4. Яку епоху радянської історії України відображує карикатура

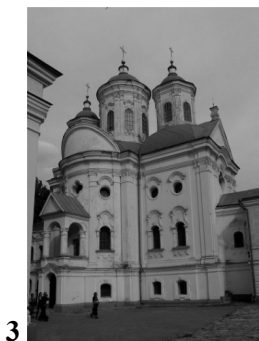

- А період «воєнного комунізму»
- Б період НЕПу
- В період «застою»
- Г період «Горбачовської перебудови»

II рівень

Завдання № 1

2.1.1. Установіть відповідність між зображенням храму та його назвою

- А Покровський собор у Харкові
- Б Троїцький собор Густинського монастиря
- В Покровська церква у Києві
- Г Успенська соборна церква Почаївської лаври
- Д Троїцька соборна церква в Новомосковську

2.1.2. Установіть відповідність між прізвищами діячів культури та їхніми творами

1 П. Тичина	А «Мина Мазайло», «Народний Малахій»
2 О. Довженко	Б «Заколот селян», «Тарас Шевченко – пастух»
3 І. Їжакевич	В збірки «Червона зима», «Залізниця»
4 В. Сосюра	Г «Звенигора», «Арсенал»
	Д поема-симфонія «Сковорода»; поема «Дзвінко блакитне»

2.1.3. Установіть відповідність між режимом і його політикою у промисловості та робітничому питанні

1 УЦР	А компенсація власникам підприємств збитків, заподіяних націоналізацією, відновлення 12-годинного робочого дня
2 Гетьманат	Б проголошення 8-годинного робочого дня і запровадження державного контролю над виробництвом
3 Директорія УНР	В гарантовано право створювати фабрично-заводські комітети, недоторканність земель промислових підприємств
4 ЗУНР	Г повна націоналізація промисловості, мілітаризація праці
	Д запровадження державної монополії на торгівлю лісом і нафтою, дозвіл страйків і діяльності профспілок

2.1.4. Установіть відповідність між історичним діячем і фактами його біографії

1 Д. Вітовський	А громадсько-політичний діяч, Президент Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР)
2 К. Левицький	Б державний і політичний діяч, публіцист, організатор українських збройних сил, Головний отаман військ УНР (з листопада 1918 р.)
3 Є. Петрушевич	В прозаїк, драматург, художник, а також політичний і державний діяч, перший голова Генерального секретаріату

4 С. Петлюра	Г з листопада 1918 р. – голова Державного секретаріату ЗУНР, потім – голова комісії з виборчої реформи
	Д один з керівників Листопадового чину 1918 року у Львові, пізніше – державний секретар військових справ ЗУНР

Завдання № 2

2.2.1. Установіть відповідність між подіями козацької доби і твором Т. Шевченка

1 «доба героїчних походів»	А «Тарасова ніч»
2 козацько-селянські повстання 20–30-х рр. XVII ст.	Б «Якби-то ти, Богдане п'яний...»
3 Коліївщина	В «Іван Підкова»
4 Руїна	Г «Заступила чорна хмара...»
	Д «Гайдамаки»

2.2.2. Устцановіть відповідність програмних цілей і назв партії

1 «Одна, єдина, нероздільна від Карпат аж до Кавказу, самостійна, вільна, демократична Україна – республіка робочих людей – оце національний всеукраїнський ідеал...»	А Русько-українська радикальна партія
2 «У справах суспільно-економічних змагаємо до переміни способу продукції згідно зі здобутками наукового соціалізму...»	Б Українська народна партія
3 «... вимагаємо Автономії України з окремим представничим зібранням... права кожної нації на культурне і політичне самовизначення...»	В Українська демократична партія
4 «За народами, які живуть на території України (Великороси, Поляки та інші), ми визнаємо рівне право з Українцями на задоволення їх національних, культурних, політичних та економічних потреб...»	Г Українська соціал-демократична робітничая партія
	Д Революційна українська партія

2.2.3. Установіть відповідність між політичним режимом і створеним ним документом

1 ЗУНР	А «...Хай буде вільною Україна. Не одділяючись від всієї Росії, не розриваючи з державою Російською, хай народ український на своїй землі має право сам порядкувати своїм життям. Хай порядок і лад на Україні дають вибрані вселюдним, рівним, прямим і тайним голосуванням Всенародні Українські збори (Соїм)
2 УЦР	Б «Управління Україною буде провадитися через посередництво призначеного мною Кабінету Міністрів і на остаточнім обґрунтованні нижче долучених до цього законів про тимчасовий державний устрій України»
3 Гетьманат	В «Хто стоїть за утиск та експлуатацію селянства та робітництва; хто хоче панування жандармів і охрानок; хто може спокійно дивитись на розстріл мирних студентів озвірілими руськими офіцерами, – той нехай виступає разом з гетьманом і його урядом за єдину неділиму гетьмансько-монархічну Росію проти волі демократії...»
4 Директорія УНР	Г «Український народ! Голосимо Тобі святу вість про Твоє визволення з віковичної неволі. Віднині Ти господар своєї землі, вільний горожанин Української Держави. ...твоєю волею утворилася на українських землях бувшої Австро-Угорської монархії Українська Держава і її найвища влада»
	Д «Верховна Рада Української РСР, виражаючи волю народу України, прагнучи створити демократичне суспільство... проголошує державний суверенітет України як верховенство, самостійність, повноту і неподільність влади...»

2.2.4. Установіть відповідність

1 угода між польським урядом та УНДО про примирення	А денаціоналізація
2 політика, спрямована на заперечення факту існування української нації, її прав на культурне та державне самовизначення	Б пацифікація
3 кампанія польської влади у Східній Галичині з метою «втихомирення» українського населення	В нормалізація
4 політика планомірного заселення українських земель польськими військовими і цивільними колоністами	Г осадництво
	Д парцеляція

Завдання № 3

2.3.1. Установіть хронологічну послідовність обрання кошових отаманів Війська Запорізького

А Іван Сірко	В Петро Конашевич-Сагайдачний
Б Кость Гордієнко	Г Петро Калнишевський

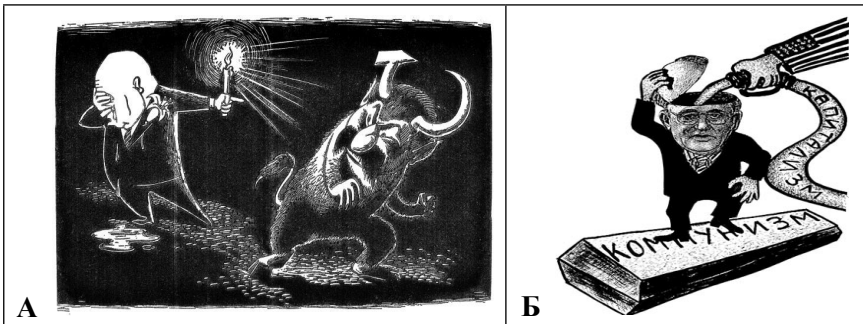
2.3.2. Установіть хронологічну послідовність термінів історичних явищ з історії УРСР

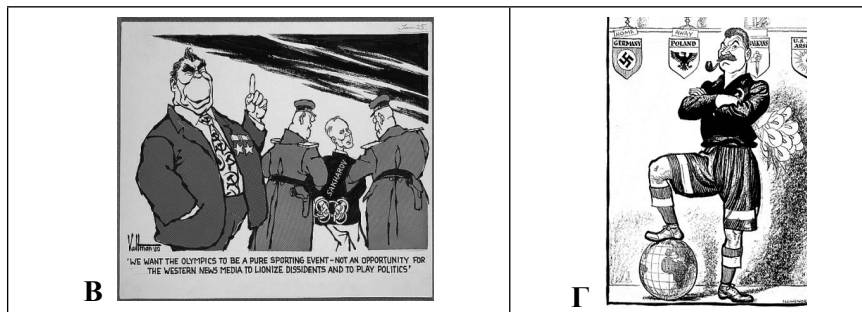
- А** «продажна донька імперіалізму»
- Б** «держприймання»
- В** «золота п'ятирічка»
- Г** «волютаризм»

2.3.3 Установіть хронологічну послідовність подій

- А** створення Української Гельсінкської спілки
- Б** страйк гірників шахти «Ясинуватська-Глибока»
- В** проголошення Декларації про державний суверенітет України
- Г** створення Клубу творчої молоді «Сучасник» у Києві

2.3.4. Установіть хронологічну послідовність появи карикатур

III рівень

3.1. Порівняйте суспільно-політичний та український рухи у Наддніпрянській Україні в першій половині XIX ст.

3.2. «...Українським гетьманам дуже рідко вдавалося проводити самостійну лінію, і здебільшого їм доводилося плентатися у фарватері великоросійської або польської політики», – зауважив історик Я. Грицак. Доведіть або спростуйте справедливість такої оцінки.

ДЛЯ НОТАТОК

ДЛЯ НОТАТОК